

ACTION-PLAN

(MARCH - 1996)

SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EXAMINATION

**GUJARAT SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

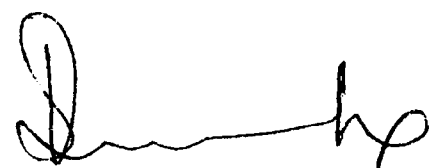
-5475
371-27
GUJ-A

INDEX

Sr. No.	Contents	Page No.
1.	Preface	1
2.	Introduction	2 to 19
3.	Suggestions and action taken	20 to 67
4.	List of sensitive centres	68 to 72
5.	Media Coverage	73 to 99
6.	General Instruction	100 to 108

P R E F A C E

For quite sometime Gujarat Secondary Examination Board has been considering to bring out a new scheme to completely eradicate irregularities in SSC and HSC examinations. On the basis of past experience it was decided by the Minister of Education to hold Zonal meetings for inviting suggestions from people. We received as many as 600 suggestions and based on the suggestions received made drastic changes in the examination system. Based on these suggestions, an ACTION PLAN for the Examination of March 1996 has been prepared. We hope that this new system of holding examinations will prove itself and go a long way in removing malpractices from examinations.

(VARESH SINHA)
I.A.S.,
Chairman,
Gujarat Secondary Education Board,
Gandhinagar.

ACTION PLAN

INTRODUCTION

Gujarat Secondary Education Board having taken decision to completely eradicate irregularities in the present examination system of Secondary (SSC) and Higher Secondary (HSC) classes started a new campaign viz. 'Pariksha Shuddhi Abhiyan' (campaign for removal of irregularities in examination) as a part of Government's "Shikshan Shuddhi Abhiyan" (campaign for removal of irregularities in education system). In October 1995 on experimental basis various changes were done in the examination set up and campaign for removal of irregularities in examinations was started. Gujarat Secondary Education Board (GSEB) in this campaign received co-operation from Revenue Department, Home Department as well as from public and all sections of society. October, 1995 examination which is mainly a repeaters exam was almost free from all the irregularities which could not hitherto be removed. In fact, earlier there were reports of large scale

irregularities in the examination due to involvement of anti-social elements, teachers having vested interest, parents, misguided students, principals and office bearers of school managements. The malaise of cheating was so deep rooted and rampant that teaching and copying in exam had almost become accepted practice. The students were seen opting for special Centres and teachers were opting for duties with collusion of authorities of their choices so as to succeed in copying. There were reports of mass copying in classes and reports of authorities being prohibited physically to inspect such centres. Besides, post examination work including assessment etc. had many loop-holes so as to allow vested interest in the educational system. October 1995 drive for cleaning the examinations was an attempt to bring fairness and provide free and fair system of exam to students and people of Gujarat.

Based on the experience gained from October 1995 repeaters examination, Government of Gujarat decided to take up "Pariksha Shuddi Abhiyan" seriously and also drew up a programme for creating awareness amongst people. For this purpose, entire State

was divided into 6 zones viz. Gandhinagar, Vadodara, Rajkot, Mehsana, Bhavnagar and Surat. Meetings were arranged in all these six zones under the Chairmanship of Education Minister Shri Nalin Bhatt and was attended by M.Ps., M.L.As., Non-officials, District Collectors, DSPs, Teachers Federation, Principals Federation, Managements Federation, Non-teaching Staff Federation, Members of the Board, academicians, representatives of voluntary agencies, noted educationists. Suggestions were invited from all these participants in order to make examination absolutely free and fair so that hard working students may get reward of their efforts and all those who make an attempt to take advantage of unfair means are brought to books. In these meetings Board received as many as 500 suggestions and based on which this Action Plan has been prepared for March 1996 Exam. Brief details of which are as follows :

1. State Level Arrangements :

There will be Control Rooms for Exam at GSEB offices at Gandhinagar and Vadodara, Gujarat Higher Secondary Board

office, near Gujarat College, Ellisbridge, Ahmedabad - 380 006. The Control Rooms will start functioning from 15th March and the telephone no. of these control rooms will be published in newspapers. These control rooms are supposed to co-ordinate with district organisations at State Level.

2. District Level Arrangement :

Each District Education Officer will also have Control Room which will work from 7.00 A.M. to 8.00 P.M. District Control Rooms are supposed to give necessary assistance to examinees, parents, schools etc.

3. District Examination Committee :

There will be a District Examination Committee constituted by the Board under the Chairmanship of District Collector. District Education Officer will be the Member-Secretary of the Committee. The Committee will be consisted of local members of the GSEB, Officers from Revenue, Police,

Education, Information and other departments as well as representatives from recognised federations (State Level and District Level). This Committee will work under direct supervision of Board for the purpose of smooth conduct of examination.

4. Functions of District Education Committees :

- i) DEC will arrange inspection of buildings where examinations are going to be conducted from law and order point of view and make necessary arrangement keeping in view sensitivity of the area.
- ii) DEC will arrange meeting of Building Conductors and will issue appropriate instructions to Building Conductors from time to time.
- iii) DEC will prepare a list of sensitive and hyper-sensitive centres and buildings of examination (each centre may have one or more than one building within its

jurisdiction) and each and all centres have to work under Zonal Office and the Zonal Officer will be under direct control of the District Education Officer who is the Secretary to the DEC.

- iv) DEC will arrange to have an advanced planning of deployment of Police personnels and posting of Building Conductors.
- v) Each of the building will have a Standing Squad. The Standing Squad will have revenue officials, principals, teachers including lady teachers as its members.
- vi) Standing squad in the building will be supposed to keep vigil in every block (examination rooms) and entire conduct of examination within the premises. The Squad will be supposed to work in the morning as well as in the evening sessions. Board will arrange to provide vehicles so that members of the squad will be able to reach in time at the designated buildings.

- vii) A Class-II officer of the Government preferably from revenue department would be appointed as Observer for a group of buildings where exams are being taken (10 to 15 buildings).
- viii) Before commencement of exam DEC will arrange to prepare a list of anti-social elements having active role in examination and police will be expected to keep a vigil over them.
- ix) DEC will arrange for videography of some centres including sensitive and hyper-sensitive building/centres subject to instructions of the Board. Videography will normally be done outside the blocks (examination rooms) so that it does not create any disturbance to examinees.
- x) If necessary with the approval of the Board, close circuit TV will also be installed in hyper-sensitive Centres.

- xi) DEC will arrange to approach leading citizens, religious organisations, voluntary agencies and request them to issue public appeals for conduct of free and fair examination.
- xii) All employees who are on duty for the exam will be expected to keep their Photo Identity Card given to them for General Election. They may also be given Identity Card by the Board.

5. Examination Centres :

- i) For each building the Building Conductor will be responsible for examination.
- ii) Examination in the building will be conducted as per the instructions issued by the DEC from time to time.

- iii) For a group of some buildings an Exam Conductor will be appointed who will be mainly responsible for delivery of question papers, answer books and stationery materials.
- iv) All the employees and staff on duty will be given identity cards.
- v) No unauthorised entry will be permitted within the premises of building of examination. This will be strictly followed.
- vi) Every examinee will be expected to only take Fee Receipt and no other literature or material along with himself in the examination building/hall. Fee Receipts (Role Number Receipts) will be checked before entry.
- vii) Examinee will be expected to enter a block 30 minutes before starting of the examination.

- viii) If any examinee is found with objectionable material inside the examination building/block action will be taken against him.

- ix) If a case of unfairmeans is registered then the Board official/supervisor on duty will have to Separate and demarcate such answer books do with red ink superscribed "UNFAIRMEAN CASE" and proceed as per rules.

- x) If some staff on duty in the exam building is found doubtful or objectionable, action will be taken by the District Education Officer (DEO) including transfer of place of duty.

- xi) Police will be expected to maintain law order outside the compound of the building and will not normally enter the premises unless Building Conductor ask them to do so.

- xii) Dy. S.P. or officer above the rank of Dy. S.P. will be authorised to enter the building and visit the class-rooms.

- xiii) In case of any complaint against the police official complaint should be given alongwith his name plate/badge number (DSP has already given such instructions).

- xiv) E v e r y b u i l d i n g w i l l h a v e a SUGGESTION/COMPLAINT BOX. Students will be expected to give their suggestions and complaints and the box will be opened daily in presence of squad and necessary action will be taken by the squad daily.

- xv) In sensitive and hyper-sensitive buildings/centres all police staff will be posted from outside. It will be expected that some police staff in whose jurisdiction this area exists are not normally given duty.

- xvi) In all sensitive centres Block-Supervisors will be transferred regularly.
- xvii) Every examination building will have one Reliever for minimum of 10 Blocks.
- xviii) VISITORS BOOK shall be kept at every examination building. Anyone entering the building shall have to make necessary entry in the book.

6. ZONAL OFFICE :

In order to have proper supervision on conduct of examination for HSC 27 Zones and for SSC 33 Zones have been kept. The Zonal Officers are supposed to arrange for distribution of question papers and other stationery items to building/examination centres. This time, the number of Zone have been increased in order to avoid delay in delivery of question papers and other stationery items. Board will arrange for vehicles for distribution of Answer Books and

Question Papers to all Zonal Offices. Question papers and answer books will be treated as confidential record. The Zonal Office will remain in touch with the State and District Control Rooms. The Zonal office will act as a Nodal Office for despatch and receipt of examination materials and it will keep daily account of all stationery items, answer books and question papers.

7. LAW AND ORDER :

DEC will also ensure following measures :

- i) Prohibitory Orders under Section 144 will be declared around the examination buildings.
- ii) Xerox Centres should remain under close vigil and if possible kept closed during the examination hours.
- iii) All the vehicles under use for examination will have sticker "ON EXAM DUTY".

- iv) Those staff who are not directly connected with the exam work will be given Identity Cards in different colors eg. Squad members, Observor, Board Representatives.
- v) District Education Officer will arrange to keep a list of teachers' bio-data who are attached directly or indirectly with the tution/coaching classes. A close vigil will be kept on them.
- vi) District Officials including Police, Revenue Officers, and District Education Officer will arrange an inspection of all the buildings and ensure that necessary repairs for entrance doors, compound walls, windows, light & fans, toilets etc. have been undertaken. As far as possible a very small sized block should be avoided.
- vii) Police bandobast should be changed daily at the examination centres.

viii) With the help of Media/TV enough publicity should be done so that parents and students refrain from rumours, bogus question papers, etc. Appeals should be made to students to appear in the examination peacefully. For this purpose, it will be necessary to involve all sections of society including voluntary agencies. All employees connected with the examination including officers of the rank of Class II will have to make declaration in the prescribed form and submit it to District Education Officer. The DEO will have to maintain a proper register for the same.

8. CERTAIN ADDITIONAL POINTS TO BE NOTED :

- i) Block Supervisor should not be allotted the number of his block where he will have to perform his duty till just before commencement of exam as far as possible.
- ii) Standing Squad and Building Conductor together will decide allotment of duties to Block Supervisors every day.

- iii) The purpose of keeping the SUGGESTION BOX in the building is to open the box daily in the evening in presence of the Standing Squad and immediately take remedial action. In case there is a complaint against a particular supervisor remedial action should be taken by the Building Conductor and the Squad; if necessary by not allotting him duty of the same block next day.
- iv) Collectors and District Officers will be expected to use their own vehicles and make their presence felt.
- v) In case the staff does not have vehicles the District Education Officer will arrange in consultation with the office of the District Collector. So far as vehicles on hire are concerned, approved rates of the Board should be kept in view.
- vi) An atmosphere has to be created so that students are motivated not to copy rather than giving stress on booking more & more number of copying cases.

- vii) Block Supervisors will be held responsible if any examinee is found copying alongwith relevant literature/ material/slips and is caught by Supervisors/Squads. Action will be taken against the Block Supervisors in such cases.

- viii) All procedure including preparation of unfairmeans case papers will have to be cimpleted by the concerned officer/staff on duty/Observor/Squad. In absence of support materials (statement, signature, of student, signature of the officer initiating the case) it is difficult to take final decision in the case later on. In case where necessary procedure is not completed concerned personnel will be held responsible.

- ix) Care should be taken so that staff with doubtful conduct and the staff whose relatives are appearing in the examination are not appointed in the Standing Squads.

- x) It is not necessary to have Standing Squad where one or two blocks are being used. Block Conductor will himself undertake functions of the squad. This decision will have to be taken on the basis of statistics of the buildings.
- xi) Only honest teachers and employees with good reputation should be appointed in the squads.
- xii) Picture-slides having description of action taken by the Government/Board should be prepared and displayed in Cinema House, Video Centres, Cable TV so as to create a positive environment for free and fair conduct of examination.
- xiii) As soon as Control Rooms are set up in the districts the Board Control Room may be immediately intimated about the same.

Suggestions/Complaints received by the
Office of Board and Action taken

As discussed earlier Zonal Conferences held, Board received above 600 suggestions of which some were common. They could all be reduced to 129 suggestions details of which are given below alongwith actions taken.

Serial No.	Suggestions/Complaints	Action Taken
1.	On the previous day of examination printed question papers are sold at popular places. Action in this matter should be taken against it and persons selling the questions papers should be prosecuted.	Considering the seriousness of this matter, 'Action-Plan' has already incorporated provision for taking action against such anti-social elements.

2.	Propaganda and publicity should be made for examination.	Publicity is planned to be done with the help of different media like newspaper, television and the periodicals published by the Board.
3.	S.R.P. should be placed at very sensitive centres.	Provision in this regard has already been made in 'action-plan' prepared by Board.
4.	Lady teachers should be appointed for strict checking of female candidates.	Provision has been made to appoint lady teachers and it will be implemented accordingly.

5.	Involvement of all the classes of the society viz. union of teachers, unions of principals etc. is required	The 'action-plan' has been prepared in consultation with all these associations/ unions of teachers/ Principals/voluntary organisation. Their representatives are included in the District Examination Committee.
6.	Action should be taken to fix the responsibility for the malpractices committed in the examination.	Penal actions are supposed to be taken as per the rules by Examination committee appointed by the Board regarding the cases of malpractices in the

6.		examination and actions are proposed to be taken more severely against the persons responsible.
7.	Actions should be taken against the practice of preparing xerox copies on Fax.	Arrangement for strict vigilance by police has been made.
8.	The school-work should be continued during the examination and persons should not be granted leave.	Instructions have been issued to continue the school work during the examination and during this period, the district education officer shall personally see that no body proceeds on leave except for exceptional cases.

9.	<p>Healthy atmosphere should be created by forming a committee of the association of teachers, students, parents and other classes of the society so that honest student may not have to suffer.</p>	<p>The Board has constituted the District Examination committee for the purpose which will keep a watch and ensure that the honest students may get justice.</p>
10.	<p>There must be both love and fear for examination.</p>	<p>It is planned to publicise the same with the help of mass media like television, newspapers and periodicals of the Board etc.</p>

11.	<p>For purification in education, the federations should issue order that the teachers are employees of the State Government.</p>	<p>A joint effort should be made regarding purification in education by all sectors of society. Teachers are servants of private management of school, however they will be motivated by above campaign.</p>
12.	<p>Injustice has been done to teachers by Home & Revenue departments. Care should be taken to see that no injustice be done to the students due to difference and opinion between teachers of above deptts.</p>	<p>The main aim of the board is to ensure that the interest of student may not suffer and injustice may not be done to the students. Board will ensure that such a thing does not happen by holding meetings with all concerned.</p>

13.	Suspicious/controversial officers of the Revenue Department should not be engaged in the work of examination.	This matter has been taken care of in the action plan prescribed by the Board.
14.	The work of conducting the examination of Std. Xth should be entrusted to schools.	In the new education policy, general examination of Std. Xth-XIIth is compulsory. Therefore the work of conducting these examinations of Std. Xth - XIIth can not be assigned to schools.
15.	Retired staff should be employed for the work of examination.	The services of reliable retired staff has been taken for the work of examination.

16.	Information centres should be opened during the examination and information should be furnished therefrom. If people complain about malpractices in examination, an arrangement for taking prompt action should be made.	Arrangement for control-room equipped with the facility of S.T.D. has been made at all district and state levels. Arrangement has been made for taking prompt action for representation regarding malpractices received from control room.
17.	Wireless sets should be installed for the convenience of communication.	The Board has already thought about adequate arrangement for communication. Further, it has also been planned to install wireless set in the police-van.

18.	<p>The messages should be made available to the Board from the district. (with refererence to examination)).</p>	<p>The district-control room has been equipped with telephone and fax, so that the board may avail of the information from district. The arrangement has been made to have the control-room of the board round the clock.</p>
19.	<p>The person employed for the work of examination should be imparted training like training being imparted during election.</p>	<p>A meeting has been convened of all the persons connected with examination work and they have been given guidance for their duties and functions, in person.</p>

20.	<p>What punishment should be imposed in respect of the bogus mark-sheet available in the market ?</p> <p>The rules in this regard should be framed.</p>	<p>Legal procedure is being followed to punish the elements involved in such activity. (Provision for criminal proceeding & exists)</p>
21.	<p>The question papers of the examination should be set up in such a fashion that students remain perforce engaged in writing answers for three hours.</p>	<p>The question papers prepared by the board are set up in a scientific way, the paper setters are instructed to set-up the question paper keeping in view the ability of the students, so that they may be able to complete his answer-book within three hours.</p>

22.	Errors occurring in question papers by the negligence of the board should be prevented and the questions out of the syllabus should not be asked.	The board has kept under watch in this regard and the questions are asked as per the prescribed pattern.
23.	Once the examination is started, one should be allowed to enter into (for any important work) only after getting his signature with name.	In this regards, the board has instructed to maintain visitor's register in each examination building.
24.	No information should be leaked from the control-room of the examination and the phones should remain in order.	The board has taken adequate actions for keeping vigilance in this regard and the facility of S.T.D. phone has been provided to the control-room. DEO will take care that phones remain operational.

25.	Answers are found written on the wall as well as on the benches of the examination hall which should be removed.	Instructions has been passed to remove such writings from the examination hall, two days before commencing the examination.
26.	No chits or slips should be allowed to pass into the	If an examinee is found having slips or any other literature meant for
26.	examination hall and staff should be changed everyday.	committing malpractices he is punished according to the provision and the staff of the examination hall is changed, if required. The instruction has been issued to change the staff daily.

27.	A slip found inside the examination-hall serves as evidence against the student.	A copy of schedule giving details of punishments prescribed by the board, will be affixed at the examination centres.
27.	But no concrete evidence can be produced against those who are caught talking to one another or looking around for possible clues. They should also be punished.	Provision has been made enabling the block supervisor to take action against those who are caught doing conversations or cheating from others answer books.
28.	The activities of supplying slips through windows by hanging strings and by throwing rubber-balls should be stopped.	The board has issued and instructions to make strict bandobast all around the examination centre. However, instruction has been given to take legal action against a person involved in such activities.

29.	In cities, everything happens only in class-room, therefore supervisor should be changed, regularly	The board has informed the district committees and issued instruction in this regard that the supervisor should be changed daily, if found necessary.
30.	Guardians are more active than students for malpractices in the examination, which should be prevented.	It is not possible for guardians to commit malpractices in this new system planned by the Board. However, strict actions will be taken if they are found involved in irregular activities.
31.	Teachers are responsible for encouraging copying in examination. The teachers prepare and supply the answers of the questions. This is a very serious matter.	If the teachers will be found involved in malpractices, serious disciplinary actions will be taken against them.

32.	The staff of the school is found interfering in the examination.	The entire staff except involved in the functioning of the examination is prohibited to enter into the examination hall. If staff of the school will interfere in examinations work disciplinary actions will be taken.
33.	A slip is thrown under the bench in the examination hall owing to which the sincere students are put in trouble.	Instruction has been given to block-supervisor to take care regarding the same.
34.	In place of the genuine examinees a photographs of other persons are affixed on the fee receipt and after getting the same attested, they appear at the examination.	The instruction has been issued to verify the photograph affixed on the fee receipt if any case of tampering with the photographs is found action will be taken against the head of the school who has attested false receipt.

35.	The impression that "copying is not an offence but to be caught doing such an act is an offence" should be removed.	The efforts will be done to remove the impression by giving instructions to do strict checking in the examination hall and publicising.
36.	No one should be allowed to enter periphery of 500 mt. from the examination centre.	Instruction has been issued to stay, far from the examination centre and section 144 is supposed to be invoked.
37.	Slips having details of the questions are sent out of the examination hall.	Strict arrangement will be made in examination hall.

37.	<p>Various students send various questions and the solution of the whole question paper is being prepared just outside the periphery of building.</p>	<p>So the problem of leakage of questions from question-paper will not arise. However, strict action shall be taken against the student who does such activity. The police will be intimated to take necessary action against them.</p>
38.	<p>Separate seating arrangement are being made for certain students in the class room should be prevented.</p>	<p>This is not likely to happen in the new scheme framed by the Board. If it is brought to the notice of the Board, Action will be taken against all the persons involved in it.</p>

39.	Only the supervisors are responsible for whatever happens in the examination hall. We should take action against them in case of copying.	Supervisors will be informed about the duties they have to perform in the examination hall. However, action will be taken against the person lacking in sincerity.
40.	Guardians are allowed to come to the examination hall, hence they try to utilize their influence.	This is not possible in the new arrangement planned by the Board, as the entry is restricted for others.
41.	It is found that the children of VIP and officers are highly involved in copying than the common people.	Entry is restricted for unauthorised persons at examination centre and examination hall.

41.	They misuse their influence. Therefore, their entry in the examination hall should be banned.	
42.	Strict instruction should be issued to building conductor, police and class room supervisors so that students during the exam may not be much disturbed in the classroom.	Instruction has been issued that in no circumstance, the examinees should be disturbed or troubled by inspecting staff.
43.	There is heavy administrative work in the examination hall, which should be reduced. Other employees should assist the class-room supervisor.	Only two statements are required to be filled in the new system proposed by the board.

44.	The principal of the other school should be appointed to conduct the examination centre and the principal of the same school should be appointed as co-conductor.	Instructions have been issued to district committee in this matter. The District Committee is competent enough to take decision according to local situation.
45.	A note of no. of rooms engaged at the examination centre should be kept.	The concerned building conductor has been directed to keep note.
46.	The principals of the reputed schools of talukæ should be appointed as convener.	This suggestion is good but it can be considered later.

47.	The teachers/principals/ conductors, discharging their duty sincerely, should be appointed in squad.	This has been suggested in the action plan prepared by the board.
48.	The function of the squad at district level can not be done. Duty should be entrusted within the periphery of 150 km. and a team of two members should be nominated per centre.	This is proposed in the action plan prepared by the board.
49.	The persons who create atmosphere of fear and panic among the students should not be selected as members of the squad.	Necessary instructions have been already issued to the concerned members of the squad for the matter.

50.	Board members of the respective district should not be appointed in the squad of the same district.	Board member of the district has been entrusted the duty in another district.
51.	Board members joining the squad should be informed well in advance and should be instructed to complete the procedure carefully against the examinee who found committing malpractice.	The members of a squad are intimated in time regarding this and are advised to complete procedures as per rules.
52.	Number of the squad should be increased but number of the members in the squad should be minimised.	The squads are constituted in the required number by the Board wherein the number of the members of team would be 4 to 5.

53.	Malpractices done by guardians, teacher and the tuition class organisers by forming a syndicate should be immediately checked with heavy hand.	Action regarding this has been taken. DEOs are suitably advised.
54.	Reasonable expenditure for the transportation of furniture for exam should be allowed.	Reasonable expenditure with prior approval is admissible.
55.	The Board should be decentralised. It is often declared but not implemented.	Process of decentralisation is under progress.
56.	Payment should be made on the spot by the board.	Board shall take care that the accounts are furnished and payment are made immediately.

57.	Application forms for the board examination should be filled after completion of the preliminary examination of the school.	The matter is under consideration.
58.	The Board should have one fixed centre for distributing of the materials pertaining to examination and it should not be changed frequently.	The suggestion is acceptable. Generally, it is implemented accordingly.
59.	The fee receipts should be made available to the examinee in time.	Arrangement of sending receipt in time is made.
60.	The strength of Govt. representatives should be increased for the work of examination.	Strength is maintained as per requirement.
61.	Vacant posts of the teachers at the districts level should be filled.	The matter is under progress.

62.	The arrangement of bus-facility may be made during the examination period.	The Board has made efforts to get the co-operation of the State Transport Corporation. DEOs have been instructed to locally make arrangements. DEC's will take up in their meetings.
63.	The examinees should be allowed to enter the classroom 10 to 15 minutes before the scheduled time of examination.	The instruction has been issued to allow the examinees 10 minutes earlier than the prescribed time of the examination.
64.	1. The Supervision should be made compulsory.	1. It has been made compulsory.

64.	<p>2. The principal should be appointed as the conductor.</p> <p>3. The teachers of secondary school should be appointed for the supervision in H.S.C. and the teachers of H.S.C. should be appointed for the work of supervision in examination of Std. X</p> <p>4. Ideal & honest should be placed at other centre for supervision.</p>	<p>2. It is generally been implemented.</p> <p>3. Noted.</p> <p>4. Noted.</p>
-----	---	---

65.	<p>The responsibilities of the class-room supervisors should be fixed and penal actions should be taken against him under the same rules which are applicable to government employees, for negligence of duty. If management do default if necessary, the steps should be taken to the extent of cancellation of the recognition of the school.</p>	<p>The instructions are issued to fix responsibility of the block supervisors. His explanation will be called and action will be taken against employee found responsible as per present rules only by the Board.</p>
66.	<p>The block supervisors are being threatened. They are rounded up by the crowd in the school building and they are forced to allow the copying work.</p>	<p>It is a question of awareness for public and fearlessness for Supervisor.</p>

66.	The block supervisors should be provided security in such a atmosphere. An atmosphere that a person should perform his duty fearlessly.	Instructions have been issued to police-department for proper vigilance.
67.	Tution teachers should be kept at distance from the work of examination.	Suggestion is taken into consideration.
68.	It is found that the paper-settters leak the question paper well in advance and give its advantage to the students of his school. This should be prevented.	Fool-proof mechanism has been worked out. Possibility of this is ruled out.

69.	The staff should not be appointed from only one sensitive school. They should also be appointed from other schools.	It has been intimated that the DEO's will be able to transfer. Staff of other schools are in such cases are being engaged to assist the work.
70.	The practice of collecting money in advance and bribe should be prevented.	If it comes to the notice, the person will be punished.
	VIDEOGRAPHY :	
71.	Videography is useful to control copying answers. It should be continued.	Necessary instruction has been issued for sensitive centres.
72.	The percentage of result of sensitive centres reaches high. By installing video-camera the practice of supplying slips, chits may be stopped and punishment may be made.	Instructions are proposed in action plan. This facility is given in case of necessity.

73.	Videography disturbs the students. Videography should be resorted only in sensitive centres.	Videographers are instructed that they need not move in the examination hall. Videography is used only for sensitive centres.
74.	Videography is resorted to only in selected areas.	It is arranged by District Examination Committee based on need.
75.	Examination centres should be extensively videographed.	Instruction has been issued to take shooting of permises outside of examination centre.

	POLICE :	
76.	<p>It is found that the presence of police officer in the examination hall promotes the irregularities. Local police should not be posted on duty. The complaint should be filed on the basis of name plate of police against whom there are charges of helping in copying work.</p>	<p>The complaint can be lodged with the head of police staff or the board. Generally police will be posted from outside. Provision has already been made in action plan.</p>
77.	<p>To get co-operation from police department, Conveners should be made jointly responsible alongwith police on duty.</p>	<p>Instructions have been issued in an action plan. It is also discussed in District Examination Committee.</p>

78.	The function of the police authority is to control and prevent the crowd to enter the school from outside and to see that no copying material is supplied from outside. Bandobast should be maintained properly.	Intimation has been given to police authority to do needful for this.
79.	The services of servicemen and armed police should be taken, to restrict entry.	Intimation has been given to the police authority regarding this.
80.	The reputed schools should be given protection. The police staff should be changed every day.	Information has been issued to police authority to do needful regarding this.

81.	The behaviour of police authority and employees of revenue department is rough towards the conductor of the building. It should not happen.	Necessary enquiry and proper procedure will be carried out in such cases.
82.	On receiving the information about supplying pre-written answer book from outside, Police/Revenue officer should immediately raid that place in order to create good impact.	If information is received action will be taken. It will be brought to the notice of the concerned department as well.

	CENTRAL ASSESSMENT :	
83.	<p>i) The place for central assessment should be kept at Taluka & District Level.</p> <p>ii) As an adequate number of teacher remain absent for central assessment, more answer books are assigned to the teachers who remained present. If the examiners fail to turnup for duty at the place of Central Assessment, penal action should be taken against them.</p>	<p>Normally central assessment is done at administratively convenient places.</p> <p>Assessment work has been made compulsory</p> <p>Action will be taken against those who do not turn up.</p>

84.	At the places of Central Assessment, answer books are tampered, therefore surprise checking is necessary at these places.	Proper surveillance will be kept.
85.	<ul style="list-style-type: none"> i) Proper places are not selected for central assessment. ii) The teachers should be given the answer books for assessment according to the medium of instruction. 	Places are selected in consultation with DEO Members. Suggestion is noted & suitable action will be taken.
86.	The places for central assessment should be kept secret.	Secrecy is maintained.

	STICKERS :	
87.	Answer in the answer books got written at the sticker zone. There should be a system of log book as well as police guard at the sticker zone.	The work of sticking stickers is confidential. It is seen that secrecy is observed.
88.	Both, the function of Central assessment and sticker zone should not be carried out at the same place.	The suggestion is noted. Proper action will be taken.
	ANSWER SHEETS :	
89.	The answer books should contain more pages.	The number of pages in the answer book have been increased.

89.	No supplementary should be provided. It should be so arranged that no replacement of answer book takes place.	The answer books are treated as confidential record. There is a system of secret coding on the answer books. Arrangement has been made for sewing up answer books serial number has been printed on the answer books. The answer books for science stream have been subjectwise separately printed.
90.	If the open book system is adopted, then the skill of the candidate can be tested.	This suggestion requires long term planning. Adequate action will be taken.

91.	The buildings of examination centres should have sufficient facility and should be safe.	D.E.O.s have been instructed. The District Examination Committee is competent to take action.
92.	Political pressure plays an important role in the allotment of the centres which should be stopped.	Decisions will be taken on merit only.
93.	It should be ensured that the examination centres are equipped with furnitures.	Sufficient furniture is provided.
94.	A large number of guardians are found at the sensitive centres like Rajkot, Gondal, Upleta etc. which poses a threat to the squad going there.	Necessary bandobast has been made.

95.	The sensitive centres should be debarred. Centres are secured through political pressures and irregular system of copying is carried out.	The supervisory staff at the sensitive centres, where it was found necessary, has been replaced.
96.	The strangers as well as the anti-social elements should be prevented at the entrance gate itself.	Entry without receipt/Identity card is prohibited.
97.	On the day of examination of a compulsory subject, a test-case should be fixed or in a special case, a raid should be carried out.	A fool-proof checking has been provided for in the system for all the days.
98.	At the centres at Mehsana, Sabarkantha and Panchmahals,	At these centres, scrupulous arrangement for inspection has been made.

98.	malpractices are rampant for securing admission to PTC. These should be dealt with and these centres should be subjected to rigorous checking.	
99.	The roomboys employed for bringing water, policemen and peons become helpful in copying.	Adequate bandobast has been made so that they cannot assist in copying.
100.	On one bench, only two students should be made to sit. At the sensitive centres number of candidates exceed so that more candidates are made to sit on one bench which is improper.	D.E.O., at the time of selection of will consider this. The size of the bench is also kept in mind.

101.	Some principals instigate students to select the centres where mass copying is possible. Against such principals actions should be taken.	The system of selection of centres by students is being discontinued. Only the Board allots the centres.
102.	The books should be kept outside the classrooms.	Students will be asked to keep the books outside the examination centres.
103.	The centres, notorious for mass copying should be closed down. Closure should be announced in advance.	A strict Surveillance has been arranged so that copying is not done.
104.	How to conduct the exams if the centres are closed ?	Question does not arise because elaborate arrangements are made.

105.	Centres should not be allotted on demand, instead they be allotted looking to the requirement of the respective place. Wrong allotment of the centres ultimately causes harm. (The Board becomes a party to it).	It has been implemented.
106.	There should be adequate number of benches in the classrooms.	Necessary arrangements have been made.
107.	The management for this district should be properly made at the head-quarters. Question papers/ answer books should be received in time. Mehsana district should have its administrative office at Mehsana.	Proper arrangement has been made for receiving question papers, answer books etc.

108.	Just because there is no alternative arrangement, it will not be proper if the Board continues the centre.	In the interest of the students, strict bandobast will be maintained at the centre instead of its closing down.
109.	In Sabarkantha, instead of permissible number of 20-22 blocks, 35 blocks have been kept. In Pansari, the students belonging to other schools (Meghraj) have occupied the seats. It should be ensured that the school maintains the centre which it has been allotted.	Necessary arrangement has been made.
110.	It will be more suitable, if at the gate civilian staff is provided. A complaint box should be provided, so that chits can be collected therein.	The instruction has been issued for taking necessary action.

111.	<p>A person helping copying in examination should be punished under law.</p> <p>Parents and anti-social elements contact squad, which should be stopped.</p>	Necessary action has been taken.
112.	<p>The routes supervised by the deputy collectors in October were good experience.</p>	Suggestion is welcome.
113.	<p>A surprise checking should be done regularly.</p>	A separate flying squad is provided.
114.	<p>At the place of examination entry of any reputed person of the society should be prohibited. Everyone including political persons should be kept away.</p>	<p>It is made compulsory to sign the visitors book while entering the centre. And entry of any unauthorised person is forbidden.</p>

115.	Care should be taken to see that centres of good repute do not get harassed.	Necessary arrangement has been made.
116.	In the periphery of 500 mtrs. strict surveillance should be kept. Entry of everyone whosoever he may be should be forbidden inside building.	Section 144 will be enforced. Entry inside building is not allowed.
117.	The principal of the school which is to be made a centre, should be informed well in advance.	D.E.Os. have been instructed.
118.	Management of the Centres should be entrusted to good persons.	It has been implemented.

119.	It is so fixed that only certain schools are allotted examination centres, this should be done away with.	Necessary change has been effected.
120.	The school which is located in congested area should not be kept as examinations centre.	After examining the situation adequate bandobast, has been made.
121.	Section 144 should be strictly observed, enforcement of which is avoided.	Revenue and police officials shall take care of this.
122.	Sensitive centres should be closed down.	A strict bandobast has been provided on the sensitive centres.

123.	Micro & Xerox copies are taken out. The examination centres should not be given to the schools which are located in narrow lanes/galis or pors of the cities.	Instruction has been issued for keeping the xerox centres under vigil. Centres are cautiously selected.
124.	Candidates should be checked before entering exam hall.	Checking will be made at the time when he enters in the examination centre.
125.	It is observed that copying the answers during the examination is rampant. Strict checking from outside should be carried out. The books, if found, should be taken away from the candidates. This should be done on the very first day, which will set an example.	This has been arranged.

126.	The school without compound wall should not be made examination building.	Instructions have been issued to select centres.
127.	The candidates do not find proper sitting facility.	Proper arrangement has been made for the candidates.
128.	At the time of allowing entry strict checking of the candidates should be made.	Checking at the time of giving entry has been arranged.
129.	If the candidates have come alongwith the books, they should be asked to keep them outside the examination hall.	Instruction has been given to keep the books outside the examination centre.

**GUJARAT SECONDARY EDUCATION BOARD
GANDHINAGAR**

LIST OF SENSITIVE CENTRES

DISTRICT	SSC	HSC
Ahmedabad City	Naroda Ranip Ghalodiaya	Naroda Wasna Ghatlodiya
Ahmedabad Village	Samand Dehgam Viramgam	Sanand Dehgam Viramgam
Kheda	Anklow Dakor Kathhlal Mehmdabad Mahudha Nadiad City Nadiad (St. Area) Nar Petlad Pandva Acklacha Kheda	-- Dakor -- Mehdabad Mahudha Nadiad City Nadiad (St. Area) Nar Petlad -- -- --
Panchmahal	Halol Kalol Lunawada	Halol Kalol Lunawada

DISTRICT**SSC****HSC**

Santrampur

Santrampur

Malvan

--

Sahera

Sahera

Varghadi

--

Santroad

--

Garbada

--

Kankanpur

--

Limadiya

--

Limkheda

Limkheda

Kanjeta

--

Munpur

--

Nani Sarsan

--

Athadara

--

Ghoghanba

--

Sanpa

--

Vaghjipur

--

Suliyat

--

Fatepura

--

Jesawada

--

Gandhinagar**Chhala**

--

Vadodara**Bodeli****Bodeli****Chhota Udaipur****Chhota Udaipur****Savli****Savali**

Bharuch**Bharuch City****Bharuch City****Jambusar****Jambusar**

DISTRICT	SSC	HSC
Surat	Songadh	Songadh
Valsad	Chikhli Dharampur Khergam	Chikhli Dharampur --
Amreli	Amreli Bagasara Dhari Kodinar Kukavav	Amreli Bagasara Dhari Kodinar Kukavav
Rajkot	Bhayavadar Gondal Morbi Upleta	Bhayavadar Gondal Morbi Upleta
Junagadh	Kesod Manavadar Mangrol Porbandar Veraval Bhensan Kutiyana	Kesod Manavadar Mangrol Porbandar Veraval -- --

---

DISTRICT**SSC****HSC**

Jamnagar

Jamjodhpur
BhanwadJamjodhpur
--

Mehsana

Chansma
Jotana
Siddhpur
Unjha
Ghhanoj
Vijapur
Kukarvada
Becharaji
Balisana
Satlasna
Ranuj
Ranasan
Balol
Balial Morwad
ValanChanasma
--
Siddhpur
Unjha
--
Vijapur
--
--
--
--
--
--
Balial Morwad

Sabarkantha

Prantij
Bayad
Chitthoda
Sarkoi
Satthanba
Gabat
Ambliyara
Jitpur
Majra
SinolPrantij
Bayad
Chitthoda
--
--
--
--
Jitpur
--
--

DISTRICT**SSC****HSC**

Punsri

--

Gambhoi

--

Harsol

--

Biladiya

--

Chandrej

--

Rampura (Amodara)

Indrana

--

Borol

--

Dhansura

Dhansura

Samlaji

Samlaji

Banaskanthha

Bhabhar

--

Diyodar

--

Tharad

--

Chhapi

--

Action Plan for creation of fearless atmosphere for eradication of irregularities

અમદાવાદ ૧-૨-૮૬

માર્ચ-૮૬માં યોજનારી બોર્ડની પરીક્ષા

ગેરરીતિઓ ડામવા અને નિર્ભય વાતાવરણ સર્જવા એક્શન પ્લાન

અમદાવાદ, બુધવાર
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા આગામી માર્ચ-૮૬માં ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની બોર્ડની પરીક્ષાઓ શરૂ થઈ રહી છે ત્યારે આ પરીક્ષાઓમાં ચોરી તથા ગેરરીતિઓ આચરવામાં ન આવે અને પરીક્ષાર્થી કોઈપણ બંતના ગભરાટ વિના પરીક્ષા આપી શકે તે માટે રાજ્ય સરકારે એક એક્શન પ્લાન ઘડી કાઢ્યો છે. આગામી બોર્ડની ધો. ૧૦ની પરીક્ષામાં પાંચ લાખ અને ધો. ૧૨માં એક લાખ નેવું હબર પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.

પરીક્ષા શુદ્ધિ કાર્યક્રમ અંગેની વધુ માહિતી આપતા રાજ્યના શિક્ષણ પ્રધાન નસિમ ભટ્ટે ગાંધીનગર ખાતે

પત્રકારો સાથેની વાતચીતમાં જણાવ્યું હતું કે, પરીક્ષા શુદ્ધિના લક્ષ્યને વધુ સારી રીતે સિદ્ધ કરવા રાજ્યમાં ભૌગોલિક સ્થિતિ પ્રમાણે ૬ વિભાગમાં, ૬ બેઠકોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે અને ફેબ્રુઆરી માસના પ્રથમ બે સપ્તાહમાં આ કાર્યવાહી પૂર્ણ થશે. આ કાર્યક્રમ મુજબ ગાંધીનગર, ખેડા, અમદાવાદ શહેર અને અમદાવાદ ગ્રામ્યની બેઠક ગાંધીનગર ખાતે તા. ૬ઠ્ઠી ફેબ્રુઆરીએ મળશે. વડોદરા, ભરુચ અને પંચમહાલની બેઠક તા. ૭મી ફેબ્રુઆરીએ વડોદરા ખાતે, રાજકોટ, કચ્છ, જામનગર અને સુરેન્દ્રનગરની બેઠક તા. ૮મી ફેબ્રુઆરી સવારે

રાજકોટ ખાતે, ભાવનગર, અમરેલી અને જૂનાગઢની બેઠક તા. ૮મી ફેબ્રુઆરી સાંજે ભાવનગર ખાતે, સુરત, વલસાડ અને ડાંગની બેઠક તા. ૯મી ફેબ્રુઆરી સાંજે સુરત ખાતે અને મહેસાણા, બનાસકાંઠા અને સાબરકાંઠા વિભાગની બેઠક તા. ૧૦મી ફેબ્રુઆરી સાંજે મહેસાણા ખાતે યોજવામાં આવી છે. આ બેઠકોમાં શિક્ષણ વિભાગ અને બોર્ડના અધિકારીઓ ઉપરાંત જિલ્લા કલેક્ટરો, જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા પોલીસ વડા વગેરે ઉપસ્થિત રહેશે. ઉપરાંત જે તે વિભાગના ધારાસભ્યો, સંસદ સભ્યો, જિલ્લા પંચાયત, (અનુ. ૧૧મા પાને)

માર્ચ-૮૬માં...
(અનુ. છેલ્લા પાનાથી ચાલુ)

રમુખો, મહાનગરપાલિકાના મેયરો, શિક્ષણ સમિતિના અધ્યક્ષો, બોર્ડના સભ્યો પણ ઉપસ્થિત રહેશે. રાજ્ય સ્તરની આ વ્યવસ્થા ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરે પણ પરીક્ષા કન્ટ્રોલ રૂમ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની કચેરીમાં જે તે સમયે શરૂ કરવામાં આવશે. રાજ્ય સ્તરની સમિતિ ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરની પરીક્ષા સમિતિઓ પણ જિલ્લા કલેક્ટરના અધ્યક્ષપદે અને જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના સભ્ય-સચિવપદે રચવામાં આવશે. પરીક્ષા શુદ્ધિના આ કાર્યમાં શિક્ષણ વિભાગ ઉપરાંત મહેસૂલ વિભાગ અને ગૃહ વિભાગનો પણ યોગ્ય પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરવામાં આવશે. રાજ્યના સંવેદનશીલ ગણાતા કેન્દ્રો ઉપર વીડિયો કેમેરા શુટીંગ અને ખાસ કિસ્સામાં કલોઝ સર્કીટ ટી.વી. ગોઠવવાની પણ વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે. પરીક્ષા કેન્દ્રની આસપાસ જરૂર જણાશે તો કલમ-૧૪૪ લાગુ પાડવામાં આવશે.

રાજ્યના તેજસ્વી અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીઓ ભૂતકાળની પરીક્ષા ચોરી અને ગેરરીતિના કારણે માનસિક રીતે હતાશા અનુભવતા હતા. પરંતુ આ સરકાર ચોરી અને ગેરરીતિના દુષણો જડમૂળથી નેસ્તનાબુદ કરવા માટે કટિબદ્ધ છે અને તેથી આ દિશાના જે પણ પગલાં લેવાની જરૂર ઊભી થશે તે પગલાં લેશે જ એમ શિક્ષણ પ્રધાને ભારપૂર્વક પત્રકારોને જણાવ્યું હતું.

અને ઉલ્લેખનીય છે કે માર્ચ-૮૬માં ધોરણ-૧૦ના ૩૨૭ પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને અંદાજે ૫,૧૦,૦૦૦ (પાંચ લાખ દસ હબર) જેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. ધોરણ-૧૨ના કુલ ૧૫૯ જેટલા પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને ૧,૯૦,૦૦૦ (એક લાખ નેવું હબર) જેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. આમ કુલ ૪૮૬ કેન્દ્રો ઉપર ૭ લાખ જેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.

Strict arrangement for Board's examinations - Videography in Sensitive Centre - Centres to be black listed.

સવેદનશીલ કેન્દ્રોમાં વિડીયોગ્રાફી: 'બ્લેક લીસ્ટેડ' કેન્દ્રોને તક અપાશે નહીં

બોર્ડની પરીક્ષા માટે સખ્ત તકેદારી

ગાંધીનગર તા.૩૧
રાજ્યના શિક્ષણમંત્રી નલિન ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે, માર્ચમાં લેવાનારી માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની પરીક્ષાઓમાં ચોરી અને ગેરરીતિ કરનાર તેમજ કરાવનાર બ્યક્તિને રાજ્ય સરકાર કદાપી માફ કરશે નહીં. પરીક્ષાર્થી વિના સંકોચે પરીક્ષા આપી શકે તે પ્રકારનું તંત્ર ગોઠવવાની કાર્યવાહી શરૂ કરી દેવામાં આવી છે તેમ જણાવી તેમણે ઉમેર્યું.

કે, સવેદનશીલ કેન્દ્રોમાં આ વખતે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા વિડીયોગ્રાફી પણ કરવામાં આવશે, જેના કારણે શિક્ષણ જગતના કોઈ તત્વો સંડોવાયા હશે તો તેમની સામે પણ કડક પગલાં લેવામાં આવશે. નલિન ભટ્ટે જણાવ્યું કે, 'બ્લેક લીસ્ટેડ' કેન્દ્રોને આ વખતે પરીક્ષા કેન્દ્રો અપાશે નહીં.

ચોરી કે ગેરરીતિ કરનાર અને કરાવનારને માફ કરાશે નહીં: નલિન ભટ્ટ

ભૂતકાળના વર્ષોમાં તેજસ્વી અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીઓના ભોગે, આધારભરે તત્વો ચોરી અને ગેરરીતિઓ આચરતા હતા પરંતુ નવી સરકાર

આવ્યા બાદ આ બદી સામે કડક કાર્યવાહીની શરુઆત કરવામાં આવી છે. માર્ચ-૯૫ અને ઓક્ટોબર-૯૫ ની પરીક્ષાઓ આના પરિણામ સ્વરૂપે

સારી રીતે ચોજ શકાઈ હતી તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. પરીક્ષા શુધ્ધિ કાર્યક્રમ અંગેની માહિતી આપતા શિક્ષણમંત્રી નલિન

ભટ્ટે ગાંધીનગર ખાતે મત્રકારો સાથેની વાતચીતમાં જાણાવ્યું હતું કે, પરીક્ષા શુધ્ધિના લક્ષ્યને વધુ સારી રીતે સિધ્ધ કરવા રાજ્યમાં ભૌગોલિક સ્થિતિ પ્રમાણે ૬ વિભાગમાં, ૬ બેઠકોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે અને ફેબ્રુઆરી માસના પ્રથમ બે સપ્તાહમાં આ કાર્યવાહી પૂર્ણ થશે.

[અનુસંધાન આઠમા પાને]

તકેદારી

[છિલા પાનાનું માધ્યમ]
આ કાર્યક્રમ મુજબ ગાંધીનગર, ખેડા, અમદાવાદ શહેર અને અમદાવાદ ગ્રામની બેઠક ગાંધીનગર ખાતે તા.૬થી ફેબ્રુઆરીએ, વડોદરા, ભરુચ અને પંચમહાલની બેઠક તા.૭મી ફેબ્રુઆરીએ, વડોદરા ખાતે, રાજકોટ, કચ્છ, જામનગર અને સુરેન્દ્રનગરની બેઠક તા.૮મી ફેબ્રુઆરીએ સવારે રાજકોટ ખાતે, ભાવનગર, અમરેલી અને જુનાગઢની બેઠક તા.૮મી ફેબ્રુઆરીએ સાંજે ભાવનગર ખાતે, સુરત, વલસાડ અને ડાંગની બેઠક તા.૯મી ફેબ્રુઆરીએ સાંજે સુરત ખાતે અને મહેસાણા, બનાસકાંઠા અને સાબરકાંઠા વિભાગની બેઠક તા.૧૦મી ફેબ્રુઆરીએ સાંજે મહેસાણા ખાતે યોજવામાં આવી છે. આ બેઠકોમાં શિક્ષણ વિભાગ અને બોર્ડના અધિકારીઓ ઉપરાંત જિલ્લા કલેક્ટર, જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા પોલીસ વડા વગેરે હાજરી આપશે. આ ઉપરાંત માર્ચમાં મુખ્યમંત્રી સુરેશ મહેતાનો સમય લઈ તેમની સાથે પણ એક બેઠક બોલાવાશે. નલિન ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતની જાગૃત પ્રજા પરીક્ષા શુધ્ધિના સંદર્ભમાં પોતાના મંતવ્યો બોર્ડના અધ્યક્ષને બોર્ડની ગાંધીનગર ખાતેની સેક્ટર-૧૦ માં આવેલી કચેરીએ મોકલી આપે તો તેના ઉપર પણ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

રાજ્ય સ્તરની આ વ્યવસ્થા ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરે પણ પરીક્ષા કેન્દ્રો સુધ્ધ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની કચેરીમાં જ તે સમયે શરૂ કરવામાં આવશે. રાજ્ય સ્તરની સમિતિ ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરની પરીક્ષા સમિતિઓ પણ જિલ્લા કલેક્ટરના અધ્યક્ષપદે અને જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના સભ્ય-સચિવ પદે રચવામાં આવશે. પરીક્ષા શુધ્ધિના આ કાર્યમાં શિક્ષણ વિભાગ ઉપરાંત મહેસુલ વિભાગ અને ગૃહ વિભાગનો પણ મોજ્ય પ્રમાણે ઉપયોગ કરવામાં આવશે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, માર્ચ-૯૬માં ધોરણ-૧૦ ના ૩૨૭ પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને અંદાજે ૫,૧૦,૦૦૦ નેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. ધોરણ-૧૨ ના કુલ ૧૫૯ નેટલા પરીક્ષા કેન્દ્રો અને ૧,૯૦,૦૦૦ નેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. આમ કુલ ૪૮૬ કેન્દ્રો ઉપર ૭ લાખ નેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.

બોર્ડની પરીક્ષામાં શૂન્ય પરિણામ મેળવતી શાળાઓની ગ્રાંટ રદ થશે

સત્યાગ્રહ • ૧-૨-૬૬

(પ્રતિનિધિ દ્વારા) ગાંધીનગર, બુધવાર
બોર્ડની પરીક્ષામાં શૂન્ય
પરિણામ મેળવતી શાળાઓની ગ્રાંટ
નહીં આપવા માટે સરકાર ગંભીરતાથી
વિચારી રહી છે. ત્રણ વર્ષમાં ૨૨૦
શાળાઓનું પરિણામ શૂન્ય આવ્યું છે.

શિક્ષણ મંત્રાલયના જણાવ્યા
પ્રમાણે ૧૯૯૫ના માર્ચમાં ધો. ૧૦ની
લેવાયેલી પરીક્ષામાં પ્રૌઠ શાળાઓ
એવી હતી કે તેમનો એકપણ વિદ્યાર્થી
પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયો ન હતો.
૧૯૯૪ની વર્ષમાં તેનું પ્રમાણ ૨૦૮
જેટલું હતું. જ્યારે '૯૩ના વર્ષમાં ૨૩
શાળાઓ આ પગલે હતી.

જ્યારે ૩૪ શાળાઓ માર્ચ
૧૯૯૫ના વર્ષ માટે ધોરણ ૧૨માં એક
પણ વિદ્યાર્થીને પાસ કરાવવામાં સફળ
થઈ ન હતી. વધુમાં ૧૯૯૪માં ૪૯ અને
'૯૩ના વર્ષમાં ૩૭ શાળાઓનું
પરિણામ શૂન્ય હતું.

એસ.એસ.સી.માં પ્રત્યેક વર્ગદીઠ
સરકાર રૂપિયા ૧ લાખની ગ્રાંટ આપે
છે. જ્યારે ૧૨માં ધોરણમાં ૨ લાખ
રૂપિયાની ગ્રાંટ સરકાર ચૂકવે છે.

આ ગ્રાંટ આપવી કે કેમ તે અંગે
સરકાર ગંભીરતાથી વિચારી રહી છે.
આધારભૂત વર્તુળોના જણાવ્યા
પ્રમાણે આવતા વર્ષથી આવી ગ્રાંટ
બંધ કરવામાં આવે તેવી શક્યતા છે.

શિક્ષણ મંત્રાલયના અધિકારીઓ
માની રહ્યા છે કે ગ્રાંટ મળતી બંધ થતાં
શાળા સંચાલકો વધુ નગ્રત થશે અને
વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવા પ્રત્યે વધુ
ધ્યાન આપશે.

શિક્ષણ મંત્રાલય એવું માની રહ્યું
છે કે આવું બોગસ પરિણામ આવવા
પાછળનું મુખ્ય કારણ ભૂતિયા
પરીક્ષાર્થીઓ છે. ભૂતિયા વર્ગો
ચલાવતા સંચાલકો પરીક્ષામાં ભૂતિયા
વિદ્યાર્થીઓનાં ફોર્મ પણ ભરે છે.

આવી ૧૦૦ જેટલી શાળાઓમાં
ભૂતિયા વર્ગો ચાલતા હોવાનું મંત્રાલયે
તેની ઝુંબેશમાં ઝડપી પાડ્યું છે.

અલબત્ત લોકસભાની અને
રાજ્યસભાની ચૂંટણીમાં શિક્ષકો
મતદાનમાં સારું એવું પ્રભુત્વ ધરાવતા
હોવાથી સરકારે શિક્ષકો સામે પગલાં
ભરવાનું માંડી વાળ્યું છે અને ટ્યુશન
પ્રથા પર પ્રતિબંધ મૂકવાનું પણ માંડી
વાળવામાં આવે તેવું આયોજન પણ
થઈ રહ્યું છે.

૧૦૦ જેટલી શાળાઓ પાસેથી
ગ્રાંટ પાછી લઈ લેવા માટે શિક્ષણ
મંત્રાલય વિચારી રહ્યું છે.

ભૂતિયા શાળાના સંચાલકો દ્વારા
આવી ગંભીર ગેરરીતિઓ ચલાવવામાં
આવતી હોવા છતાં તેમનાં પરીક્ષા
કેન્દ્રો રદ નહીં કરવાનું વલણ
શિક્ષણપ્રધાન નલીન ભટ્ટ અપનાવી
રહ્યા છે.

**Close Circuit TVs for checking copying in
examinations - Schools with zero percentage result
will lose their grants-education minister**

૧૦ લોકસત્તા-જનસત્તા અમદાવાદ, ગુરુવાર, તા. ૧-૨-'૯૬

ધો. ૧૦-૧૨ની પરીક્ષાઓમાં ચોરી પકડવા ક્લોઝ સરકિટ ટીવી ગોઠવાશે શૂન્ય પરિણામ લાવનારી શાળાની ગ્રાન્ટ કાપી નખાશે: શિક્ષણપ્રધાન

(પ્રતિનિધિ)

ગાંધીનગર, બુધવાર
રાજ્યની ધો. ૧૦ ને ૧૨ની જાહેર
પરીક્ષાઓમાં શૂન્ય ટકા પરિણામ
લાવનારી શાળાઓની ગ્રાન્ટ કાપી
લેવામાં આવશેની ચીમકી રાજ્યના
શિક્ષણપ્રધાન નલીન ભટ્ટે ઉચ્ચારી
છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે
ભૂતકાળમાં શૂન્ય પરિણામ
લાવનારી ૧૦૦ જેટલી શાળાઓ
હતી તેમની ગ્રાન્ટ કાપ અંગે પણ
પગલાં ભરાશે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે ધો. ૧૦માં
માર્ચ-૯૩માં ૨૩, માર્ચ-૯૪માં
૨૦૮ અને માર્ચ ૯૫માં ૫૩
શાળાઓનું પરિણામ શૂન્ય હતું.
જ્યારે ધો. ૧૨માં માર્ચ-૯૩માં
૩૭, માર્ચ-૯૪માં ૪૯,
માર્ચ-૯૫માં ૩૪ શાળાઓનું
પરિણામ શૂન્ય હતું. આવી
શાળાઓના સંપૂર્ણ ગ્રાન્ટ કાપ
સુધીના પગલા સરકારની ગંભીર
વિચારણા હેઠળ હોવાનું ભટ્ટે
જણાવ્યું હતું.

ધો. ૧૦-૧૨ની માર્ચમાં
પરીક્ષાઓ યોજાઈ રહી છે ત્યારે
પરીક્ષા શુદ્ધિ કાર્યક્રમ અંગેની વધુ
માહિતી આપતાં રાજ્યના શિક્ષણ
પ્રધાન નલીન ભટ્ટે ગાંધીનગર ખાતે
પત્રકારો સાથેની વાતચીતમાં
જણાવ્યું હતું કે પરીક્ષા શુદ્ધિના
લક્ષને વધુ સારી રીતે સિદ્ધ કરવા
રાજ્યમાં ભૌગોલિક સ્થિતિ પ્રમાણે
૬ વિભાગમાં, ૬ બેઠકોનું આયોજન
કરવામાં આવ્યું છે અને કેબ્રુઆરી
માસના પ્રથમ બે સપ્તાહમાં આ
કાર્યવાહી પૂર્ણ થશે.

આ બેઠકોમાં શિક્ષણ વિભાગ અને
બોર્ડના અધિકારીઓ ઉપરાંત
જિલ્લા કલેક્ટર, જિલ્લા વિકાસ
અધિકારી, જિલ્લા મોલીસ વડા
વગેરે હાજરી આપશે. ઉપરાંત જે તે
વિભાગના ધારાસભ્યો, સંસદ

સભ્યો, જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખો,
મહાનગરપાલિકાના મેયરો, શિક્ષણ
સમિતિના અધ્યક્ષો, બોર્ડના સભ્યો
વગેરે પણ આ બેઠકોમાં હાજર રહે
અને ઉપયોગી સુચનો કરે તે માટે
નિમંત્રણો આપવામાં આવ્યા છે.

વધુમાં ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે
ગુજરાતની જાગૃત પ્રજા પરીક્ષા
શુદ્ધિના સંદર્ભમાં પોતાના મંતવ્યો
બોર્ડના અધ્યક્ષ બોર્ડની ગાંધીનગર
ખાતેની સેક્ટર- ૧૦ માં આવેલી
કચેરીએ મોકલી આપે તો તેના
ઉપર પણ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

રાજ્ય સ્તરની આ વ્યવસ્થા
ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરે પણ પરીક્ષા
કન્ટ્રોલ રૂમ જિલ્લા શિક્ષણ

અધિકારીની કચેરીમાં જે તે સમયે
શરૂ કરવામાં આવશે. રાજ્ય સ્તરની
સમિતિ ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરની
પરીક્ષા સમિતિઓ પણ જિલ્લા
કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષપદે અને
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના સભ્ય-
સચિવ પદે રચવામાં આવશે.
પરીક્ષા શુદ્ધિના આ કાર્યમાં શિક્ષણ
વિભાગ ઉપરાંત મહેસુલ વિભાગ
અને ગૃહ વિભાગનો પણ યોગ્ય
પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરવામાં
આવશે. રાજ્યના સંવેદનશીલ
ગણતા કેન્દ્રો ઉપર વીડીયો કેમેરા
શુટીંગ અને ખાસ કિસ્સામાં ક્લોઝ
સરકિટ ટી.વી. ગોઠવવાની પણ
વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે.

THURSDAY FEBRUARY 1 1996

Sensitive HSC, SSC exam centres to have CTVs

EXPRESS NEWS SERVICE

GANDHINAGAR, Jan 31: The State Education Department will videograph the examination process. Close circuit televisions will be placed at 'sensitive' centres during the SSC and HSC examinations to be held in March.

It will be part of the elaborate arrangements being made by the department to check mass copying and other irregularities. A State-level meeting of district collectors, DEOs, TDOs and DSPs will be called by the Education Minister, Mr Nalin Bhatt, in the first week of March to discuss the arrangements.

Mr Bhatt warned that strict action will be taken against those indulging in and encouraging irregularities in the board examinations. District-level control rooms will be opened at the DEOs' office in the districts.

Mr Bhatt said besides a State-

level committee, district-level committees, headed by collectors will be set up. For this purpose, as many as six joint zonal meetings of district collectors, DEOs, DSPs and MLAs and MPS will be held in the first and second weeks of February, he said. Elected members of local civic bodies and officials of the Secondary Education Board will also attend these meetings.

The minister said the Government will soon begin the process of recovering huge grant amounts claimed illegally by 100 schools.

He said the Government was also considering a suggestion to suspend grants to schools registering zero per cent result in the board examinations. In the years 1993, 1994 and 1995, the schools with such results in SSC examinations numbered 23, 208 and 53 respectively. And for HSC examinations, the number schools during those years were 37, 49 and 34.

બોર્ડમાં શૂન્ય પરિણામ લાવતી શાળાઓની ગ્રાન્ટ કાપી લેવાશે સૌ પ્રથમ તપાસ, ત્યારબાદ નિર્ણય: નલિન ભટ્ટની જાહેરાત

ગાંધીનગર તા.૩૧
રાજ્યના શિક્ષણમંત્રી નલિન ભટ્ટે
જાણાવ્યું હતું કે, સરકાર તરફથી તમામ
પ્રકારની ગ્રાન્ટ મેળવતી કેટલીક
શાળાઓનાં બોર્ડની પરીક્ષામાં શૂન્ય
પરિણામો આવે છે ત્યારે આવી
શાળાઓની સંપૂર્ણ ગ્રાન્ટ કાપી લેવાનાં
પગલાં ભરવાનું રાજ્ય સરકાર વિચારી
રહી છે.

શૂન્ય ટકા પરિણામવાળી
શાળાઓની માહિતી આપતાં તેમણે
જાણાવ્યું કે, ધોરણ ૧૦માં ૧૯૯૩ના
માર્ચમાં ૨૩ શાળાઓનાં પરિણામ

શૂન્ય રહ્યાં છે. ૧૯૯૪ના માર્ચમાં
આ આંકડો ૨૦૮ પહોંચ્યો હતો.
૧૯૯૫માં ૫૩ શાળાઓનાં પરિણામ
શૂન્ય હતાં.

આવી જ રીતે ધોરણ-૧૨માં
માર્ચ-૧૯૯૩માં વિજ્ઞાન પ્રવાહની ૨૦
અને સામાન્ય પ્રવાહની ૧૭
શાળાઓનાં પરિણામ શૂન્ય રહ્યાં છે.

૧૯૯૪માં આ આંકડો અનુક્રમે
૨૪-૨૫ અને ૧૯૯૫માં ૧૬-૧૮
રહ્યો છે.

રાજ્યના શિક્ષણ જગતમાં ભૂતિયા
વર્ગોનું કોભાંડ 'હવાલા કોભાંડ' કરતાં

પણ ખતરનાક છે તેમ જાણાવી નલિન
ભટ્ટે ઉમેર્યું હતું કે, ભૂતકાળમાં ખોટી
રીતે ગ્રાન્ટ લઈ ગયેલી ૧૦૦ જેટલી
શાળાઓ પાસેથી રાજ્ય સરકાર ગ્રાન્ટ
પાછી મેળવવાની કાર્યવાહી કરી રહી
છે.

નલિન ભટ્ટે જાણાવ્યું કે, આવી
શાળાઓ સરકાર તરફથી શિક્ષકોના
પગાર સહિતની તમામ પ્રકારની ગ્રાન્ટ
મેળવે છે પણ બોર્ડની પરીક્ષામાં
પરિણામ શૂન્ય મેળવે છે આ બાબતે
જે તે શાળાની સૌ પ્રથમ તપાસ
કરાશે અને ત્યારબાદ ગ્રાન્ટ નહીં
આપવાનો નિર્ણય લેવાશે.

Six Zones for champaign - South Gujarat Zone meeting on Ninth - Schools with Zero percentage will lose grants.

8

ગુજરાત શિક્ષણ તથા ગૃહાંગણ દાખલા ૧-૨૮૬ ૧૧

પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાન માટે છ ઝોન ૬. ગુજરાત ઝોનની બેઠક નવમીએ

(‘ગુજરાતમિત્ર’ ન્યૂઝ સર્વિસ)
ગાંધીનગર, તા. ૩૧: આગામી માર્ચ
૯૬માં ધોરણ ૧૦ અને ધોરણ ૧૨ની
માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની પરીક્ષા શરૂ થઈ
રહી છે. ત્યારે પરીક્ષામાં ચોરી તથા

પોલીસ વડાઓ વગેરે હાજરી આપશે.
ઉપરાંત જે તે વિભાગના ધારાસભ્ય,
સંસદ સભ્ય, જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ,
મહાનગરપાલિકાના મેયર, શિક્ષણ
સમિતિના અધ્યક્ષ, બોર્ડના સભ્ય વગેરે

ભારપૂર્વક પત્રકારોને જણાવ્યું હતું.
અને ઉલ્લેખનીય છે કે માર્ચ ૯૬માં
ધોરણ ૧૦ના ૩૨૭ કેન્દ્રો છે. અને
અંદાજે ૫,૧૦,૦૦૦ (પાંચ લાખ સિ
હજાર) જેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા

પરીક્ષામાં ચોરી અને ગેરરીતિ રોકવા જડબેસલાક વ્યવસ્થા શૂન્ય ટકા પરિણામ લાવનાર શાળાની ગ્રાન્ટ બંધ કરાશે

ગેરરીતિઓ આચરવામાં ન આવે અને
પરીક્ષાર્થી કોઈપણ જાતના ગભરાટ વિના
પરીક્ષા આપી શકશે. તે પ્રકારનું તંત્ર
ગોઠવવાની કાર્યવાહી શરૂ કરી દેવામાં
આવી છે. ભૂતકાળના વર્ષોમાં તેજસ્વી
અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીઓના ભોગે માથા
ભારે તંત્રો ચોરી અને ગેરરીતિઓ
આચરતા હતા. પરંતુ નવી સરકાર
આવ્યા બાદ આ બધી સામે કડક
કાર્યવાહીની શરૂઆત કરવામાં આવી છે.
માર્ચ ૯૫ અને ઓક્ટોબર ૯૫ની
પરીક્ષાઓ આના પરિણામ સ્વરૂપે સારી
રીતે યોજી શકાઈ હતી.

પરીક્ષા શુદ્ધિ કાર્યક્રમ અંગેની વધુ
માહિતી આપતા શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી
નલિન ભટ્ટે ગાંધીનગર ખાતે પત્રકારો
સાથેની વાતચીતમાં જણાવ્યું હતું કે
પરીક્ષા શુદ્ધિના લક્ષ્યને વધુ સારી રીતે
સિધ્ધ કરવા રાજ્યમાં ભૌગોલિક સ્થિતિ
પ્રમાણે ૬ વિભાગમાં ૬ બેઠકોનું
આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. અને
ફેબ્રુઆરી માસના પ્રથમ સપ્તાહમાં આ
કાર્યવાહી પૂર્ણ થશે. આ કાર્યક્રમ મુજબ
ગાંધીનગર, ખેડા, અમદાવાદ શહેર અને
અમદાવાદ ગ્રામ્યની બેઠક ગાંધીનગર
ખાતે તા. ૬ઠ્ઠી ફેબ્રુઆરી મંગળવાર
૧૩:૦૦, ભરૂચ અને પંચમહાલની
૧૩:૦૦ ખાતે રાજકોટ, કચ્છ,
જામનગર અને સુરેન્દ્રનગરની બેઠક તા.
૮મી ફેબ્રુઆરી ગુરુવાર સાંજે ભાવનગર
ખાતે સુરત, વલસાડ અને ડાંગની બેઠક
તા. ૯મી ફેબ્રુઆરી શુક્રવાર સાંજે સુરત
ખાતે અને મહસાણા બનાસકાંઠા અને
સાબરકાંઠા વિભાગની બેઠક તા. ૧૦મી
ફેબ્રુઆરી શનિવાર સાંજે મહસાણા ખાતે
યોજવામાં આવી છે. આ બેઠકોમાં
શિક્ષણ વિભાગ અને બોર્ડના
અધિકારીઓ ઉપરાંત જિલ્લા કલેક્ટર,
જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા

પણ આ બેઠકમાં હાજર રહે અને
ઉપયોગી સૂચનો કરે તે માટે નિમંત્રણો
આપવામાં આવ્યા છે.

વધુમાં શ્રી નલિન ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે
ગુજરાતની જાન્યૂત પ્રજા પરીક્ષા શુદ્ધિના
સંદર્ભમાં પોતાના મંતવ્યો બોર્ડના
અધ્યક્ષને બોર્ડની ગાંધીનગર ખાતેની
સેક્ટર ૧૦માં આવેલી કચેરીએ મોકલી
આપે તો તેના ઉપર પણ ધ્યાન આપવામાં
આવશે.

રાજ્ય સ્તરની આ વ્યવસ્થા ઉપરાંત

જિલ્લા સ્તરે પણ પરીક્ષા કંટ્રોલ રૂમ
જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની કચેરીમાં
જે તે સમયે શરૂ કરવામાં આવશે.
રાજ્ય સ્તરની સમિતિ ઉપરાંત જિલ્લા
સ્તરની પરીક્ષા સમિતિઓ પણ જિલ્લા
કલેક્ટરના અધ્યક્ષપદે અને જિલ્લા
શિક્ષણાધિકારીના સભ્ય સચિવપદે
સ્થવામાં આવશે. પરીક્ષા શુદ્ધિના આ
કાર્યમાં શિક્ષણ વિભાગ ઉપરાંત મહેસુલ
વિભાગ અને ગૃહ વિભાગના પણ યોગ્ય
પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરવામાં આવશે.
રાજ્યના સંવેદનશીલ ગણાતા કેન્દ્રો પર
વિડીયો કેમેરા શુટીંગ અને ખાસ
કિસ્સામાં ક્લોઝ સર્કિટ ટીવી,
ગોઠવવાની પણ વ્યવસ્થા કરવામાં
આવશે. પરીક્ષા કેન્દ્રની આસપાસ જરૂર
જણાશે તો કલમ ૧૪૪ લાગુ કરવામાં
આવશે.

રાજ્યના તેજસ્વી અને મહેનતુ
વિદ્યાર્થીઓ ભૂતકાળની પરીક્ષા ચોરી
અને ગેરરીતિઓના કારણે માનસિક
હતાશા અનુભવતા હતા. પરંતુ આ
સરકાર ચોરી અને ગેરરીતિના દૂષણો
જડમુળથી નેસ્તનાબુદ કરવા માટે
કટિબદ્ધ છે અને તેથી આ દિશામાં જે
પણ પગલાં લેવાની જરૂર ઉભી થશે તે
પગલાં લેવાશે જ એમ શિક્ષણ પ્રધાને

આપશે. ધોરણ ૧૨ના કુલ ૧૫૯
જેટલા પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને ૩,
૯૦,૦૦૦ (એક લાખ નેવું હજાર)
જેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.
આમ કુલ ૪૯૬ કેન્દ્રો પર ૩ લાખ
જેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આમશે.

પત્રકારોના પ્રશ્નોના જવાબમાં તેમણે
જણાવ્યું હતું કે સરકાર તરફથી ગ્રાંટ
મેળવતી કેટલીક શાળાઓના બોર્ડિંગ
પરિણામો શૂન્ય ટકા આપે છે. એટલે
આવી શાળાઓની ગ્રાંટ બંધ કરવા

સરકાર ગંભીર રીતે વિચારી રહી છે.
કારણ કે ભૂતિયા વર્ગો ભૂતિયા ફોર્મ પછી
પરિણામ પણ શૂન્ય ટકા આવે ને.

આ કૌભાંડને હવાલા કૌભાંડ કરતા
મોટું ગણાવતા તેમણે કહ્યું કે શૂન્ય ટકા
પરિણામ લાવતી ધો. ૧૦ની શાળાઓ
૧૯૯૩માં ૨૩ હતી. જે ૧૯૯૪માં
અને ૯૫માં ૫૩ હતી જ્યારે ૧૨માં
ધોરણની ૧૯૯૩માં ૩૭ અને ૧૯૯૪માં
૪૯ અને ૧૯૯૫માં ૩૪ હતી.

તેમણે બીજી પણ ચોકાવનારી વાત
કરી છે કે ભૂતિયા વર્ગોવાળી શાળાઓ
સરકારની ગ્રાંટ લઈ વઈ છે તે ગ્રાંટ
પરત મેળવવાની કાર્યવાહી કરવાનું
વિચારાયું છે.

તેમણે કહ્યું કે પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ અંગે
ચર્ચા વિચારણા કરવા આગામી માર્ચ
માસના પ્રથમ સપ્તાહમાં મુખ્ય પ્રધાનની
હાજરીમાં પોલીસ, શિક્ષણ, મહેસુલ
વગેરે ખાતાના અધિકારીઓની એક
બેઠક બોલાવાશે.

Schools with Zero percentage to lose grants

ધો. ૧૦-૧૨ માં શૂન્ય પરિણામ લાવતી શાળાઓની ગ્રાન્ટ બંધ?

(કાર્યાલયના પ્રતિનિધિ તરફથી)

ગાંધીનગર, બુધવાર

રાજ્યના શિક્ષણપ્રધાન શ્રી. નલીન ભટ્ટે આજે એવી જાહેરાત કરી હતી કે, રાજ્યની જે શાળાઓના ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની જાહેર પરીક્ષાઓના પરિણામ શૂન્ય ટકા આવે છે એવી શાળાઓની ગ્રાન્ટ સંપૂર્ણપણે કાપી લેવાની કે બંધ કરવાની ગંભીર વિચારણા સરકાર કરી રહી છે.

છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં ૨૮૪ શાળાઓમાં “શૂન્ય” પરિણામ: ભૂતિયા શાળાઓના માથે પણ આફત

પત્રકાર પરિષદને સંબોધતા શિક્ષણમંત્રીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ધો. ૧૦ની પરીક્ષામાં માર્ચ ૧૯૯૩થી માર્ચ ૧૯૯૫ સુધીમાં કુલ ૨૮૪ શાળાઓના પરિણામ શૂન્ય ટકા આવ્યું છે. જેમાં ૧૯૯૩માં ૨૩ શાળાઓ, ૧૯૯૪માં ૨૦૮ શાળાઓ અને ૧૯૯૫માં ૫૩ શાળાઓનો સમાવેશ થાય છે.

જ્યારે ધો. ૧૨ની પરીક્ષામાં માર્ચ ૧૯૯૩થી માર્ચ ૧૯૯૫ સુધીમાં કુલ ૧૨૦ શાળાઓનું પરિણામ શૂન્ય ટકા આવ્યું છે. જેમાં ૧૯૯૩માં ૩૭ શાળાઓ, ૧૯૯૪માં ૪૯ શાળાઓ અને ૧૯૯૫માં ૩૪ શાળાઓનો સમાવેશ થાય છે.

શ્રી. નલીન ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે આ રીતે શાળાઓનું પરિણામ શૂન્ય ટકા આવ્યું છે તેમની પાછળ સરકારના ગ્રાન્ટના લાખો રૂપિયાનો વ્યય થાય છે. આવી શાળાઓ પૈકી ઘણી શાળાઓમાં ભુતિયા વર્ગો ચાલતા હોય છે. જેમાં વિદ્યાર્થીઓ પણ ભુતિયા હોવાથી પરીક્ષાના ફોર્મ પણ ભુતિયા એટલે કે બનાવટી ભરાતા હોવાનું માલુમ પડ્યું છે. પરિણામે સરકારે આવી શાળાઓની ગ્રાન્ટ સદંતર બંધ કરવાની વિચારણા કરી રહી છે.

તેમણે એવી પણ માહિતી આપી હતી કે, માધ્યમિક શાળાઓમાં સરકાર વર્ગદીઠ દોઢ શિક્ષકોના હિસાબે પગાર તથા ભાડા-ભથ્થાં પેટે દર વર્ષે લગભગ રૂ. એક લાખની ગ્રાન્ટ આપે છે. જ્યારે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં વર્ગ દીઠ અપાતા અઠી શિક્ષકોના

હિસાબે સરકાર પગાર પેટે રૂ. ૧ લાખ ૪૪ હજાર અને અન્ય ખર્ચાઓ મળી કુલ લગભગ રૂ. બે લાખની ગ્રાન્ટ દર વર્ષે આપે છે.

શિક્ષણમંત્રીએ એક પ્રશ્નના જવાબમાં એમ પણ જણાવ્યું હતું કે, સરકાર સાથે છેતરપીંડી કરીને ખોટી રીતે ગ્રાન્ટ લઈ ગઈ હોય તેવી શાળાઓની સંખ્યા ૧૦૦થી વધુ છે અને આ બાબતમાં ઉચ્ચ કક્ષાએ તપાસ હાથ ધરાઈ છે.

Action Plan for removal of irregularities from examinations

ગુ.સ. ૧૧૨/૯૬

માર્ચ '૯૬માં લેવાનારી ધો. ૧૦ અને ૧૨ની

પરીક્ષાઓમાં ગેરરીતીઓ ડામવા એક્શન પ્લાન

(કાર્યાલયના પ્રતિનિધિ તરફથી)

શિક્ષણપ્રધાન શ્રી. નલીન ભટ્ટે આજે એક પત્રકાર પરિષદમાં જણાવ્યું હતું કે, આગામી માર્ચ-૧૯૯૬માં યોજનાર ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની જાહેર પરીક્ષાઓમાં ચોરી તથા ગેરરીતિઓ અટકાવવા માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા એક ખાસ એક્શન પ્લાન ઘડવામાં આવનાર છે.

ગાંધીનગર, બુધવાર

પરીક્ષાર્થીઓ નિર્ભયપણે પરીક્ષા આપી શકે તે પ્રકારનું તંત્ર ગોઠવવાની કામગીરી શરૂ કરી દેવામાં આવી છે. આ મુજબ સમગ્ર રાજ્યને છ ઝોનમાં વહેંચી નાંખી પ્રત્યેક ઝોનની બેઠકો યોજી પરીક્ષામાં ગેરરીતિઓ ડામવા અંગેનું આયોજન ઘડી કાઢશે, અને ફેબ્રુઆરી માસના પ્રથમ પખવાડિયામાં આ કાર્યવાહી પુરી કરાશે.

પરીક્ષાર્થીઓ નિર્ભયપણે પરીક્ષા આપી શકે તે પ્રકારનું તંત્ર ગોઠવાશે: શિક્ષણમંત્રી

આ કાર્યક્રમ મુજબ (૧) ગાંધીનગર, ખેડા, અમદાવાદ શહેર અને અમદાવાદ ગ્રામ્યની બેઠક ગાંધીનગર ખાતે તા. ૬ઠ્ઠી ફેબ્રુઆરીએ (મંગળવાર), (૨) વડોદરા, ભરૂચ અને પંચમહાલની બેઠક તા. ૭મી ફેબ્રુઆરી (બુધવાર)એ વડોદરા ખાતે, (૩) રાજકોટ, કચ્છ, જામનગર અને સુરેન્દ્રનગરની બેઠક તા. ૮મી ફેબ્રુઆરી (ગુરુવાર)એ સવારે રાજકોટ ખાતે, (૪) ભાવનગર, અમરેલી અને જુનાગઢની બેઠક તા. ૮મી ફેબ્રુઆરી (ગુરુવાર)એ સાંજે ભાવનગર ખાતે, (૫) રસુલ, વલસાડ અને ડાંગની બેઠક તા. ૯મી ફેબ્રુઆરી (શુક્રવાર)એ સાંજે રસુલ ખાતે અને મહેસાણા, બનાસકાંઠા અને સાબરકાંઠા વિભાગની બેઠક તા. ૧૦મી ફેબ્રુઆરી (શનિવાર)એ સાંજે મહેસાણા ખાતે યોજવામાં આવી છે.

આ બેઠકોમાં શિક્ષણ વિભાગ અને બોર્ડના અધિકારીઓ ઉપરાંત જિલ્લા કલેક્ટર, જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા પોલીસ વડા વગેરે હાજરી આપશે. ઉપરાંત જે તે વિભાગના ધારણાસભ્યશ્રીઓ, સંસદ સભ્યો, જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખો, મહાનગરપાલિકાના મેયરો, શિક્ષણ સમિતિના અધ્યક્ષો, બોર્ડના સભ્યો વગેરે પણ આ બેઠકોમાં હાજર રહે અને ઉપયોગી સુચનો કરે તે માટે નિમંત્રણો આપવામાં આવ્યા છે.

આ ઉપરાંત માર્ચ મહિનામાં મુખ્યમંત્રીશ્રી અને સંસંબંધિત વિભાગોના મંત્રીઓ સાથે રાજ્યકક્ષાની એક બેઠક પણ આ એક્શન પ્લાન અંગે બોલાવવામાં

આવશે.

શ્રી. નલીન ભટ્ટે વધુમાં એવી પણ માહિતી આપી હતી કે, પરીક્ષામાં ગેરરીતિ માટે પંકાયેલા કેન્દ્રોને પરીક્ષા કેન્દ્રો નહિ અપાય. પરંતુ સંવેદનશીલ ગણાતા કેન્દ્રો પર ચોરી કે ગેરરીતિઓ પર ચાંપતી દેખરેખ રાખવા વિડીયો કેમેરા શુટીંગ અને ખાસ કિસ્સામાં ક્લોઝ સરકીટ ટી.વી. ગોઠવવાની પણ વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે. અને જરૂર જણાશે તો આવા પરીક્ષા કેન્દ્રની આસપાસ ૧૪૪મી ક્લમ પણ લાંબુ પડાશે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ બંને પરીક્ષાઓમાં તેજસ્વી અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીઓને અન્યાય થાય નહિ તે માટે ચોરી કરનારા ઉપરાંત ચોરી કરાવનારા તત્વો સામે પણ કડક પગલાં ભરાશે અને એ અંગેની જડબેસલાક વ્યવસ્થા કરાશે.

વધુમાં શ્રી. નલીન ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે ગુજરાતની જૂગૃત પ્રજા પરીક્ષા શુદ્ધિના સંદર્ભમાં પોતાના મંતવ્યો બોર્ડના અધ્યક્ષશ્રીને બોર્ડની ગાંધીનગર ખાતેની સેક્ટર-૧૦માં આવેલી કચેરીએ મોકલી આપે તો તેના ઉપર પણ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

રાજ્ય સ્તરની આ વ્યવસ્થા ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરે પણ પરીક્ષા કંટ્રોલ રૂમ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની કચેરીમાં જે તે સમયે શરૂ કરવામાં આવશે. રાજ્ય સ્તરની સમિતિ ઉપરાંત જિલ્લા સ્તરની પરીક્ષા સમિતિઓ પણ જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષપદે અને જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના સભ્ય-સચિવ પદે રચવામાં આવશે. પરીક્ષા શુદ્ધિના આ કાર્યમાં શિક્ષણ વિભાગ ઉપરાંત મહેસુલ વિભાગ

અને ગૃહ વિભાગનો પણ યોગ્ય પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરવામાં આવશે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે માર્ચ-૯૬માં ધોરણ-૧૦ના ૩૨૭ પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને અંદાજે ૫,૧૦,૦૦૦ (પાંચ લાખ દસ હજાર) જેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. ધોરણ-૧૨ના કુલ ૧૫૯ જેટલા પરીક્ષા કેન્દ્રો છે અને ૧,૮૦,૦૦૦ (એક લાખ નેવું હજાર) જેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. આમ કુલ ૪૮૬ કેન્દ્રો ઉપર ૭ લાખ જેટલા પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.

મહારાષ્ટ્રમાં આગામી શૈક્ષણિક સત્રથી ધો. ૧૦ સુધીનું શિક્ષણ મફત કરવા અંગે લેવાયેલા નિર્ણય અંગે પુછતા શિક્ષણ મંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, આ અંગે ગુજરાતના શિક્ષણ ખાતાએ મહારાષ્ટ્ર સરકાર પાસેથી વિગતો મંગાવી છે. જેનો અભ્યાસ કરી રાજ્ય સરકાર યોગ્ય નિર્ણય લેશે.

પરીક્ષા શુદ્ધિકરણના પવિત્ર મહા હવનમાં હાડકાં હોમનારાં તત્વોને છોડવામાં નહીં આવે

(ગુજરાતમિત્રના પ્રતિનિધિ તરફથી) સુરત, મુકામલ રાજ્યના શિક્ષણ મંત્રી શ્રી નલિન ભટ્ટે મુજબ આજે કલમું હતું કે પરીક્ષામાં ચોરી અને ગેરરીતિના

સંચાલકો, આચાર્યો, શિક્ષકો તેમજ બહારના પરિબલો સંડોવાયેલા છે. દુષણ માટે જવાબદાર એવા કોઈને પણ સરકારે છોડવા માંગતી નથી. શિક્ષણને બધ

સાત લાખ વિદ્યાર્થીઓ બેસવાના છે. રાજ્યના છ વિભાગો પાડીને પરીક્ષા શુદ્ધિ માટેના મુશ્કેલી મેળવવાની કામગીરી સરકારે શરૂ કરી છે.

અને ગેરરીતિના દુષણને ખતમ કરવા વિશાળ પાયે એકશન પ્લાન થાકી કાઢી તેનો અમલ મુસ્તપલ્લે કરવામાં આવશે. પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ સંદર્ભે આજે સુરત

દક્ષિણ ગુજ.ના સુરત, વલસાડ અને ડાંગ જિલ્લાના પદાધિકારીઓ સાથે પરામર્શ કરવા આવેલા રાજ્યના શિક્ષણ મંત્રી નલિન ભટ્ટની પત્રકાર પરિષદમાં અસંદિગ્ધ વાત

એવલામાં સંડોવાયેલા હશે તેવા ચમત્કર્ષથી આચાર્ય, સંચાલક કે શિક્ષકને જાહેરમાં ખુલાખાવામાં આવશે. એટલું જ નહીં પણ આવા રીંગ લીડરો સામે કડક હાથે સિદ્ધાંતી કેસો કરાશે. ભાજપની સરકારે ચોરી અને ગેરરીતિના દુષણને સંપૂર્ણપણે નાબૂદ કરી શિક્ષણમાં પારદર્શક વહીવટ કરવાનો મક્કમ નિર્ધાર કર્યો છે.

સરકારે હાઈલે ખાતે આજે સાંજે ભરપૂર્ક મુખ્યકાર પરિષદને સંબોધતા શ્રી ભટ્ટે વધુમાં કહ્યું હતું કે પરીક્ષામાં થતી ચોરીઓ અને ગેરરીતિઓ અટકાવવા માટે આ સરકાર કટિબદ્ધ છે અને તેથી આ વિભાગમાં કોઈ પગલા લેવાની જરૂર જણાશે તે પગલા લેવામાં આવશે. વર્ષોથી રાજ્યમાં ચોરી અને ગેરરીતિના વ્યાપેલા દુષણને કારણે લાખો તેજસ્વી અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીઓના ભવિષ્ય સાથે વેડાં લાય છે. તેજસ્વી વિદ્યાર્થીની નજર સામે પરીક્ષા મંડળમાં ખુલ્લેઆમ ચોરી થતી હોય છે તે હરગીઝ મહાવી નહીં લેવાય. કોઈપણ ભોગે મહેનતુ અને તેજસ્વી વિદ્યાર્થીને થતો અન્યાય દૂર કરાશે જ.

હવે તો જગ જાહેર છે કે ચોરી અને ગેરરીતિઓમાં સમાજનો એક પણ વર્ગ બાકાત રહ્યો નથી. કેટલાક બધ

બનાવવાનું અને તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓના ભવિષ્યને ડુભાડવાનું મુનસિબ કૃત્ય કરનારાઓ સામે સરકાર ચુસ્ત પગલાં ભરવા કટિબદ્ધ થઈ છે.

પરીક્ષાના મહાપક્ષમાં હાડકાં નાંખવાનો પ્રયત્ન કરશે તો ગમે તેવા ચમત્કર્ષને છોડાશે નહીં.

તેમણે ખાત્રી આપતા કહ્યું હતું કે સરકારે પ્રમાણિકતાપૂર્વક આ દુષણને નાથી તેની નેસ્તનાબુદ કરવનો મક્કમ નિર્ધાર કરેલો છે. એટલે ઠાકપિછોડો કરવાનો કે આંખ આડા કાન કરવાનો કોઈ જ પ્રયાસ સરકારી સ્તરે થવાનો પ્રશ્ન ઉભો થાય નહિ તેવી જાહેસલાક વ્યવસ્થા પરીક્ષાઓ દરમ્યાન ગોઠવી દેવાશે.

સરકાર ચોરી કરાવનારાને પણ મુનેગાર માને છે. ચોરી કરનાર ને કરાવનાર મુઠ્ઠીભર તત્વો અને ગેરરીતિઓ આભરનારા પરિબલો અત્યાર સુધી પરિસ્થિતિનો ફાયદો ભલે ઉઠાવી ગયા હશે પણ હવે એ જરાયે ચાલશે નહીં કે તેને ચલાવવા દેવાશે નહીં.

શ્રી ભટ્ટે વધુમાં કહ્યું હતું કે આગામી તા. ૧૮મી માર્ચથી શોરણદશ અને શોરણ ભારતી વાર્ષિક પરીક્ષાઓ શરૂ થવાની છે. આ પરીક્ષામાં રાજ્યભાખી લગભગ

મુજબમાં પણ કલેક્ટરના અધ્યક્ષપદે પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ સમિતિની રચના કરાશે. આવેલા ૪૫૦ જેટલા મુશ્કેલીને ગંભીરતાથી ધ્યાને લઈ પરીક્ષામાં ચોરી

વિભાગની બેઠક યોજવામાં આવી છે. જેને માટે પોતે અને આવ્યા છે. અગાઉ ગાંધીનગર ખાતે ગાંધીનગર, ખેડા, (સાંપડ પાના ૧૧ પર)

11

સ્વાધ્યાય વિભાગ

પરીક્ષા શુદ્ધિકરણના

(સાંપડ પાના ૧૪મું)

અમદાવાદ શહેર, અમદાવાદ જિલ્લા, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, કચ્છ, ધામનગર અને ભાવનગર, અમરેલી, જુનાગઢ, મહેસાણા, ભનાસકાંઠા, સાબરકાંઠા વિગેરે જિલ્લાઓમાં પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ માટેની પાંચ વિભાગોની બેઠક યોજાઈ ચુકી છે. આ બેઠકોમાં મુખ્ય જ ઉપવિભાગો મુશ્કેલી અને મળ્યા છે. આજે સુરત ખાતે આવા મુશ્કેલી મેળવવા બાદ પરીક્ષામાં ચોરી અને ગેરરીતિઓને અટકાવવાનો એકશન પ્લાન મુશ્કેલીને આધારે તૈયાર થશે.

શ્રી ભટ્ટે વધુમાં કહ્યું કે રાજ્યના છ વિભાગો કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષપદે જિલ્લા પરીક્ષા શુદ્ધિ સમિતિની રચના કરવામાં આવશે. રાજ્યના મુખ્યમંત્રી શ્રી સુરેશચંદ મહેતા પણ પરીક્ષા પ્રકારને અગાઉ માર્ચ મહિનામાં મહત્વની બેઠક ઓલાવશે. તેથી ગુજ વિભાગ, મહેસુલ વિભાગના મંત્રીઓ એવિસિટીઓ, કોલેક્ટરો, શિક્ષણાધિકારીઓ વિગેરે હાજર રહેશે.

પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ પાઠીમાં ગુજ વિભાગ અને મહેસુલ વિભાગની મુશ્કેલી અને સાથ સહકાર મળી રહેશે. પરિસ્થિતિ મુજબ જ ભવિષ્યમાં તેમ જોડવાનો જેથી આ વખતે ગેરરીતિને કોઈ જ અવકાશ રહેશે નહિ તેવી ચક્રા તેમણે જણાવ્યાં કરી હતી.

ACTION Plan for examinations - Anti-social elements to remain under Police vigilance - Complaint Boxes in examination centres - 24 hours Control Rooms

ધો. ૧૦ ને ૧૨ ની પરીક્ષા માટે જાહેર કરાયેલો એક્શન પ્લાન

અમદાવાદ, ગુરુવાર
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા તા. ૧૮મીથી લેવાનારી ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષાઓ સંપૂર્ણપણે ગેરરીતિ રહિત યોજાય તે માટે રાજ્ય સરકારે એક એક્શન પ્લાન ઘડ્યો છે. જેમાં પરીક્ષા દરમિયાન આડકતરી રીતે સંકળાયેલા માધાભારે અને અસામાજિક તત્વોની યાદી તૈયાર કરીને તેમને પોલીસની સીધી

દેખરેખ હેઠળ મુકવા જેવા અનેક નવતર પ્રયોગો અજમાવવામાં આવ્યા છે. પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાન હેઠળ લોકજાગૃતિ અને લોકસહકાર માટે રાજ્યને છ ઝોનમાં વહેંચીને છ સ્થળોએ જાહેર બેઠકો યોજવામાં આવી હતી તથા પરીક્ષાઓ વિશ્વસનીય અને ન્યાયપૂર્ણ રીતે યોજાય તે માટે જાહેર સૂચનો મંગાવવામાં આવ્યા હતાં. જેમાં ૫૦૦ સૂચનો પ્રાપ્ત થયા હતાં જેને આધારે એક્શન પ્લાન રચવામાં આવ્યો છે.

પરીક્ષા સાથે સંકળાયેલા અસામાજિક તત્વોને પોલીસની સીધી દેખરેખ હેઠળ મુકાશે: પરીક્ષા સ્થળો પર ફરિયાદ પેટી રહેશે: પોલીસ સહિતનો સ્ટાફ રોજરોજ બદલાશે: ૨૪ કલાકના કંટ્રોલરૂમ ઉભા કરાશે

જે મુજબ ગાંધીનગર, વડોદરા ને અમદાવાદ ખાતે તા. ૧૫મીથી ૨૪ કલાકનો રાજ્યકક્ષાનો સ્ટેટ કંટ્રોલરૂમ શરૂ કરાશે. તમામ જિલ્લામાં ડી.ઈ.ઓ. કચેરી ખાતે તા. ૧૬મીથી કંટ્રોલરૂમ શરૂ કરાશે જે પરીક્ષાર્થી, વાલીઓ તથા શાળાઓને સવારે ૭થી રાત્રિના આઠ સુધી આવશ્યક માર્ગદર્શન આપશે.

જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા કલેક્ટરની અધ્યક્ષતા હેઠળ જિલ્લા પરીક્ષા સમિતિની રચના કરવામાં આવશે. આ સમિતિ પરીક્ષા સ્થળોનું અગાઉથી પ્રત્યક્ષ નિરીક્ષણ કરીને કાયદો ને વ્યવસ્થા માટે આયોજન કરશે. સંવેદનશીલ ને અતિ સંવેદનશીલ પરીક્ષા સ્થળોની યાદી તૈયાર કરશે, ત્યાં ત્યાં વ્યવસ્થા

ગોઠવશે, સ્થાઈ સ્કવોર્ડ તથા ઓબ્ઝર્વરની રચના કરશે, સંવેદનશીલ પરીક્ષા કેન્દ્રોની બહાર વીડીયોગ્રાફી કરાવશે તેમજ આવા કેન્દ્રો પર ક્લોઝ સર્કિટ ટી.વી. સેટગોઠવાશે.

પરીક્ષા સ્થળો માટેની અલગ વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવી છે. જેમાં પરીક્ષાર્થી કામગીરી સાથે સંકળાયેલા તમામને ઓળખપત્રો અપાશે, પરીક્ષાર્થીઓને ૩૦ મિનિટ પહેલાં પરીક્ષા સ્થળમાં પ્રવેશ અપાશે. કોઈ સાહિત્ય લઈ જવા નહીં દેવાય પરીક્ષા સ્થળ પર કોઈ કર્મચારીની પ્રવૃત્તિ શંકાસ્પદ કે વાંધાજનક જણાશે તો તેને બંદલી નાંખવામાં આવશે, પોલીસને પણ બોર્ડ અધિકારી કે સ્થળ સંચાલકની સૂચના વગર પરીક્ષા સ્થળમાં પ્રવેશ દેવામાં આવશે.

પોલીસ અંગે પણ ફરિયાદ હશે તો નોંધ લેવામાં આવશે. પરીક્ષા સ્થળે ફરિયાદ પેટી મુકવી સંવેદનશીલ પરીક્ષા કેન્દ્રો પર તમામ સ્થળો તથા ખંડ નિરીક્ષકોની બદલી કરવામાં આવશે તથા પરીક્ષા કેન્દ્ર પર મુલાકાત નોંધનું રજીસ્ટર રખાશે.

પરીક્ષા સ્થળો પર સતત ને સીધી દેખરેખ રાખવા માટે ધો. ૧૨ની પરીક્ષાના ૨૭ ધો. ૧૦ની પરીક્ષાના ૩૩ ઝોન પાડવામાં આવ્યા છે. પરીક્ષાનું સાહિત્ય રોજરોજ પરીક્ષા સ્થળ પર પહોંચાડાશે અને પરીક્ષા પછી રોજરોજ તરત જ પરત મેળવવાશે.

સલામતિ માટે પરીક્ષા સ્થળો આજુબાજુ ૧૪૪ની કલમ દાખલ કરાશે. (અનુસંધાન ૧૫મે પાને)

ધો. ૧૦ ને ૧૨ની પરીક્ષા (છેલ્લા પાનાનું ચાલુ)

તમામ ઝેરોક્ષની દુકાનો બંધ કરાવાશે, નાના મોટા શહેરોમાં ચાલતા ટયુશન ને કોર્થીંગ ક્લાસોમાં આવતા શિક્ષકોના બાયોડેટા તથા વિદ્યાર્થીઓની વિગતો અગાઉથી મેળવી લેવાશે અને તેમના પર ચાંપતી નજર રખાશે. પોલીસ બંદોબસ્ત રોજરોજ બદલી કઠાશે. પરીક્ષા કાર્યમાં સંકળાયેલા કર્મચારી કે અધિકારીનું બાળક પરીક્ષામાં બેસનારૂ હશે તો તેનો બાયોડેટા સબમીટ કરવાનો રહેશે.

આ ઉપરાંત ગોઠવાયેલ અન્ય વ્યવસ્થા મુજબ ખંડ નિરીક્ષકોને ફાળવવામાં આવનારી બ્લોક નંબરની માહિતી પરીક્ષાના સમય સુધી ગુપ્ત રખાશે, જે વિષયની પરીક્ષા હોય તે દિવસે તે વિષયના શિક્ષકોને નિરીક્ષકની ફરજથી મુક્ત રાખવામાં આવશે. એટલું જ નહીં પરંતુ પરીક્ષા શરૂ થયા પછી વિદ્યાર્થી કાપેલીમાંથી ચોરી કરતો નીરિક્ષકો દ્વારા પકડાશે તો ખંડ નિરીક્ષકને પણ જવાબદાર ગણવામાં આવશે.

પરીક્ષા માટે તૈયાર કરવામાં આવેલા એક્શન પ્લાનનું આજે વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું અને શિક્ષણ મંત્રી શ્રી નસિન ભટ્ટે તેની પાશ્ચાત્યભૂમિકા સમજાવી હતી.

**Anti-social elements under direct Police - vigilance
Action Plan for Board's examinations**

ધો. ૧૦-૧૨ની પરીક્ષાઓ ગેરરીતિ રહિત કરવા એક્શન પ્લાન

**પરીક્ષા સાથે સંકળાયેલાં માથાભારે તત્ત્વો
પોલીસની સીધી દેખરેખ હેઠળ મુકાશે**

[પ્રતિનિધિ] અમદાવાદ, ગુરુવાર આગામી ૧૮મી માર્ચથી શરૂ થઈ રહેલી ધો. ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાઓ ગેરરીતિ રહિત યોજાય તે માટે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા એક્શન પ્લાન ઘડી કાઢવામાં આવ્યો છે જેમાં પરીક્ષા સાથે સંકળાયેલા માથાભારે તત્ત્વોની યાદી તૈયાર કરી તેમને સીધા પોલીસની દેખરેખ હેઠળ મુકવા જેવા અનેક નવતર પ્રયોગો અપનાવવામાં આવ્યા છે.

આ ઉપરાંત સંવેદનશીલ કેન્દ્રોની યાદી તૈયાર કરી સખત પોલીસ બંદોબસ્ત ગોઠવવામાં આવશે અને જરૂર પડે વિડિયોગ્રાફી કરવામાં આવશે.

ઓકટો. '૮૫ના પ્રયોગો અને અનુભવોને આધારે માર્ચ '૮૬માં "પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાન" વ્યાપક બનાવવા લોકજાગૃતિ અને સહકાર માટે રાજ્યને છ ઝોનમાં વહેંચી કેમ્પુઆરી, ૧૯૮૬માં ગાંધીનગર,

વડોદરા, રાજકોટ, ભાવનગર, મહેસાણા અને સુરત ખાતે છ જાહેર બેઠકો મળી હતી. આ બેઠકોમાં જિલ્લાનો અધિકારીઓ,

પદાધિકારીઓ, ધારાસભ્યો, સંસદ સભ્યો, શિક્ષક સંઘ, આચાર્ય સંઘ, સંચાલક સંઘ, બિનશૈક્ષણિક કર્મચારી સંઘના સુત્રધારો, બોર્ડના સભ્યો, કેળવણીકારોએ હાજરી આપીને પરીક્ષા પ્રક્રિયાને વધુ વિશ્વસનીય અને ન્યાયપૂર્ણ બનાવવા માટે આશરે ૫૦૦ જેટલાં સૂચનો કર્યા હતા. તેને ધ્યાનમાં લઈ માર્ચ, ૮૬ની જાહેર પરીક્ષા માટે આ "એક્શન પ્લાન" તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની કચેરી (ગાંધીનગર અને વડોદરા), ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ (૧૦+૨ ઘટક)ની કચેરી, ગુજરાત કોલેજ પાસે, એલિસબ્રીજ, અમદાવાદ-૬ ખાતે રાજ્યકક્ષાનો ૨૪ ક્લાક ચાલતો "સ્ટેટ

કંટ્રોલરૂમ" તા. ૧૫-૩-૮૬થી કાર્યરત થશે. સ્ટેટ કંટ્રોલના ટેલિફોન નંબરોની જાણ અખબારી યાદી દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓ સાથે સીધો સંપર્ક અને સંકલન કરશે.

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીઓની કચેરીમાં જિલ્લાનો કંટ્રોલરૂમ તારીખ ૧૬-૩-૮૬થી શરૂ થશે. સવાર ૭-૦૦ થી રાત્રીના ૮-૦૦ સુધી કાર્ય કરશે. પરીક્ષાર્થી/વાલીઓ/શાળાઓને સાંભળીને જરૂરી માર્ગદર્શન આપશે.

જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષપણા હેઠળ "જિલ્લા પરીક્ષા સમિતિ"ની રચના થશે. જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી તેના સભ્ય સચિવ રહેશે. આ સમિતિમાં બોર્ડ મેમ્બર, મહેસૂલ, શિક્ષણ, માહિતી, પોલીસ ખાતાના અધિકારીઓ તેમજ શિક્ષણ પાનું ૯

સંક: ટ્રેડિંગ વિભાગના માધ્યમે વતી વનીત છિન્નર પ્રાસન જનસતા કાર્યાલય, મીરા

પરીક્ષા સાથે

છલ્લા પાનાનુ ચાલુ

ખાતાના માન્ય સંઘોના રાજ્ય/જિલ્લા કક્ષાના પ્રમુખ/મંત્રીશ્રીઓનો સમાવેશ કરવામાં આવશે. આ સમિતિ બોર્ડના સીધા માર્ગદર્શન હેઠળ પરીક્ષાનું સરળ સંચાલન કરી સમાજમાં વિશ્વસનીયતા પ્રસ્થાપિત કરશે.

જન સત્તા ૧૫/૩/૮૬

બોર્ડની પરીક્ષાઓમાં ગેરરીતિ ડામવા તૈયાર કરાયેલો એક્શન પ્લાન

14

ગાંધીનગર, ગુરુવાર
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા ચાલુ માર્ચ માસમાં લેવાનારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિકની ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાઓમાં કોઈપણ પ્રકારની ગેરરીતિ કે ચોરીને ડામવા ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ એક્શન પ્લાનનું આજે ગાંધીનગર ખાતે મુખ્ય પ્રધાન સુરેશચંદ્ર મહેતાએ વિમોચન કર્યું હતું. રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓને

આવરી લેતી કુલ છ વિભાગીય બેઠકોમાંથી પરીક્ષામાં ગેરરીતિ ડામવા માટે અંદાજે ૫૦૦થી વધુ સૂચનોના આધારે તૈયાર કરાયેલા આ એક્શન પ્લાનનો જિલ્લા અને તાલુકા કક્ષાએ ચૂસ્તતાપૂર્વક અમલ થાય તેની જરૂરિયાત પર મુખ્ય પ્રધાને ખાસ ભાર મૂક્યો હતો.
રાજ્યના કલેક્ટરો, જિલ્લા પોલીસ અધિકારીઓ તથા શિક્ષણાધિકારીઓની આજે

રાજ્યકક્ષાની ગાંધીનગર ખાતે યોજાયેલી બેઠકને અધ્યક્ષસ્થાનેથી સંબોધતા સુરેશચંદ્ર મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે, પ્રશાસનની વિશ્વસનીયતાનો તકાબે મેળવવાનો આ અવસર છે ત્યારે આ એક્શન પ્લાનનો ચૂસ્તતાપૂર્વક અમલ કરીને વહીવટી તંત્રની આપણે સૌએ વિશ્વસનીયતાની પ્રતીતિ કરાવવાની (અનુ. ૧૧મા પાને)

ટેલિફોન નંબર : ૨૨૨૨૨૨૨૨

બોર્ડની... ૧૧/૫

૧૫/૫ ૧૫/૩

રહેશે. (એક પાલકી પાલુ)
શિક્ષણ પ્રધાન નલીન ભટ્ટે આ એક્શન પ્લાનની પર્યાલૂબિકા સમન્વયતા જણાવ્યું હતું કે, ઓક્ટોબર-૯૫માં બોર્ડ દ્વારા લેવાયેલ ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાઓ દરમિયાન અમલ કરાયેલ એક્શન પ્લાનના મળેલા સુંદર પરિણામો બાદ આ મહિને લેવાનારી ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાઓની વધુ વ્યાપકતા અને તેના વિશાળ ફલકને ધ્યાનમાં લઈને એક્શન પ્લાન તૈયાર કરવામાં વધુ તકેદારી રાખવામાં આવી છે. આ સંદર્ભમાં, રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓને કુલ છ ભાગમાં વહેંચીને અનુક્રમે ગાંધીનગર, વડોદરા, સુરત, મહેસાણા, રાજકોટ અને ભાવનગર ખાતે પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ અભિયાન અંતર્ગત બેઠકો રાખવામાં આવી હતી. તેમાં જિલ્લાના શિક્ષણાધિકારીઓ, પદાધિકારીઓ, ધારાસભ્યો, સંસદસભ્યો, શિક્ષક સંઘો, આચાર્ય સંઘ, સંચાલક સંઘ, બિન શૈક્ષણિક કર્મચારી. સંઘના સૂત્રધારો, બોર્ડના સભ્યો તથા કેળવણીકારોએ ઉપસ્થિત રહીને સૂચનો કર્યાં હતાં. આ તમામ વિભાગીય બેઠકોમાંથી અંદાજે ૫૦૦થી વધુ સૂચનો પરથી આ એક્શન પ્લાન તૈયાર કરાયો છે, તેમ જણાવી શિક્ષણ પ્રધાને એવી માહિતી આપી હતી કે, એક્શન પ્લાનના એક ભાગરૂપે તા. ૧૫મી માર્ચ, ૯૬થી ગાંધીનગર અને વડોદરા ખાતે રાજ્યકક્ષાના સ્ટેટ કન્ટ્રોલ રૂમ કાર્યરત થશે. જે ૨૪ કલાક ચાલશે. તે જ પ્રમાણે ૧૬/૩/૯૬થી જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરીમાં જે

મહેસૂલ પ્રધાન અરોક ભટ્ટે પણ આ બેઠકમાં ખાસ ઉપસ્થિત રહીને જિલ્લા કલેક્ટરોને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે, પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાન એ માત્ર હજારો વિદ્યાર્થીઓને ગેરરીતિઓના ભોગ બનતા અટકાવવાનું જ માત્ર અભિયાન નથી. પણ ભાવિ સમાજ માટે પણ આ સારા પરિણામો લાવનારું અભિયાન છે. પોતાના સંતાનો પરીક્ષામાં ગેરરીતિનો ભોગ ન બને તેવી હજારો વાલીઓની ચિંતામાં કલેક્ટરો અને જિલ્લા પોલીસ અધિકારીઓએ પણ સહભાગી બનીને તેમણે સમાજને ખાતરી કરાવવાની છે કે ગેરરીતિ ડામવાના વહીવટી તંત્રના સંકલ્પને કારણે આગામી પરીક્ષાઓ ગેરરીતિ અને ચોરીથી મુક્ત રહેશે. આ તબક્કે તેમણે એક્શન પ્લાનના અમલમાં સખ્તાઈ કે વધુ પડતી કડકાઈ દ્વારા ભયનું વાતાવરણ સર્જીને નિર્દોષ વિદ્યાર્થીઓ ગભરાઈ ન જાય તેની ખાત્રી તકેદારી રાખી વિદ્યાર્થીઓ સાથે પ્રેમાળ વ્યવહાર દાખવવા અનુરોધ કર્યો હતો.
આ બેઠકમાં મુખ્ય સચિવ એસ.કે. શેલત, ગૃહસચિવ શિક્ષણ સચિવ એસ.ડી. શર્મા તથા ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનર વરેરા સિંહા, જિલ્લા કલેક્ટરો, જિલ્લા પોલીસ અધિકારીઓ તથા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

૧૫/૫ ૧૫/૩

નરોડા અને સૈજપુર બોધા પરીક્ષા કેન્દ્રની મુલાકાત લેતા શિક્ષણ પ્રધાન નલિન ભટ્ટ

અમદાવાદ, મુન્વાર. પરીક્ષાઓમાં ગેરરીતિઓ ડાકવા બાબતે અમદાવાદ શહેરના નરોડા વિસ્તારની ઉમા શિક્ષણતીર્થ હાઈસ્કૂલ અને સૈજપુર-બોધા વિસ્તારની જી.ડી. હાઈસ્કૂલ પરીક્ષા કેન્દ્રની શિક્ષણ પ્રધાન નલિન ભટ્ટે અને નાયબ શિક્ષણ પ્રધાન માનસિંહ ચૌહાણે આજે મુલાકાત લઈને ધોરણ ૧૦માં તથા ૧૨માંની આગામી પરીક્ષાઓ દરમિયાન આ બંને કેન્દ્રો પર કોઈપણ પ્રકારની ગેરરીતિની ઘટના ન બને તે માટે કેન્દ્રના સંચાલકો દ્વારા કરાયેલ વ્યવસ્થા અને પૂર્વ તૈયારીની માહિતી મેળવી હતી.

શિક્ષણ પ્રધાન અને નાયબ શિક્ષણ પ્રધાને પરીક્ષા દરમિયાન ગેરરીતિ ન થાય તે ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓ સ્વચ્છ પરીક્ષા આપી શકે તે માટે પરીક્ષા દરમિયાન વર્ગ ખંડોમાં મંખા, હવા ઉભસ તથા પીવાના પાણીની સુવિધા પણ વિદ્યાર્થીઓને પૂરતા પ્રમાણમાં મળી રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવા પણ કેન્દ્રના સંચાલકો અને શાળાના સંચાલકોને સૂચના આપી હતી.

અમદાવાદ જિલ્લાના નરોડા અને સૈજપુર બોધા પરીક્ષા કેન્દ્ર પર પરીક્ષામાં કોઈપણ પ્રકારની ગેરરીતિ નહીં થાય તેવી સ્પષ્ટ ખાતરી જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી બી.ટી. પુરોહિત, મદદનીશ શિક્ષણ નિરીક્ષક એમ.એમ. જાની અને શાળાના આચાર્ય ગોવિંદભાઈ પટેલે શિક્ષણ પ્રધાનને આપતાં જણાવ્યું હતું કે, પરીક્ષા પુલિનું રાજ્ય સરકારે જે અભિયાન શરૂ કર્યું છે, તેનાથી સૌ શિક્ષણ પ્રેમીઓ

ખુશ હોવાથી ગામ લોકોનો પણ શાળાના સંચાલકોને પરીક્ષામાં ગેરરીતિઓ ડાકવામાં સક્રિય સહયોગ મળી રહેશે.

શિક્ષણ પ્રધાન અને નાયબ પ્રધાન સૈજપુર બોધા વિસ્તારની જી.ડી. હાઈસ્કૂલ કેન્દ્રની મુલાકાત લીધી હતી.

૧૫/૩

Prohibitory orders for Gandhinagar district - preparation for examination in full swing

ગાંધીનગર જિ.ના પરીક્ષા કેન્દ્રો પાસે
ચાર કે વધુ વ્યક્તિઓના ભેગા
થવા પર પ્રતિબંધ જાહેર કરાયો

ગાંધીનગર તા.૧૫
ગાંધીનગર જિલ્લામાં આગામી
સોમવાર તા.૧૮મી માર્ચથી શરૂ થઈ
રહેલી એસ.એસ.સી. અને
એચ.એસ.સી.ની પરીક્ષાઓના સંદર્ભે
અધિક જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ શ્રી ગાંધીનગરે
એક જાહેરનામા દ્વારા ગાંધીનગર શહેર
અને જિલ્લામાં આ પરીક્ષા માટેના
કેન્દ્રો સરકારી ઉચ્ચતર માધ્યમિક
શાળા, સેક્ટર-૧૬, ૧૫, ૨૯, ૨૨
અને ૨૭, સ્વામિનારાયણ હાઈસ્કૂલ,
સે.૨૩, જી.એમ.ચીપરી સાર્વજનિક
વિદ્યાલય, સે.૭, શેઠ
સી.એમ.હાઈસ્કૂલ, સે.૨૩ તેમજ સેંટ
એલિસબેથ હાઈસ્કૂલ, સેક્ટર-૮ અને
વસંત કુંવરબા કન્યા વિદ્યાલય, સે.૨૮,
ઉપરાંત શ્રીમતી જી.એમ.જી.
હાઈસ્કૂલ, સેરલા અને શેઠ
કે.એમ.સર્વોદય હાઈસ્કૂલ, છાલાના
મકાનોના કંપાઉન્ડ તથા તેની

આજુબાજુના ૨૦૦ મીટરની હદના
વિસ્તારમાં તા.૧૮ માર્ચ, ૯૬થી તા.૬
એપ્રિલ ૯૬ના દિવસો સુધી સવારે
૧૦-૦૦ થી સાંજના ૬-૦૦ વાગ્યા
સુધી ચાર કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓના
એકત્ર થવા પર પ્રતિબંધ ફરમાવ્યો
છે. આ નિયંત્રણ પરીક્ષા કામગીરી
સાથે સંકળાયેલા અધિકારીઓ,
કર્મચારીઓ, પરીક્ષાર્થીઓ, તેમજ
જાહેર રોડ પર પસાર થતા વાહનોના
મુસાફરો તથા આ હુકમમાંથી મુક્તિ
અપાયેલ વ્યક્તિઓને લાગુ પડશે નહીં.

બોર્ડની પરીક્ષાઓની પૂર્વ તૈયારી
છેલ્લા તબક્કામાં પૂર જોશમાં

જાન્યુ.૧૯૬૬ અમદાવાદ તા.૧૫ પરીક્ષા ૩૨૭ કેન્દ્રો પરથી ૧૪૪૮
૧૮મી માર્ચથી શરૂ થતી પરીક્ષા સ્થળો પરથી બેવાશે. ધોરાજી
એસ.એસ.સી. અને એચ.એસ.સી.ની ૧૨ની પરીક્ષા ૧૫૮ કેન્દ્રો પરથી
જાહેર પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારીઓ ૬૪૩ પરીક્ષા સ્થળો પરથી બેવાશે.
છેલ્લા તબક્કામાં પૂરજોશમાં ચાલી ધો.૧૦ના ૩૨૭ કેન્દ્રોને ૩૩
રહી છે. શિક્ષણ વિભાગની સાથે જોનમાં અને ધોરાજી ૧૨ના ૧૫૮
રાજ્યના મહેસુલ અને ગુલ વિભાગ કેન્દ્રોને ૨૭ જોનમાં વહેંચવામાં આવ્યા
સાથ સહકાર મળે કટિબંધ છે એમ છે.
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની સંવેદન અને અતિ સંવેદનશીલ
વાદીમાં જાગ્રાવવામાં આવ્યું છે. કેન્દ્રો પર કાયદો વ્યવસ્થાની સંભાળ
બંને પરીક્ષામાં કુલ સાત લાખ રાખવા અલગ વ્યવસ્થા કરવામાં
પરીક્ષાર્થીઓ બેસશે. ધોરાજી ૧૦ની આવશે.

રાજ્યમાં ૧૮મીથી શરૂ થતી બોર્ડની પરીક્ષાઓમાં ૭ લાખ પરીક્ષાર્થીઓ

18

(ગુજરાતમિત્ર - ગુજ સંવિત)
અમદાવાદ, તા. ૧૫ : આખામી
તા. ૧૮ માર્ચથી શરૂ થતી ધોરણ ૧૦
અને ૧૨ની જાહેર પરીક્ષાઓમાં આશરે
સાત લાખ પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.
પરીક્ષાઓ, અંગ્રેજી- પૂર્ણ તેમજ ગ્રામીણ
છેલ્લા તબક્કામાં પુસ્તકોમાં ચાલી રહી
છે. શિક્ષણ વિભાગની પ્રદેશ સંજ્ઞાઓ
મહેસુલ વિભાગ અને ગુજ. વિભાગ સાથે
સહકાર માટે કાર્યરત છે.

ધો-૧૦ ની પરીક્ષાઓ કુલ ૩૨૭
કેન્દ્રો પરથી ૧૪૪૮ પરીક્ષા સ્થળો પરથી
લેવાનાર છે. ૩૨૭ કેન્દ્રોને ૩૩ ઝોનમાં
વહેંચવામાં આવ્યા છે. પરીક્ષાઓ માટે
૧૭,૦૫૦ ખંડોનો ઉપયોગ કરવામાં
આવશે. આ કામગીરીમાં ૧૮,૭૨૫
ખંડ નિરીક્ષકો નિરીક્ષકાર્થી સંબંધિત છે.

ધો-૧૨ની પરીક્ષાઓ કુલ ૧૫૮
કેન્દ્રો પરથી લેવાશે. ૬૪૩ પરીક્ષા સ્થળો
રહેશે. સમગ્ર કેન્દ્રોને ૨૭ ઝોનમાં
વહેંચવામાં આવ્યા છે. કુલ ૬,૧૪૬
ખંડોમાં પરીક્ષાઓ લેવાશે. ૬,૭૮૯ ખંડ
નિરીક્ષકો કામગીરી સંબંધિત છે.

સંવેદનશીલ અને અનિસંવેદનશીલ
કેન્દ્ર પર કાયદો અને વ્યવસ્થાની સંબંધ
લેવા માટે અલગ વ્યવસ્થા કરવામાં
આવશે. તેનું માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની
પાટીમાં જલાવાયું છે.

પરીક્ષાર્થીઓને મુશ્કેલી ના પડે તે માટે
રાજ્યના તમામ જિલ્લા મથકોએ
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરીમાં
જિલ્લા કક્ષાના કન્ટ્રોલર તા.
૧૬-૩-૯૬ થી કાર્યરત થશે. કન્ટ્રોલર
ઓનો સમય સવારના ૭ થી રાતના ૮
વાગ્યા સુધીનો રહેશે.

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના બે
ખાસ ઘટક પાટનર ધોજના ભવનન
ગુજરાત - કોલેજ કમ્પાઉન્ડ
અધીક્ષિક્ષક અમદાવાદ ખાતે તેમજ
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગરની કચેરી ખાતે સ્ટ્રીટ
કન્ટ્રોલર તા. ૧૫-૩-૯૬ થી શરૂ
કરી દેવામાં આવ્યો છે. જે જિલ્લા
કન્ટ્રોલરો સાથે સંકલન કરશે અને
અમદાવાદ, ગાંધીનગર ખાતે આવતા
પ્રશ્નો અને માર્ગદર્શન આપશે.

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ
પરીક્ષા વિભાગ વડોદરાની કચેરી ખાતેના
સ્ટેટ કન્ટ્રોલર તા. ૧૫-૩-૯૬ થી

થશે. તેનો ફોન નંબર ૪૩૨૩૬૮ અને
કચેરીનો ફેક્સ નંબર ૪૩૩૩૪૫ છે.
આ કન્ટ્રોલર ૨૪ કલાક કાર્યરત રહેશે.

ડાંગમાં પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાનનો શુભારંભ

આજથી તા. ૧૮ માર્ચ સરકારે આરંભેલી પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાનના ભાગરૂપે ડાંગ જિલ્લામાં એસ. એસ. સી. તેમજ એસ. એસ. સી. ની પરીક્ષાઓ નિર્માણ, સંદુક સા તેમજ પુસ્તક વ્યવસ્થાઓ પ્રયોજાય તે માટે ડાંગ જિલ્લા કક્ષાના ડી. પી. સી. ડિવેલોપમેન્ટ સેલના જિલ્લા વહીવટીતંત્રને કુલમુક-આયાજન થી કાકમું છે.

આજથી તા. ૧૮મીથી શરૂ થનારી એસ. એસ. સી. ની પરીક્ષામાં ડાંગ જિલ્લાના બે કેન્દ્રો પર એસ. એસ. સી. ના ૯૫૭ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપી રહ્યા છે. જ્યારે તામર સેક્ટરોના એક પરીક્ષા કેન્દ્ર પર ૧૪૮ વિદ્યાર્થીઓ પોતાનું બાલિ અજમાવશે. પરીક્ષા કાર્યવાહી માટે પૂર્વક પાર પાડી શકાય તે માટે વહીવટીતંત્રને ૫૪ નિરીક્ષકોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે. આ ઉપરાંત મામલતદાર કક્ષાના અધિકારીઓની એક ખાસ સ્ટોળની પણ રચના કરવામાં આવી છે, જે કુદા કુદા પરીક્ષા કેન્દ્રો પર ચાપતી દેખરેખ રાખશે.

જિલ્લા સમાહર્તા શ્રી ડિવેલોપમેન્ટ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી શ્રી મેરવણલાલ પટેલના જણાવ્યા અનુસાર નિવાસી નામમ કલેક્ટર શ્રી ડી. પી. રૂઢાણી તથા નામમ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની ખાસ ઓફિસ તરફથી નિમણૂકવામાં આવી છે. આ અધિકારીઓ પરીક્ષા કાર્યમાં વેગવૈભવ સાધી તેજથી

વિદ્યાર્થીઓને બાલિ કુદા કરવામાં નિરાશાની લાગણી સર્જવાનો પ્રયાસ કરવામાં નહીં પર બાજુ તબક્કા પરીક્ષા કાર્યમાં વધુકે વધુકે નામમ કક્ષાના કાર્યરત તબક્કાને જરૂરવધી કચેરી નામમ જિલ્લા શિક્ષણ વડા શ્રી વિજયરાજ સિંહજી ગોલમની સહકારી હેલ્પ ફુલ્કા પોલીસ સવાનોની દુકાનોની પરીક્ષા કેન્દ્રની આકુલાકુ કાક વહેંચવામાં આવશે.

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના જણાવ્યાનુસાર એસ. એસ. સી. ની પરીક્ષામાં ક્રમાંક ૧ થી ૧૧૮ સુધીના ઉમેદવારોની એક આલવાની સરકારી વ્યાજબી વ્યાજબી માટે તેમજ ક્રમાંક ૫૬૧ થી ૬૫૦ સુધીના ઉમેદવારોની એક વ્યવસ્થા આલવાની સરકારી કામગીરી રાખવામાં આવી છે. જ્યારે શરૂઆતના તમામ ઉમેદવારોની એક વ્યવસ્થા આલવાની સરકારી માધ્યમિક શાળામાં કરવામાં આવી છે. તમામ પરીક્ષાર્થીઓને એક પણ અકારણ ઉમેદ કે અજમા વિના પરીક્ષા આપવાનું અનુરૂપ કુદા જિલ્લા સમાહર્તા શ્રી વિનાકુમાર ડિવેલોપમેન્ટ જિલ્લાના પરીક્ષાર્થીઓનો ઉચ્ચ પરપરા જેલ કોઈ પણ પ્રકારની વેરવેરની સહયોગને નહીં કરવી છે.

કાર્યવાહન અધિક જિલ્લા મેકન્ટેટ આ પરીક્ષા કેન્દ્રોના ૨૦૦ મીટરના પેરાવાના વિસ્તારમાં પ્રવેશ પર પ્રતિબંધ કરવામાં છે.

ખાસ સ્ટોડ: ડાંગ જિલ્લાના અધિકારીઓની અનધિકૃતોને નો-એન્ટ્રી

૩૭ મિત્ર ૧૭/૩/૯૬

Parents involved in copying - fundamental changes in system of examination - emphasize on quality of teaching people to become more aware

19

૧૬ ૧૬૧૩૧૦૬

પરીક્ષાચોરીનું વિષયક શિક્ષણની ઘોર ખોટ છે

ખુદપાલીઓ દ્વારા ઉત્તેજન; પરીક્ષા પદ્ધતિ અને શિક્ષણતંત્રની ખામીઓ ગેરરીતિ આચરવા પ્રેરે છે; પરીક્ષાલક્ષી શિક્ષણમાં જોરદાર ફેરફાર જરૂરી; ગુણવત્તા ઘટતી જાય છે કાલ પદ્ધતો જાય છે; શિક્ષણની અદ્યોગતિ સામે લાલ લાઈટ; જનતા સવેળા જાગે

સોમવારથી માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધો. ૧૦ ધો. ૧૨ની પરીક્ષાઓનો દોર શરૂ થયે અને એનો એજ માહોળ પરીક્ષા ચોરી ચેપર કુટવાને ફેલ્ડ સીટ નંબરથી માંડી પ્રશ્નોપત્રો સુધીનો છબરડાનું વ્યાપક અને હવે તો કોઈ પડી એવું કુચર વિષયક કે દુશ્ચક્ર જે કહો તે પુનરાવર્તન થયો અને એ સર્વવિદિત છે પણ જેમાંથી આચોરો છે ઉગારો થાય તેથી કોઈ ને ખેવના નથી તેવું કાલનાં તબક્કે તો જાણાય છે. કારણ કે એનો એજ પરીક્ષા ચોરી કીબાંડો અને છબરડાનો પ્રવાહ જોડા નિવેદનો ચીમકીઓ કડક રીતે ક્રમ લેવાની જાહેર ફેર ફેર વોહી સંભાર...

ઉપસંત સંદર્ભમાં આજથી બે દાયકા પહેલાના શિક્ષણ જગતમાં પ્રતિષ્ઠા તરીકે તો ત્યારે જે ગરિમા પવિત્રતા અને શિક્ષણર હતો તેને સ્થાને આજે શિક્ષણ જગતને ભ્રષ્ટાચારની ઉધાઈઓ કોરી નાંખે છે. પોત સાવ પાખું પડ્યું છે. સમગ્ર વિશ્વ સાવ ઝાંખું ધુંધળું અને નિરાશાજનક લાગે છે. તેને યીબીરો સમિતિઓ સંમેલનો કે અભિયાનોની પ્રાણ વાયુ પણ તેમાં ચેતન રેડી શકે તેવી કોઈ શક્યતા દેખાતી નથી.

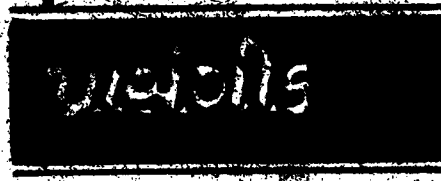
સર્વ પ્રથમ જોઈએ તો પરીક્ષા લક્ષી શિક્ષણ જ સર્વ અનર્થ તું મુજ છે જે સમાજ ભાવિ પેઢીને શિક્ષણનો અમૃત ફુલ લેવા મોકલે છે તેજ સમાજ જાણ અજાણ અને પાછલા બારણેથી પરીક્ષાઓની અને ભ્રષ્ટાચારની કારસા કરી-કરાવી જેરનાં ખાલા પણ

થાય છે. ગઈ કાલે માન્યાપ વિદ્યાર્થીને બાંજરો થવા મોકલતા તે આજે કમ ડીથી મેળવવા અને તે પણ મેનકન પ્રકરણ અને સારા સારતા વિદે વિના મેળવાતી કેવણી પાછળ દોરે છે. આનાથી વધુ અદ્યોગની બીજી કઈ હોઈ શકે?

ત્યુશન પ્રથા તો આદિ કાળથી ચાલી આવે છે. પણ આજે જેવા સ્વરૂપે છે તેવા વસ્વા સ્વરૂપે કાલે નહી. આજે કોર્સિંગ કલાસોનો રાકે મટ્યો છે. વિદ્યાર્થી તેની પાછળ હાલીપાપટી કરે છે. કદાચ આ બાબત સારા અને મહેનતું વિદ્યાર્થી માટે પ્રોત્સાહક હોય પણ કેવળ શિક્ષણનાં હાટડા જેવા બની ગયેલા કોર્સિંગ કલાસથી વિદ્યાર્થીની ક્ષમતા વધવાને બદલે ઘટે છે.

ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિનાં સમર્થનમાં તામ્સ પુણવા માટે પરીક્ષા સ્થળની આસપાસનું પરીક્ષાની સીઝનમાં ઉપસતું વિશ્વ તો જુવો. જાણે પરીક્ષા વિદ્યાર્થી નહીં જાણે વાલીઓ આપી રહ્યા હાય તેવું લાગે છે. પરીક્ષા ચોરીની

પ્રકૃત-પ્રચુકિત, કારસા, દોડયામ, ભલામણો, લાગવગ, એકને બદલે અન્ય પરીક્ષા આપે ચીકી સપાટીઓનાં ઠગલા, આ બધી વિભીથીક્રમમાં કદાચ અંદરનું અને બહાર તંત્ર લાપરવા હશે પણ આપણે બધા વિદ્યાર્થીને પરીક્ષામાં મોકલતા આપણા વાલીઓ શિક્ષણનાં આરોગને ભ્રષ્ટાચારથી બદલેનું કરવાની જવાબદારીમાંથી છટકી શકીએ તેમ નથી.

૩. તર્થ ચીતસંહર અમરેલી

એક દામલો જોઈએ તો પરીક્ષા કેન્દ્ર પર લક્ષર મારતાં એક તબીબ મિત્ર અને એચ.એસ.સી.ની પરીક્ષા આપનાર તેજસ્વી વિદ્યાર્થીનાં વાલી મળી ગયાં. પરીક્ષા ચોરીની ભરમારથી ભ્રષ્ટિત એવા તેમણે મને એક દરખાસ્ત થુકી કે ચાલો આપણે વાલીઓની માનવ, સાંકળ કેન્દ્રને દરખાને રચીને ચોરી કરવા બીદાસી ધુમતા તવોને રોકીએ ત્યારે મને તેમને ખરી પરિસ્થિતિ સમજાવી કે સાંકળ બનાવવા અંકેડા પુરતા જોઈએ. આપણે બેઉ સીવાયનાં અંકેડા જ ખુદ (વાલીઓ જ રતો) તો તેમના ફરજીની સાચા ટકા મેળવવાની પાછલી બારી (ચોરી)માં વસ્ત છે. નગરખાનામાં ટીટોડીનો અવાજ કોઈ સાંભળશે ખરું? જ્યારે તેમણે મારી વાત સ્વીકારી માંડી વાળ્યું. આ પરિસ્થિતિનો કોઈ ઉન્નર કરી શકે તેમ નથી જ હવે તો આપણાં વાલી વર્ગ સવેળા વિચારીને શિક્ષણના ભ્રષ્ટાચારમાં સામેલ થવામાંથી કોઈ પાલી નહીં કરે તો કેવળ મીખલી જાણે પોલી શિક્ષણ જવરવાથી જમ શિક્ષણ ભાવિ ઉજરે, વિદ્યાર્થીઓ કે અન્ય કોઈ પણ કલાનો નાગરીક

દેશનું કે સમાજનું શું ભલું કરી શકશે એ પ્રશ્ન છે.

એક બીજો મુદ્દો એ કે પરીક્ષાનો પ્રવાહ ઘણી વખત સાચાં સાચાં અને નિષ્ઠાવાન વિદ્યાર્થીને પણ તાણી જમ છે.

શિક્ષણ પ્રથાનો કાંચો પણ આમુલ પરિવર્તન જંખે છે. ખુદી કિતાબ રાખી પરીક્ષા લેવાનો વિલકપ પણ વિચારી શકાય. પરીક્ષા ચોરીની ગુનો ગંભીર ગણી કડક સજાની ચાણ જોવાઈ થવી જોઈએ. વ્યવસાય લક્ષી અને રોજગાર લક્ષી કેવણી પ્રત્યે નુતન અભિગમનાં દક્તરી ખુબ ભારખમ બન્યા છે.

ટુંકમાં શિક્ષણ જગતનો વ્યાપ છેલા વર્ષોમાં વધ્યો છે પણ ગુણવત્તા ઘટી છે. અસ્થિતા ઝાંખી પડી છે. પરીક્ષા ચોરી ડમવા દ્રષ્ટામાં નિવેદનો થાય છે. કામદા ઘડાય છે પણ એકલે હાથે તાળી ન પરે તે ત્યાં પરીક્ષા ચોરી, લાગવગ અને વિદ્યાર્થીનીની સાંકળાંકનો વરવો વાવરો કુકાપ રહ્યો છે તેમાં પરિવર્તન પવન ફુંકવા માટે આપણા સમાજ સેવકો, શિક્ષણસાસ્ત્રી અને પ્રત્યેક નાગરીક સવેળા જાગે તેમ છે. ભાવી સમાજની તસ્વીર બદલુરખત થતી રોકવા માટે પરીક્ષા ચોરીનું દુષાય અને શિક્ષણ આરોગનીપણી ઉગારવાનાં ઉપાય ક્યાં વિચાર કરવા નથી. આજે તો વાલી પ્રમાણને કોઈ જ રહ્યું કે, ચીપણી ભાવી પેઢીની ઘોર ખોટાઈ ચી છે. અને કોઈકે તો બચાવો કોઈકે તો જાગો.

Arrangements made for board exams

20

EXPRESS NEWS SERVICE

AHMEDABAD, Mar 15: About 7,00,000 students are expected to appear in the higher secondary and secondary school certificate examinations beginning on March 18.

According to an official release there are about 327 centres and 1447 sub-centres in 33 zones for the SSC examination. Nearly 18,725 class supervisors are expected to assist in the examination process.

For the HSC examination there are about 158 centres and 643 sub-centres in 27 zones. About 6,789 supervisors are expected to assist the work. Separate arrangements have been made for more sensitive centres.

For smooth administration of the HSC and the SSC exams, the Education Department has opened

24-hour control rooms at the District Education Office, Gujarat College compound, Ahmedabad, the Gujarat Higher Secondary Education Board, Gandhinagar, and the Secondary Education Board, Baroda.

The telephone number of the control room in Ahmedabad is 463491, Gandhinagar-24233 and Baroda-432388.

The Additional District Magistrate in a notification has issued a ban on gathering of four or more persons around examination centres between 10 a.m. to 6 p.m. in sector 16, 15, 29, 22 and 27, Swaminarayan School, sector 23, Chaudhary Sarwajanik School, sector 7, St. Xavier High School, sector 8, Vasant Kuvarbai Kanya Vidhyalay.

contact

Ind. Ex. 16-3-96

4 AHMEDABAD

Cit

HSC, SSC

Sensitive centres

EXPRESS NEWS SERVICE

AHMEDABAD, March 16: The State Higher Secondary and Secondary School Certificate Examination centres, will for the first time be facilitated with movement registers, which would maintain a record of persons visiting the centre.

According to the "Action Plan," prepared to tackle malpractices during the examinations beginning from March 18, the government has decided to take strict measures among which include videography of sensitive centres, along with keeping a vigilant eye on coaching class, and the anti-social elements in the state.

For smooth administration of the examinations, the government has decided to form a "District Examination Committee" which would be headed by the District Collector and district education officers would be the members of the committee. Officers of the revenue, education, information and police department will also be on the committee.

Besides these control rooms would also be set up. The Education Department has opened round the clock control rooms, at the District Education Office, (DEO), Gujarat College compound, Ahmedabad, the Gujarat Higher Secondary Education Board, Gandhi-

nagar, The d centre which eight For state, super ment, ducto of th tiona teach enfor Besie revei obser TI the like the cent prio gov all d

SUPERADS

SA

The Classifieds:

5506316

ELECTRONICS EQUIPMENTS

TOURS/TRAVELS

17, MARCH

FINALS

SRI LANKA VS AUSTRALIA LAHORE

VISIT KULLU-MANALI Before 15th April And Get a fully ACTIVATED

Seven lakhs students to appear in examination

સાત લાખ વિદ્યાર્થીઓ રાજ્યભરમાંથી ધો. ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષા આપશે

અમદાવાદ, શુક્રવાર
ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ
બોર્ડની આગામી તા.૧૮મીથી શરૂ
થતી ધો.૧૦ અને ૧૨ની જાહેર
પરીક્ષાઓમાં આશરે સાત લાખ
પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.
પરીક્ષાઓ અંગેની પૂર્વ તૈયારીઓ
છેલ્લા તબક્કામાં પૂર જોશમાં ચાલી
રહી છે. ત્યારે શિક્ષણ વિભાગની
મદદે રાજ્યનો મહેસુલ વિભાગ અને
ગૃહ વિભાગ સાથે સહકાર માટે
કટીબદ્ધ છે.

ધો.૧૦ની પરીક્ષાઓ કુલ ૩૨૭
કેન્દ્રો પરથી ૧૪૪૮ પરીક્ષા સ્થળો
પરથી લેવાનાર છે. ૩૨૭ કેન્દ્રને ૩૩
ઝોનમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે.
પરીક્ષાઓ માટે ૧૭૦૫૦ ખંડોનો
ઉપયોગ કરવામાં આવશે. સદર
કામગીરીમાં ૧૮૦૨૫ ખંડ નિરીક્ષકો,
નિરીક્ષણ કાર્ય સંભાળશે. ધો.૧૨ની
પરીક્ષાઓ કુલ ૧૫૮ કેન્દ્રો પરથી

લેવાશે. ૬૪૩ પરીક્ષા સ્થળો રહેશે
તેમજ સમગ્ર કેન્દ્રોને ૨૭ ઝોનમાં
વહેંચવામાં આવ્યા છે. કુલ ૬૧૪
ખંડોમાં પરીક્ષાઓ લેવાશે. ૬૭૮૯
ખંડ નિરીક્ષકો કામગીરી સંભાળશે.
સંવેદન અને અતિ સંવેદનશીલ
કેન્દ્ર ઉપર કાયદો અને વ્યવસ્થાની
સંભાળ લેવા માટે અલગ વ્યવસ્થા
કરવામાં આવશે.

શિક્ષણ પ્રધાન નલીન ભટ્ટે
જણાવ્યું હતું કે પરીક્ષાઓમાં
પરીક્ષાર્થીઓને મુશ્કેલીઓ ના પડે તે
માટે રાજ્યના તમામ જિલ્લા મથકોએ
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીઓની
કચેરીમાં જિલ્લાકક્ષાના કંટ્રોલરૂમ
સવારે ૭ થી રાત્રીના ૮ વાગ્યા સુધી
કાર્યરત રહેશે. વધુમાં કંટ્રોલરૂમ પર
ફરિયાદ કરનારને ફરિયાદ નંબર
આપવામાં આવશે જેથી તે ફરિયાદ
અંગે શું કાર્યવાહી થઈ તે અંગે
માહિતી ફોન પર મેળવી શકાશે.

૨૧૩૩૩૩૩

Meeting for campaign

પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ અભિયાનના અમલના આયોજન માટે મળેલી બેઠક

(સંવાદદાતા) વંડોદરા, તા.૧૬
'પરીક્ષામાં ચોરી કરવી એ ખોટું
કામ છે તેવો જનમત ઊભો કરવાની
જરૂર છે.' તેવો મત વ્યક્ત કરતાં
કલેક્ટર ઈન્દ્રજીત ગૌતમે ધો.૧૦
અત્રી આગામી જાહેર પરીક્ષાઓમાં
પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ અભિયાનના ચુસ્ત
અને અસરકારક અમલના આયોજન
માટે મળેલી બેઠકને સંબોધન કરતાં
જણાવ્યું હતું કે દેશના અન્ય
રાજ્યોમાં પરીક્ષાઓમાં હદ ઉપરાંત
વધી ગયેલા દૂષણોને દૂર કરવા માટે

ન્યાયતંત્રને આદેશ આપવાની ફરજ
પડી છે તેવા સમયે ગુજરાત સરકારે
સ્વયંભૂ રીતે અને ગંભીરતાપૂર્વક
પરીક્ષા શુદ્ધિ અભિયાન હાથ ધરીને
એક ઉદાહરણ પ્રસ્તુત કર્યું છે. આ
બેઠકમાં રાજ્ય સ્તરની કાર્ય યોજના
અને જિલ્લા પરીક્ષા સમિતિની રચના
સહિત જિલ્લા સ્તરની કાર્ય યોજનાની
વિગતવાર જાણકારી આપવામાં
આવી હતી. વધુમાં જણાવ્યું હતું કે
આ એક સામાજિક પડકાર છે જેને
શિક્ષક જગતના આગેવાનો, અન્ય
સરકારી વિભાગોના અધિકારીઓ
અને વાલી મંડળોના સહયોગથી
સફળતાપૂર્વક પાર પાડવાનો છે.
તેમણે પરીક્ષા દરમિયાન ઝેરોક્ષ સેન્ટર્સ
ઉપર નિયંત્રણો, કન્ટ્રોલ રૂમનું
કાર્યનવચન, પરીક્ષા સ્થળે ભીડ ન
થાય તે માટેની જરૂરી નિયંત્રણો જેવી
બાબતોની ચર્ચા કરી હતી.

શિક્ષક સંઘો અને શાળા સંચાલક
મંડળોના પદાધિકારીઓએ સંગઠિત
ચોરીઓ જેવી દૂષણોની નાબૂદી માટે
સંવેદનશીલ કેન્દ્રો ઉપર વધુ સઘન
બંદોબસ્ત સહિત ઉપયોગી સૂચનો
આ બેઠકમાં કર્યા હતા.

પરીક્ષાના સમય દરમિયાન દિક્ષા
શિક્ષણાધિકારીના કાર્યાલયમાં
સવારના ૮-૦૦ થી રાત્રિના ૮-૦૦
કલાક સુધી કન્ટ્રોલ રૂમ પણ કાર્યરત
રહેશે.

મમી
૧૭/૩

**Nine centres in Mehsana district declared sensitive
New Centre sanctioned**

**પેટાકેન્દ્ર ગાંભુને મંજૂરી આપતા ઘેરા પ્રત્યાઘાતો
બોર્ડની પરીક્ષામાં મહેસાણા જિલ્લામાં
નવ કેન્દ્રો અતિ સંવેદનશીલ જાહેર**

આગસ્તમાં તા.૧૬
આખામાં ૧૮મી માર્ચથી શરૂ થી
એસ.એસ.સી. પરીક્ષામાં મહેસાણા
જિલ્લાના કેન્દ્રો પૈકી ૯ કેન્દ્રોને અતિ
સંવેદનશીલ કેન્દ્રોમાં મુકવામાં આવ્યા
છે જેમાં બેચરાજ અને મોઢેરા કેન્દ્રના
ગાંભુ અને વડવણી પેટા કેન્દ્રોનો
સમાવેશ થાય છે. પરીક્ષામાં ગેરરીતીઓ
ડામવા માટે શિક્ષણ બોર્ડ ઘરા
આવા કેન્દ્રો પર સખન પોલીસ બંદોબસ્ત
વિડીયો કેસેટ, સ્કવોડ ઘરા ચેકીંગ
અને ૧૪૪થી કલમનો જડબેસલાક
અમલ કરી ચોરીઓના દુપાગને ડામવા
ધનિષ્ટ પગલાંનું આગેતર આયોજન
ઓઠવવામાં આવ્યું છે.
બીજા બાજુ મોઢેરાના પેટા કેન્દ્ર
ગાંભુને ચાલુ સાથે મંજૂરી આપવામાં
આવતાં શિક્ષણ જગતમાં તેના ઘેરા
પ્રત્યાઘાત પડવા છે. મોઢેરામાં પૂરતી
બેઠક વ્યવસ્થા હોવા છતાં નજીકમાં
જ નવું પેટા કેન્દ્ર શરૂ કરવામાં આવતાં
પરીક્ષામાં વ્યાપક પ્રમાણમાં ગેરરીતીઓ

પાઈ પસચે તેવી શંકા સેવાઈ રહી
છે. પરમોડા, ઈંટોદા, બાટસર, છરીછા,
અંબાલા જેવી ઘાળાઓ આગસ્તમાંની
બીલકુલ નજીક હોવા છતાં અને
આગસ્તમાં ખાતે પરીક્ષાર્થીઓ માટે
મકાનની પૂરતી સુવિધા પથપિત હોવા
છતાં તેવી ઘાળાઓને મોઢેરા કેન્દ્રમાં
મુકવામાં આવી છે. જ્યારે મોઢેરા
નજીકની વિજયપુર ઘાળા મોઢેરા
કેન્દ્રમાંથી ખસેડીને દૂર આવેલા ગાંભુ
કેન્દ્રમાં મુકવામાં આવી છે, ઉપરાંત
મોઢેરા ખાતે બેઠક વ્યવસ્થા પૂરતી
હોવા છતાં ક્રયા કારાગોસર પ્રતિવર્ષે
નવા પેટા કેન્દ્રો આપવામાં વ્યા છે
તેની ઉચ્ચ સ્તરીય તપાસ જરૂરી છે.
આ સગવડથી વિદ્યાર્થીઓને ચોરી
કરવાની વધુ તક સાંપડશે તે નિર્વિવાદ
બાબત છે. પરીક્ષાઓ શુધ્ધ રીતે બેવાશે
તેવી સરકારની જાહેરાત ઉપરોક્ત
ઉદાહરણથી હકરસ અંગે પૂરવાર થાય
છે. તો માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ આ
વિચારશે? ૧૯/૩ જ ઈ

23

**સાબરકાંઠા ૧૦ પરીક્ષા
કેન્દ્રોની બેઠક વ્યવસ્થા
બદલવામાં આવી**

(પ્રતિનિધિ ઘરા) ધનસુરા, તા. ૧૬
સોમવારથી શરૂ થઈ રહેલી ઘોરાણ
દસ અને બારની પરીક્ષાઓમાં
સાબરકાંઠા જિલ્લાના દસ કેન્દ્રોમાં
વહીવટી અનુકૂળતા ખાતર બેઠક
વ્યવસ્થામાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે.
આ કેન્દ્રોમાંની જાણ જે તે કેન્દ્રના
પરીક્ષાર્થીઓને પરીક્ષાના આગલા દિવસ
સુધી થાય તે માટે સંબંધિત ઘાળાઓના
આચાર્ય અને સંવાહકોને આ બાબતની
જાણ વિદ્યાર્થીઓ અને શાલીને કરી
દેવા તાકીદ કરાઈ છે. ૧૭મીને રવિવારે
પાણ ઘાળાનાં મકાન ખુલા રાખવા
નિર્દેશ અપાયો છે.

સાબરકાંઠા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી
જે.ડી. મહેતાએ જાણે આ ફેરફાર
અંગેની અખબારી ઘાઠી બહાર પાડી
છે. એસ.એસ.સી. માટે ભિલોડા,
ખેડા, પ્રાંતિજ, ઘામળાજી, બાપડ,
મેઘરજ અને એચ.એસ.સી. માટે
હિંમતનગર, પ્રાંતિજ, બાપડ અને
મેઘરજ સેન્ટરમાં પરીક્ષા વ્યવસ્થામાં
ફેરફાર કરવામાં આવ્યા છે.

આ ફેરફારની નોટીસ જે તે આચાર્યો
સંવાહકો પરીક્ષા સ્થળોએ અને ઘાળાઓ
પર મુકશે.

જ ઈ
૧૯/૩

પરીક્ષામાં ચોરીનું દૂષણ કયાં જઈ અટકશે ?

પરીક્ષાની શરૂઆત થતાં જ પાયામાં શિક્ષક ચોરીની ચીજો, જેને પરીક્ષાઓને દરેક કક્ષે અને એનો એ જ માધ્યમ, પરીક્ષા ચોરી, પેપર ફોલ્ડોને કોષ્ટક, સીટ નંબરની ખાંડીને પ્રત્યક્ષ સુધીના ઉપરગણન વ્યાપક અને એ તો કોઈ પછી ગયેલું કુચ, વિષયક કે દુષણ જે કોઈ તે પુનરાવર્તન થશે. અને એ સર્વવિદિત છે પણ તેમણે જાણવાનો છે તે ચારે તરફ તેની કોઈપણ જાણ નથી. તેનું હાલના સમયે તો જણાય છે. કારણ કે એનો એ જ પરીક્ષા ચોરી, કોષ્ટક અને ઉપરગણનો પ્રવાહ ચોક્કસ નિવેદનો, ચોપડીઓ, કક્ષ વીતી કામ લેવાની વાતો અને કોઈ ચોરી રહતો...

ઉપરના સંદર્ભમાં આજથી એ કારણ પહેલાના શિક્ષક જન્મનો પ્રતિબંધ કરીને તો ત્યારે જે ગરિયા, પવિત્રતા અને શિષ્ટાચાર હતા તેને સ્થાને આજે શિક્ષક જગતને બદલાવવાની ઉદ્દેશ્યો કોરી ગયે છે. પોત સહુ પાનુ પાનુ છે. સમગ્ર વિજ્ઞ સહુ એક મુદ્દા અને નિષ્ણાચાર હાલ છે. તેને કોઈપણ સમિતિઓ સંમેલનો કે અધિવાનોને પ્રાણ વાયુ પણ તેમાં ચોક્કસ રીતે કાઢે તેવી કોઈ કાર્યવાહી ઉભાની નથી. સર્વ અનર્થનું મૂળ.

અર્થ પ્રથમ કોઈએ તો પરીક્ષાલયી શિક્ષક જ સર્વ અનર્થનું મૂળ છે જે સમાજ ભાવિ પેઢીને શિક્ષણને અમુત્યુષ્ય લેવા મોકલે છે. તે જ સમાજ જાણે-અજાણી અને પાછલા અરજોથી પરીક્ષાઓની અને જરૂરના કારણ કોરી કરાવી એક જ પાયા પછા પામ છે. જેઈ કહે મા-આપ વિદ્યાર્થીને આજેકો મધ્ય પોકલતા તે સમયે કહત ડિગ્રી મેળવવા અને તે પણ પેનકેન પકારેલ અને સાચા ચારના વિવેક વિના મેળવવાની કેમવણી પછાગ દીડે છે. અનર્થની વધુ અધોગતિ બીજા કોઈ કાઢે ?

દુષ્ટતાનું વિષયક
ટપ્પાન પ્રથા તો આદિ કાળથી ચાલી આવે છે. પણ આજ જેવા સ્વરૂપે છે તેવા વસ્તુ સ્વરૂપે ક્યારેય ન હતી. આજે કોઈને કયાસોની રાકડો કાઢાય છે. વિદ્યાર્થી તેની પાછળ હરિયાપટ્ટી કરે છે. કદાચ આ ખામત સાચા અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીમાટે પ્રોત્સાહક હોય પણ કેવળ શિક્ષણના હાલની જેવા અની ગયેલા કોરીને કલાસોથી વિદ્યાર્થીની મામતો વધવાને બદલ પડે છે. એ સો મોઠું જ અનુભવ છે. શાળામાં અખતા શિક્ષક પ્રત્યે ઉદાસીનતા ઉભી થાય છે. અને અખતરનો કારણ મા

તેવે સમાજ પર આધારિત વિષયક શિક્ષણને સમર્થન મળે છે. તેનું મને છે. સાચું એક જ એકી પ્રકારે સંભવ્ય છે તે સામ્યામાં અમુત્યુ શિક્ષક અને અજાણી પુસ્તાક માટે જ હોય છે. ભલે કે અજાણ શિક્ષક વર્ગ દાલા બોધા ઉદાસીનતા વધે છે. પરિણામ સ્વરૂપે ટપ્પાનું વિષયક વિભવનું જાય છે એ સર્વવિદિત થાય છે.

વાલીઓ મહા લીલેત
શિક્ષણની અસ્થિતાને મુશ્કેલી ટપ્પાનના એક એવું પરીણ તે "નું અને અને આપણે" સમજ લાગીવર્તે છે.

આપણે કદાચ શિક્ષણમાં કે શિક્ષકને જવાબદાર દેવાવીએ તે પહેલા આપણા સમાજના સૌ કોઈએ અંતરબોધ કરવાની જરૂર છે. કલેક્ટરનાં પરીક્ષા ચોરીને સંકેતિત બનાવે અને પરીક્ષાઓની સાથે આપણે સૌ સામેલ છીએ. તે સુધી નહીં અને આ પણ એક અનર્થનો છે.

કેરોઈને પ્રતિસ્થિતિ ન અર્થવર્થનો તંદરક મુરબક વાટે પરીક્ષા સ્થળની આશ્પાસનું પરીક્ષાની ચોક્કસપણે ઉપસતું ચિત્રતો જુઓ. જાણે પરીક્ષા વિદ્યાર્થી નથી

કર્મ શિક્ષકર અમરેલી

જાણે વાલીઓ આવી રહ્યા હોય તેવું લાગે છે. પરીક્ષા ચોરીની મુક્તિ- પ્રમુક્તિ, કારણ, કોષ્ટકામ, બલામણો, લાવવળ, એકને બદલે અન્ય પરીક્ષા આપે ચોરી ચપટીમાં તા કમલા, આ બધી વિભોષિકામાં કદાચ અંદરનું અને બહારનું તંત્ર લાખરવાઈ કરી પણ આપણે બધા વિદ્યાર્થીને પરીક્ષામાં પોકલતા આપણા વાલીઓ શિક્ષણના પાલોડને બદલાવવાથી અટકાવનું કારવાની જવાબદારીમાં કોઈકે કોઈકે શકીએ તેમ નથી.

શું જાણું કરશે ?
એક કામચો આપું તો, પરીક્ષા કેના પર લટાર મારતાં એકે તબીબ વિજ્ઞ અને પ્રેચ એસ. સી. ની પરીક્ષા આપનાર તેજસ્વી વિદ્યાર્થીના વાલી મળી ગયા. પરીક્ષા ચોરીની ભરખોરથી વ્યથિત એવા તેમણે અને એક દરખાસ્ત મૂકી કે ચાલો આપણે વાલીઓની માનવ સાંકળ કેન્દ્રને દરજાજે સ્થોને ચોરી કરવા બિન-દાસ્ત પુષ્પતા તબોને ચોડીએ. ત્યારે મેં તેમને ખરી પરિસ્થિતિ સમજાવી કે સાંકળ

બાધવના મોકલા પરતા લેઈને, આજે પોઈ શિક્ષણના વંચક જે પોઈ શિક્ષકને જુલોનો તેમજ કમરુદોને સાચા કામ મેળવવાની પાયાની ખારી (ચોરી)માં વચાઈ છે. નખરખવામાં ટોટોટોની અંબજ કોઈ સાંભળશે નહીં. જ્યારે તેમણે ખારી વાલ સ્વીકારી મૂકી લાયુ. આ સમયે કોઈ પરિસ્થિતિની કોઈ ઉભાર કરી શકે તેમ તબી જ હવેતો આપણા વાલી વર્ગ સહોળા વિદ્યાર્થીને શિક્ષણના બદલાવમાં સમિતિ પ્રવાહમાંથી પાલી પાલી નથી અને તે કેમ નોખી અને પોલી શિક્ષક અંબજાથી

જાત થાનુરા અધિ ઉજરેલો વિદ્યાર્થીને કે સના કોઈવળ કલાની નગરિક કે સનુ કે સમાજનું શું જાણું કરી શકશે એ પ્રશ્નર્થ છે.

શું જાણું કરશે ?
આસત્યાં આજે ૨૦૦ યુનેવર્સિટીઓ અને ૭૫૦૦ કોલેજોને વિવિધ વિદ્યાશાખાઓમાંથી નીકળતા વિદ્યાર્થીઓનો ફાલ લાખોની સંખ્યામાં છે. પણ શિક્ષણની મુશ્કેલી પડતી જાય છે. વધે છે કહત પરીક્ષા ચોરી જેવા બાપક દુષણો જેની સામે તંત્ર અને સમાજ લાખાર છે. તેમાં મે એચ. એસ. સી. અને એસ. એસ. સી. ની પરીક્ષાઓ દરમિયાન ઉભી થતી પરિસ્થિતિ તેની વરવી વસ્તવિકતાઓ એ તો હક વળોટી છે. અલખતા, સરકાર અને તંત્રની નિષ્ઠા પ્રત્યે પછા કાઢતમી. કેમ કે આ મધુરોત્તમ માટે વેઈલ્ય કોલેજ જેવા પગલા ભરાય છે પણ "હું, તમે અને આપણા" થી અનેલી શારણકર સાંકળાંની વિભોષિકાનો અંત નથી આવેત્યા સુધી અથા પગલા વાગીયા સાખીત થવાના. માથને દુકો રાજમાર્ગ તેવી પરીક્ષા ચોરીનું રસ્તે ચાલવનું ગમે છે. પણ એવી પ્રથમ શિક્ષક અને પછી તેમાંથી આની પેઢીને નાગરિક કેવળ પોકલ, નિસીક અને ચોરવુતિને ઉભી કરે છે તેનું શું ?

આમુલ પરિવર્તન જરૂરી
એક બીજો મુદ્દો એ કે પરીક્ષાનો પ્રવાહ અજાણી થળા સાચા, સાચા અને નિષ્ઠાવાન વિદ્યાર્થીને પણ તાલી જાય છે. ચારેય બાજુ દુષિત, વાતાવરણની પ્રમાણકીમાં સારો વિદ્યાર્થી સ્વસ્થ ચોરે પરીક્ષા આપી શકતો નથી. સુધ અર્થે

કોઈ પાલીને સૌ શિક્ષકને વિવેક સાચું છે. વેઈલ્ય એવ જાય ત્યારે પાયાઓને નિષ્ણાચારો (વેઈલ્ય કામચી કામચી વિદ્યાર્થી ત કોઈક અને સ્વસ્થતાથી પરીક્ષા આપી શકે તેવું કોઈ પાલવું જોઈએ.

શિક્ષક અખતર કોલે પણ આમુલ પરિવર્તન જોઈ છે. મુશ્કેલી શિક્ષક સામી પરીક્ષા લેવાનો શિક્ષક પણ વિદ્યાર્થી કામચ. પરીક્ષા ચોરીનો મુનો ગંભીર જાણી કહીં કામચી પણ સેળવઈ જાણી જોઈએ. એવજાણથી અને રોજખરવાથી ઉવલેલી મેલે મુન અધિગમ ઉભો કરવો જોઈએ. અખતરનો સુખરુદ અને કટાખાજક થવા છે. વિદ્યાર્થીના કહતરો મુખ સેળવજા થયા છે. તેમાંથી મુક્તિનો માર્ગ મેળવવો પડશે. શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી વચ્ચેની મનમેળ પડવો છે. અવળી આ ચાર સંક્રિતા ઉભી થઈ છે. એને નિવારવા સમાજના દરેક કારે વિચારવું પડશે. પરીક્ષા ચોરીના કુલાકામાં સામેલ થવાનો ભૂલોને નવી પેઢીને માનકદાઈ નથી બનીએ તો ભાવી સમજક અંબજા અધોગતિ કદાચ કમરવો.

પરીક્ષાની સીકળ દરમિયાન અમુક વિદ્યાર્થીના આખી વુલિ કેવળ પોતાના માનકોને ચોરી કરાવી તેના બજગા ફકવાની રહે છે. તે તેનું વાચસાપ્ત્ય માન પૂરવાર કરે છે.

પરીક્ષા સમય દરમિયાન કેરોજ સેન્ટરો ક્રમિક રહે છે તેવી એક કલિયાઈ છે. જે સાનુ હોય તો તંત્ર માલ અંબ કરી આ સપને કેરોજ સેન્ટરો ઉપર કક્ક નિર્ધેજા અથવા તો પ્રતિબંધ લાગી શકે.

શિક્ષણની મુશ્કેલી પડી
દુકામાં શિક્ષક જગતનો આપ છેલ્લા સર્થમાં વધ્યો છે. પણ મુશ્કેલી પડી છે. અસ્થિતા કોમી પડી છે. પરીક્ષા ચોરી કામચા છાપચાનું નિવેદનો થાય છે. કામચા પ્રમાણ છે પણ એકલે હાથે તાબી ન પડે તે ત્યારે પરીક્ષા ચોરી, લાખવળ અને વિદ્યાર્થીની સાંકળાંનો વરવો વાયવરો ફાઈર રહ્યો છે. તેમાં પરિવર્તનનો પવન ફકવા માટે આપણા સમાજ સંવકો, શિક્ષકો અને પ્રત્યેક નાગરિક સવેળા જાને તે ઉંઈ છે. ભાવી સમાજની તસવીર બહુમુરત થતી રોકવા માટે પરીક્ષા ચોરીનું દુષણ અને શિક્ષણને અધોગતિમાંથી ઉગારવાના ઉપાય કલાવિના છૂટકો નથી. આજે તો વાગી વગાડીને કહેવું જ રહ્યું કે આપણી ભાવી પેઢીની ધોર ખોદાઈ રહી છે. અને મેઈક તો બચાવો કોઈક તો જાઓ.

શુભમ - ૨૭/૧૩

૨૫

Education Minister visits Hyper sensitive centres at Nadiad
Public to intimate Collector or District Police Officer
if they receive any information about copying in examination
Students frustrated as they were unable to copy
in Oct. 1995 burnt fans in the class-rooms

ઉત્તર-મધ્ય ગુજરાત

૪૦૨૫૧

નડિયાદના અતિસંવેદનશીલ પરીક્ષા કેન્દ્રોની મુલાકાત લેતા શિક્ષણપ્રધાન પરીક્ષામાં ચોરીઓ થતી માલુમ પડે તો કલેક્ટર અથવા જિલ્લા પોલીસ અધિકારીને જાણ કરવા પ્રજાને અનુરોધ

બાળી દીધા અને બારી બારણાને મણ નુકસાન પહોંચાડ્યું હતું.
પરીક્ષા કેન્દ્રોની મુલાકાત સમયે વિદ્યાર્થીઓને પીવાનું પાણી મળી રહે, લાઈટ પંખાની વ્યવસ્થા વગેરેની ચકાસણી શિક્ષણ પ્રધાને કરી હતી. જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી આર.એમ. અમલીયારે જણાવ્યું હતું કે ખેડા જિલ્લામાં ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષા ૧૯ કેન્દ્રોના ૫૬ મકાનોમાં કુલ ૨૨૦૫૦ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. જ્યારે ધો. ૧૦ ની પરીક્ષા ૩૦ કેન્દ્રોના ૮૮ મકાનોમાં કુલ ૩૮,૬૪૦ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે. આમ કુલ ૬૦,૬૯૦ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે.

નડિયાદ, તા. ૧૬
રાજ્યભરમાં આગામી ૧૮મી તારીખથી શરૂ થનાર ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાઓની વિશ્વસીનપતા જળવાય અને તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થીનીઓની કારકિર્દીને અન્યાય ન થાય તે માટે રાજ્ય સરકારે પરીક્ષા શુધ્ધિયજ્ઞ આરંભ્યો છે. આથી વિદ્યાર્થીઓએ નિર્ભયતા અને શાંતિથી પરીક્ષા આપવી જોઈએ.

પોલીસ અધિકારીઓ સાથે રહ્યા હતા. સર્વોદય હાઈસ્કૂલ પરીક્ષા કેન્દ્રની મુલાકાત પ્રસંગે આચાર્ય ભગવંતીપ્રસાદ બરોટે જણાવ્યું હતું કે પરીક્ષામાં ચોરીનું દૂષણ અટકાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓ જાગૃત થાય તે માટે હાઈસ્કૂલ દ્વારા પરિપત્રો પાઠવવામાં

ખતાવવાના કાર્યમાં ૪૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓએ પૈસા ભર્યા હતા. તે પૈકી ૭૦૨ વિદ્યાર્થીઓમાં ૧ થી ૫૬ જેટલા માર્કનો સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો. પેપર તપાસણી અને ચકાસણી વખતે પણ જો ગેરરીતિ માલુમ પડશે તો તેની સામે પણ કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. બાસુદીવાલા પબ્લીક હાઈસ્કૂલની

જાણવા મળી કે ગત ઓક્ટોબર-૯૫ માસમાં લેવાયેલ પરીક્ષાઓમાં કડકાઈના કારણે હતાશ થયેલા પરીક્ષાર્થીઓએ પંખા

ગત ઓક્ટોબર-૯૫ની પરીક્ષામાં કડકાઈના કારણે હતાશ થયેલા પરીક્ષાર્થીઓએ પંખા બાળી દીધા હતા

આવ્યા છે. જેનો સારો અભિપ્રાય મળેલ છે. સર્વોદય હાઈસ્કૂલ પાસે ઊભેલી વિદ્યાર્થીનીઓ, મહિલાઓ અને પુવકો સાથે શિક્ષણ પ્રધાને ચર્ચા કરતા જણાવ્યું કે પરીક્ષામાં ચોરીઓ થતી માલુમ પડે તો તુરત જ કલેક્ટર અથવા જિલ્લા પોલીસ અધિકારીનો સંપર્ક કરી જાણ કરવી. આવી જાણ કરનારના નામ ગુપ્ત રાખવામાં આવશે. પ્રજાએ નિર્ભય બનીને ચોરી અટકાવવા માટે આગળ આવવું પડશે.

પેપર તપાસણીમાં થતી ગેરરીતિઓ અટકાવવાના એક મહિલાના પ્રશ્નમાં શિક્ષણ પ્રધાનએ જણાવ્યું હતું કે એક નવા પ્રયોગ તરીકે ગત વર્ષે ધોરણ - ૧૨ની પરીક્ષાની ઉત્તરવહીઓ

મુલાકાત પ્રસંગે આચાર્ય સુધીરભાઈ પરીખે શિક્ષણપ્રધાનને જણાવ્યું કે ગત ઓક્ટોબર-૯૫ માસમાં પરીક્ષા કડકાઈથી લેવામાં આવી હોવાથી આ વખતે પણ ચોરી થઈ શકશે નહીં તેવી ગણતરી રાખીને ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ના બધા વિદ્યાર્થીઓએ પ્રીલીમનરી પરીક્ષામાં પણ થઈ છે. અને વિદ્યાર્થીઓ વાંચતા હોવાનું પણ જણાવ્યું છે.

બાસુદીવાલા પબ્લીક હાઈસ્કૂલમાં પરીક્ષામાં ચોરીઓ થતી અટકાવવા માટે જરૂરી કાર્યવાહી કરવા શિક્ષણ પ્રધાને સંબંધિત અધિકારીઓને સૂચના આપી હતી અને વર્ગોની મુલાકાત લીધી હતી. ન્યુ ઈંગ્લીશ હાઈસ્કૂલ, સ્ટેશન બ્રાંચની મુલાકાત સમયે નવીન વાત

ગુજરાતમાં અતિ સંવેદનશીલ એવા નડિયાદ શહેરના ચાર પરીક્ષા કેન્દ્રોની તાજેતરમાં મુલાકાત લઈ રાજ્યના શિક્ષણ પ્રધાન નલીનભાઈ ભટ્ટે ઉપરોક્ત ઉદ્બોધન કરતાં વધુમાં કહ્યું કે શિક્ષણના પવિત્ર જગતને ભ્રષ્ટ થતું અટકાવવા પરીક્ષાના પ્રથમ દિવસથી જ કડકાઈથી કામગીરી કરવામાં આવશે. ચોરી કરનાર અને કરાવનાર સામે કડક પગલાં લેવાશે શિક્ષણપ્રધાને નડિયાદ ખાતે અતિ સંવેદનશીલ એવા સર્વોદય હાઈસ્કૂલ, બાસુદીવાલા પબ્લીક હાઈસ્કૂલ, ન્યુ ઈંગ્લીશ સ્કૂલ, સ્ટેશન બ્રાંચ અને સેન્ટ અન્ના હાઈસ્કૂલના પરીક્ષા કેન્દ્રોની મુલાકાત લીધી હતી. આ મુલાકાત સમયેનાપબ શિક્ષણ પ્રધાન માનસિંહ ચૌહાણ, કલેક્ટર પી.ડી. વાઘેલા, જિલ્લા પોલીસ અધિકારી કેશવકુમાર અને જે.કે. ભટ્ટ, શિક્ષણ, મહેસુલ અને

Tight arrangements in district Sabarkantha

તા. ૧૭-૩-૬૬

જુલિ ૬

દસમા ધોરણના ૪૧,૧૯૦ અને બારમાના ૨૨,૮૯૦ વિદ્યાર્થીઓ

બોર્ડની પરીક્ષાઓ માટે સાબરકાંઠા જિલ્લામાં કરાયેલો કડક બંદોબસ્ત

સિંમતનગર તા.૧૬ વર્ષકિપ '૯૬ માંથી ભારતીય ટીમ તે બાકાત વર્ષ ગઈ અને વિદ્યાર્થી આવમમાં નિસચા વ્યાપી ગઈ છે. બે કે ૧૮મીથી શરૂ થઈ રહેલી એસ.એસ.સી. અને એચ.એસ.સી. પરીક્ષાઓ માટે વિદ્યાર્થીઓ સંજ્ઞા થઈ ગયા છે.

સાબરકાંઠા જિલ્લામાંથી ધોરણ બારના ૨૨૮૯૦ વિદ્યાર્થીઓ બોર્ડની પરીક્ષાઓ આપવાના છે.

ભારતીય ટીમ ભલે હારી ગઈ પણ વિદ્યાર્થીઓ તેમના દિમાગનો કસબ અજાવાબીને પરીક્ષાક્રમ મેદાનમાં પોતાના જ્ઞાન હાંસલ કરવાની તેવારીમાં પડ્યા છે.

સમગ્ર સાબરકાંઠા જિલ્લામાં માર્ચ ૧૯૯૬માં લેવાનાર ન્યુ એસ.એસ.સી અને એચ.એસ.સી.ની પરીક્ષાઓ શાંતિપૂર્ણ રીતે ચોક્કસ તે માટેના સજ્જ અને સુંદર આયોજન માટે જિલ્લા કલેક્ટર શ્રી કે.શ્રીનિવાસના અધ્યક્ષ સ્થાને જિલ્લાના મુખ્ય મથક સિંમતનગર ખાતે એક બેઠકનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું અને અન્ય અધિકારીઓને પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ચોકસાઈ પૂર્ણ કામગીરી કરવા માટેની જરૂરી સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી.

ઇન્ચાર્જ કલેક્ટર શ્રી કે.શ્રીનિવાસના અધ્યક્ષ સ્થાને મહેશી બેઠકમાં પરીક્ષાઓની બેઠક વ્યવસ્થા તથા આવરણી સંબંધિત ગેરરીતિઓને ધમવા માટે જિલ્લાના આચાર્ય સંઘોના પ્રમુખશ્રીઓ અને અધિકારીઓ વચ્ચે જરૂરી સુચનો થયા હતાં.

ન્યુ એસ.એસ.સી. અને એચ.એસ.સી.ની પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં સ્થાનિક તથા ફલાઈંગ સ્કવોડનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં મામલતદાર અને નાયબ કલેક્ટર ક્ષાત્રના અધિકારીઓનો પણ સમાવેશ કરાયો છે. પ્રત્યેક પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં મુવમેન્ટ રજિસ્ટર રખાયે. જેમાં પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં પ્રવેશનાર તમામ વ્યક્તિઓને આ રજિસ્ટરમાં આવતા અને જતા નોંધ કરવાની રહેશે. જ્યારે સર્વેદનશીલ પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં વિડિયોગ્રાફી કરવાનું પણ આયોજન હાલ પરવામાં આવ્યું છે.

માર્ચ ૧૯૯૬માં લેવાનાર પરીક્ષાઓમાં ધોરણ ૧૦માં અંદાજે ૪૧૧૯૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપશે તેના માટે કુલ ૩૯ કેન્દ્રો નક્કી કરાયા છે. આ કેન્દ્રોને સિંમતનગર, મોડાસા અને ઈડર એમ ત્રણ જોનમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે. સિંમતનગર જોનમાં ૨૪૩ બ્લોકમાં ૧૩,૨૯૦ વિદ્યાર્થીઓ, મોડાસા જોનમાં ૪૬૦ બ્લોકમાં ૧૩,૮૦૦ અને ઈડર જોનમાં ૨૭૦ બ્લોકમાં ૧૪,૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપી રહ્યા છે. આમ આ ત્રણે જોનોમાં કુલ ૭૩ બિલ્ડિંગોનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે.

સાબરકાંઠા જિલ્લાના સિંમતનગર જોનમાં કુલ ૭ કેન્દ્રો સર્વેદનશીલ જાહેર કરાયા છે. જ્યારે મોડાસા જોનમાં ૧૨ અને ઈડર જોનમાં ૫ મળી કુલ ૨૪ સર્વેદનશીલ કેન્દ્રો જાહેર કરાયા છે.

ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષામાં કુલ

૨૨૮૯૦ વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો પરીક્ષા આપવા બેસશે. આમ ૨૨૮૯૦ ની સંખ્યા સાથે ૧૪ પરીક્ષા કેન્દ્રો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં સિંમતનગર અને મોડાસા એમ બે જોન રાખવામાં આવ્યા છે. સિંમતનગર જોનમાં ૫૧૯ બ્લોકમાં ૧૫૫૭૦ વિદ્યાર્થીઓ અને મોડાસા જોનમાં ૨૪૪ બ્લોકમાં ૭૩૨૦ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપી શકશે. આ પરીક્ષા માટે કુલ ૪૫ બિલ્ડિંગનો ઉપયોગ કરાયો.

સિંમતનગર જોનમાં ૩ કેન્દ્રો અને મોડાસા જોનમાં ૩ કેન્દ્રો સર્વેદનશીલ જાહેર કરાયા છે. જેમાં પ્રાંતિજ, શામલાજી, વિલોડ, પનપુરા, ભાવડ, અને જાંતપુરાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

આમ આટલો કડક બંદોબસ્ત વિડિયો ગ્રાફી સાથેનો જેતા એમ ભાગે છે કે, આ વર્ષે પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં કડક બંદોબસ્ત રાખવામાં આવશે.

આ વખતના પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં એક નવો જ ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હોવાનું જાણવા મળેલ છે કે, જે તે વિષયની પરીક્ષા હોય તે વિષય સિવાયના સુપર વાઈઝરો પરીક્ષા ખંડમાં રખાયે જ્યારે વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષા શરૂ કરતા પહેલા સંપૂર્ણ ચકાસણી કરાયો. પરીક્ષા કેન્દ્રની આનુભાગુલા ૨૦૦ મીટરની ત્રિજ્યામાં પ્રતિબંધિત વિસ્તાર જાહેર કરી વિદ્યાર્થીઓ સિવાયના વ્યક્તિઓ માટે પ્રવેશ સાથે પ્રતિબંધ મુકવામાં આવશે. પરીક્ષાની સાથે સાબરકાંઠાનું પોલીસ નર્તન પણ સાબલુ થઈ ગયું છે.

સરળ સંચાલન માટે કડક વ્યવસ્થા કરાઈ

આજથી ધો. ૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાનો પ્રારંભ ચોરી અને ગેરરીતિ અટકાવવા એક્શન પ્લાન

[પ્રતિનિધિ] અમદાવાદ, રવિવાર સમગ્ર રાજ્યભરમાં આવતીકાલ સોમવારથી ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ (એસ. એસ. સી. અને એચ. એસ. સી.)ની જાહેર પરીક્ષાનો પ્રારંભ થઈ રહ્યો છે. સરકારે આ પરીક્ષા શાંતિથી વિના વિધ્ને લેવાય તે માટે એક એક્શન પ્લાન ઘડી કાઢ્યો છે. આ પ્લાન મુજબ ચોરી, ગેરરીતિઓ તથા પરીક્ષામાં વિક્ષેપ પાડનારા અસામાજિક તત્વોને નાથવાનો સરકાર અને માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના સત્તાવાળાઓએ નિર્ણય કર્યો છે.

ધો. ૧૦ની પરીક્ષામાં ૫,૧૦,૭૭૫ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપી રહ્યા છે. આ પરીક્ષા રાજ્યના ૩૨૭ કેન્દ્રો પર લેવાશે. પરીક્ષા સંચાલન માટે રાજ્યના વિવિધ કેન્દ્રોના ૩૩ ઝોન પાડવામાં આવ્યા છે.

ધો. ૧૨ની પરીક્ષામાં ૧,૮૬,૧૬૫ વિદ્યાર્થીઓ ૧૬૫ કેન્દ્રો પરથી આ પરીક્ષા આપશે. પરીક્ષા કાર્યના સંચાલન માટે ૨૭ ઝોન પાડવામાં આવ્યા છે.

શિક્ષણ પ્રધાન નલીન ભટ્ટે આજે આ બંને જાહેર પરીક્ષાની ગોઠવણ અંગે માહિતી આપતાં જણાવ્યું હતું કે, પરીક્ષા સંચાલન અંગે એક્શન પ્લાન મુજબ પુરતી વ્યવસ્થા કરાઈ છે. આને કારણે પરીક્ષામાં ચોરીઓ અને ગેરરીતિઓ અટકશે. છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી આ દૂષણ વ્યાપક બન્યું છે અને તેને નાથવાનો પ્રમાણિક પ્રયાસ કરી રહ્યા છીએ. હોશિયાર અને મહેનતુ વિદ્યાર્થીને અન્યાય ના થાય તે જોવાનો અમારો પ્રયાસ છે.

તેમણે કહ્યું હતું કે, પરીક્ષા સંચાલન માટે ગાંધીનગર, અમદાવાદ અને વડોદરા ખાતે

કંટ્રોલ રૂમ શરૂ કરાયા છે. શહેર અને જિલ્લામાં પરીક્ષા સંચાલનની વ્યવસ્થા કરાઈ છે. શાળાના ઝાંપેથી જ વિદ્યાર્થીઓને એક એક કરીને અંદર જવા દેવાશે. પરીક્ષા સેન્ટરની અવ્યવસ્થા કે અન્ય પ્રકારની

પરીક્ષાનું યોગ્ય વાતાવરણ સર્જવામાં આવી રહ્યું છે. પ્રરીક્ષા પછી પેપરો તપાસવા તથા પરિણામ તૈયાર કરવામાં પણ આ જ જાતની તકદારી રાખીને સારી રીતે કોઈને અન્યાય ના થાય તે રીતે પરિણામો

બંદોબસ્ત ગોઠવવામાં આવ્યો છે. શાળાની બહાર પોલીસ ટોળા ભેગા થવા દેશે નહીં તથા વીડીઓ ફોટોગ્રાફીની પણ વ્યવસ્થા કરાઈ છે.

એક પ્રમુખના જવાબમાં તેમણે કહ્યું હતું કે, ગત પરીક્ષામાં ૭૦૨ કેસોમાં માર્ક સુધારવામાં આવ્યા હતા. આ માટે ૭૦૨ શિક્ષકોને તથા પરીક્ષા ખંડમાં ગેરરીતિમાં સાથ આપનાર ૫૮૨ જણાને શો-કોઝ નોટિસ અપાઈ છે. આ વખતે જે તે શાળાના સ્ટાફને સુપરવીઝન માટે રાખવામાં આવ્યા નથી.

પરીક્ષા સંચાલન માટે અમદાવાદ, વડોદરા અને ગાંધીનગર ખાતે કંટ્રોલ રૂમ શરૂ કરાયા છે. તેમાં ફેક્સની વ્યવસ્થા કરાઈ છે. અમદાવાદનો નંબર ૪૬૩૪૮૧ અને ૪૪૮૫૬૧ છે. ગાંધીનગરનો નંબર ૨૪૨૩૩ અને ૨૮૪૨૧ છે. જ્યારે વડોદરાનો નંબર ૪૩૨૩૮૮ અને ૪૩૩૩૪૫ છે.

ધો. ૧૦માં ૫,૧૦,૭૭૫ અને ધો. ૧૨માં ૧,૮૬,૧૬૫ પરીક્ષાર્થીઓ બેસશે

કરીયાદ અંગે દરેક જગ્યાએ ફરીયાદ બોક્સ રાખવામાં આવ્યું છે. થયેલ ફરીયાદનો રોજરોજ નિકાલ કરીને તેનો અમલ કરાશે.

તેમણે કહ્યું હતું કે, આ અમારું પરીક્ષા શુદ્ધિકરણ અભિયાન છે તે દ્વારા પરીક્ષાની બદીઓ અને ત્રુટીઓ દૂર કરીને વિદ્યાર્થી માટે

જાહેર કરાશે.

બોર્ડના ચેરમેન વરેશ સિંહાએ વિગતો આપતાં જણાવ્યું હતું કે ગુજરાતમાં એસ. એસ. સી.ના ૭૦ અને હાયર સેકન્ડરીના ૫૦ સેન્સેટીવ કેન્દ્રો છે. આ કેન્દ્રો પર યોગ્ય વ્યવસ્થા જળવાય અને શાંતિથી પરીક્ષા લેવાય તે માટે કડક

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

એસ. એસ. સી. / એચ. એસ. સી. પરીક્ષા

સ્થળસંચાલકોની જવાબદારી અને ફરજો

- (1) બોર્ડ દ્વારા લેવાતી જાહેર પરીક્ષાનું સંચાલન નોંધાયેલ માધ્યમિક શાળાને સોંપવામાં આવશે, તે શાળાના આચાર્યશ્રીએ અથવા જેને પરીક્ષા સંચાલન સોંપવામાં આવશે તેઓએ તે કરવાનું રહેશે. આ સંચાલન તટસ્થ અને વિશ્વસનીય બને તે સ્થળ-સંચાલકોએ જોવાનું રહેશે અને સંચાલનમાં અંગત ધ્યાન આપી પોતાની જવાબદારી નિભાવવાની રહેશે.
- (2) પરીક્ષા શરૂ થવાના એક અઠવાડિયા અગાઉ પરીક્ષાનો કાર્યક્રમ પરીક્ષાર્થીઓના ધ્યાન ઉપર લાવવા માટે જાહેર હિતાર્થે નોટિસ બોર્ડ ઉપર મૂકવો.
- (3) પરીક્ષાર્થી સિવાયના કોઈ પણ બિનઅધિકૃત વ્યક્તિને (વાલીસહિત) પરીક્ષાના સમયમાં પરીક્ષાસ્થળમાં પ્રવેશવા દેવા નહીં. બિનઅધિકૃત વ્યક્તિઓને પરીક્ષા-સ્થળની બહાર મોકલી આપવા.
- (4) પરીક્ષાર્થીઓ પોતાની બેઠક વ્યવસ્થા પરીક્ષા શરૂ થવાના આગળના દિવસે 15-00 થી 18-00 કલાક દરમિયાન જોઈ શકે તે માટે વ્યવસ્થા કરવી.
- (5) પરીક્ષા શરૂ થવાના આગળના દિવસે બોર્ડ દ્વારા મળેલી યાદી પ્રમાણે બ્લોકમાં બેઠક વ્યવસ્થાના નંબરોની ગોઠવણ કરવી અને દરેક બ્લોકમાં નંબરો બ્લેકબોર્ડની સન્મુખ પરીક્ષાર્થી બેસે તે રીતે ડાબી બાજુથી ક્રમ શરૂ કરી ઊભી હરોળમાં સર્પાકારે ગોઠવવાના રહેશે.
- (6) પરીક્ષા શરૂ થતા અગાઉ સ્થળ-સંચાલકે એક કલાક પહેલાં સંસ્થામાં ઉપસ્થિત રહેવું અને ઝોનલ કચેરીના પ્રતિનિધિ દ્વારા આવતું પ્રશ્નપત્રો/જવાબવહીઓ અને અન્ય સાહિત્ય, સ્ટેશનરી વગેરે મળે તે સ્વીકારી સહી આપવી અને પ્રાપ્ત સાહિત્યના આધારે સમય-મર્યાદામાં પરીક્ષાનું સંચાલન કરવું.
- (7) પરીક્ષાના દિવસોમાં પરીક્ષા-સ્થળે અને આસપાસના વિસ્તારમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા જળવાય તેવી વ્યવસ્થા કરવી.
- (8) પહેલા દિવસે પ્રથમ સેશનની પરીક્ષા શરૂ થવાના અર્ધ કલાક પહેલાં લાંબો ઘંટ વગાડવો અને પરીક્ષાર્થીઓને પરીક્ષાખંડમાં પ્રવેશવા દેવા.
- (9) દરેક સેશનમાં પરીક્ષા શરૂ થવાની 10 મિનિટ પહેલાં જવાબવહી વહેંચવા માટેનો ટૂંકો ઘંટ વગાડવો અને પરીક્ષા શરૂ થવાની 5 મિનિટ પહેલાં પ્રશ્નપત્રો પરીક્ષાર્થીઓને વહેંચવાની શરૂઆત કરવી.
- (10) પહેલા સેશન પછીના દરેક સેશનમાં પરીક્ષા શરૂ થવાની 15 મિનિટ પહેલાં લાંબો ઘંટ વગાડવો અને પરીક્ષાર્થીઓને પરીક્ષાખંડમાં પ્રવેશવા દેવા.
- (11) જે તે બ્લોકના પ્રશ્નપત્રો અને જવાબવહીઓ ખંડનિરીક્ષક બ્લોકમાં જ ખોલીને વહેંચે તેવી વ્યવસ્થા કરવી. પ્રશ્નપત્રો અને જવાબવહીઓ વર્ગખંડમાં ક્રમાનુસાર આપવી અને એ જ ક્રમમાં પરત લેવાની સૂચના આપવી.

ઉદાહરણ : કાળું પાટિયું
(પાટલીઓની સંખ્યાના આધારે)

1	10	11	20	21	30
2	9	12	19	22	29
3	8	13	18	23	28
4	7	14	17	24	27
5	6	15	16	25	26

પરીક્ષા શરૂ થતા પૂર્વે આપેલી સૂચનાનુસાર તેની મર્યાદામાં જરૂરી નિરીક્ષકો, મદદનીશો, વર્ગ-4ના કર્મચારીની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. આ માનવબળ પોતાની શાળામાંથી જ મેળવવું અને તે ઉપરાંત જરૂર પડે તો અન્ય સ્થાનિક શાળામાંથી મહેકમ મેળવવું. બહારગામની વ્યક્તિઓને નિરીક્ષણકાર્યમાં રોકવામાં આવશે તો તેઓને દૈનિક ભથ્થું મળવાપાત્ર રહેશે નહીં.

સામાન્ય રીતે એક નિરીક્ષકને એક પરીક્ષાખંડમાં એક કરતાં વધારે વખત નિરીક્ષણકાર્ય સોંપવું નહીં.

- (12) પરીક્ષા શરૂ થવાના નિયત સમયથી 30 મિનિટ પછી કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીને પ્રવેશ આપવો નહીં.
- (13) ગેરહાજર બેઠક નંબરોની વિગતો 001 પત્રકમાં નક્કી કરેલ જગાએ નોંધવી અને સ્થળ-સંચાલકે તે પ્રમાણિત કરવી. ગેરહાજર પરીક્ષાર્થીઓ અંગે 001 પત્રકમાં તે પરીક્ષાર્થીના બેઠક ક્રમાંક સામે ગેરહાજર લખવું. જવાબવહીના અનુક્રમમાં તે પરીક્ષાર્થીને મળવાપાત્ર જવાબવહી ઉપર ગેરહાજર લખી તે જવાબવહી જે તે બ્લોકના બંડલમાં મૂકવી. તે જવાબવહીને કોરી જવાબવહી તરીકે અલગ કાઢવાની નથી. તે અંગેની સમજણ દરેક ખંડ-નિરીક્ષકને અચૂક આપવી. ધો.10ની પરીક્ષા માટેનું સુ/40 પત્રક હવે ૨૬ કરવામાં આવેલ છે. તેને બદલે 001 પત્રક ઉપયોગમાં લેવાનું રહેશે. ધો.10ની સૂચનાઓમાં જે જે જગાએ સુ/40 લખાયેલ હશે તે જગાએ 001 વાંચવું.

(14) પરીક્ષા શરૂ થયા પછી પરીક્ષાર્થીને પરીક્ષાખંડની બહાર જવા દેવામાં આવશે નહીં. પરીક્ષાનો સમય પૂરો થવાના 10 મિનિટ પહેલાં ચેતવણી ઘંટનો એક ટકોરો વગાડવો અને સમય પૂરો થાય ત્યારે લાંબો ઘંટ વગાડવો અને જવાબવહીઓ આપેલા ક્રમમાં પરત લઈ લેવી. ખંડ-નિરીક્ષક ખંડમાંના તમામ પરીક્ષાર્થીઓની જવાબવહીઓ ભેગી કરી રહે ત્યાં સુધી કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીને પોતાનું સ્થાન છોડવા દેવું નહીં.

(15) જે પરીક્ષાર્થી પોતાનો પ્રમાણિત કરેલો ફોટો ચોટાડેલી, કોમ્પ્યુટરે તૈયાર કરેલી ફીની પહોંચ જે સેશનની પરીક્ષા વખતે રજૂ ન કરે તેમને તે સેશનની પરીક્ષામાં પ્રવેશ આપી શકાય નહીં. પરંતુ પરીક્ષાર્થીઓ પોતાની ફીની પહોંચ રજૂ ના કરી શકે અથવા અધૂરી વિગતોવાળી પહોંચ રજૂ કરે તો તે બાબતોના કારણોસર તેમનું સહી સાથેનું લેખિત નિવેદન લઈ બોર્ડ તરફથી મળેલી માહિતીના આધારે ચકાસણી કરી તે પરીક્ષાર્થીના સાચાપણા બાબતની ખાતરી કરી તેમને પરીક્ષામાં બેસવાની કામચલાઉ પરવાનગી આપવી અને જે તેમને દરેક સેશનની પરીક્ષા વખતે બતાવવી પડશે.

(16) કોઈ અન્ય કેન્દ્રના પરીક્ષાર્થી ફીની રસીદ સાથે તેના અસલ કેન્દ્રને બદલે બીજા કેન્દ્રમાં પરીક્ષા આપવા આવે તો તેને પરીક્ષા આપવા દેવી નહીં.

(17) અપંગ પરીક્ષાર્થીઓને અનુકૂળ આવે તેવી બેસવાની વ્યવસ્થા સ્થળ-સંચાલકશ્રી કરી શકશે.

(18) સ્થળ-સંચાલકે નિરીક્ષકને આપેલી સૂચનાનુસાર તેમની જવાબદારી અને ફરજોના ઉલ્લેખ સાથેનો નિમણૂકપત્ર આપશે અને તેની સંમતિ મેળવી લેશે.

(19) વર્ગ-4ના કર્મચારીઓને પણ નિમણૂકપત્ર આપવો. વર્ગ-4ના મળવાપાત્ર કર્મચારીઓ પાસેથી બેલમેન, વોટર સ્ટોરેજ, વોટરમેન, વર્ગસફાઈની કામગીરી તેમજ વર્ગ-4ની સેવામાં આવતી હોય તે બધી કામગીરી કરાવવાની રહેશે. વધુમાં સફાઈની કામગીરી માટે બિલ્ડિંગ દીઠ એક વ્યક્તિ સ્વીપર તરીકે નીમી શકાશે.

(20) નિરીક્ષણ-વ્યવસ્થાનાં ધોરણો :

(1) દરેક બ્લોક 30 ઉમેદવારોનો રહેશે અને આવા એક બ્લોક દીઠ એક ખંડનિરીક્ષક નીમવો.

(2) દર 10 નિરીક્ષકે તથા તેના ભાગ માટે એક રિલીવર નિરીક્ષક નીમી શકાશે. પરંતુ વધુમાં વધુ 3 રિલીવિંગ નિરીક્ષક નીમી શકાશે.

(21) સ્થળ-સંચાલકના વહીવટી મદદનીશ :

(1) દરેક સ્થળ-સંચાલકને નીચેના ધોરણે વહીવટી મદદનીશ મળવાપાત્ર રહેશે :

1થી 300 ઉમેદવારો માટે 1 વહીવટી મદદનીશ.
301 થી 600 ઉમેદવારો માટે 2 વહીવટી મદદનીશ.

601 થી ઉપર ઉમેદવારો માટે 3 વહીવટી મદદનીશ.

ત્રણથી વધુ વહીવટી મદદનીશ મળવાપાત્ર રહેશે નહીં. ઉપરાંત 1(એક) નંબરિંગ કારકૂન મળવાપાત્ર રહેશે.

(2) વહીવટી મદદનીશો તેમજ નંબરિંગ કારકૂને પરીક્ષાને લગતી સ્થળ-સંચાલક તરફથી સોંપવામાં આવતી તમામ કામગીરી કરવાની રહેશે.

(22) વર્ગ-4ના કર્મચારી :

ત્રણ બ્લોક કે તેના ભાગ માટે વર્ગ-4ના બે કર્મચારી મળવાપાત્ર રહેશે. ઉપરાંત વધારાના ત્રણ બ્લોક કે તેના ભાગદીઠ એક (1) વર્ગ-4ના કર્મચારી મળવાપાત્ર રહેશે. વર્ગ-4ના કર્મચારીએ કેન્દ્ર-સંચાલકના જણાવ્યા પ્રમાણેની ફરજ બજાવવાની રહેશે.

(23) લહિયાની નિમણૂક :

(a) અંધ અગર હાથથી અપંગ પરીક્ષાર્થીઓને લહિયાની મદદ લેવાની મંજૂરી સ્થળ-સંચાલક આપશે અને આવી મંજૂરી આપતી વખતે નીચેની બાબતોનું પાલન કરવાનું રહેશે :

(1) શારીરિક અપંગતા, જન્મજાત કે અકસ્માત અંગે રજિસ્ટર્ડ મેડિકલ પ્રેક્ટિશનરના પ્રમાણપત્ર સાથે લહિયો રાખવા માટેની અરજી પરીક્ષાર્થી પાસેથી કેન્દ્ર-સંચાલકશ્રીએ લેવાની રહેશે.

(2) સંચાલકે પરીક્ષાર્થીને રૂબરૂમાં જોઈ ખાતરી કરવી કે જે કારણોસર લહિયો માગવામાં આવ્યો છે તે યોગ્ય છે.

(3) શ્રેણી-10ની પરીક્ષા માટે લહિયાની શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ-9માં જે તે વર્ષે અભ્યાસ કરતો હોવો જોઈએ. શ્રેણી-12 માટે ધોરણ-11માં જે તે વર્ષે અભ્યાસ કરતો હોવો જોઈએ. આ અંગેનું પ્રમાણપત્ર સંબંધિત શાળાના આચાર્યનું હોવું જોઈએ.

(4) લહિયાની મદદ માગનાર પરીક્ષાર્થીએ જે શાળા મારફતે પરીક્ષામાં બેસતા હોય તે શાળાના વિદ્યાર્થીને લહિયા તરીકે પસંદ કરવો નહીં.

(5) લહિયા તરીકે કામ કરનાર વિદ્યાર્થી સંચાલકનો વિશ્વાસપાત્ર વિદ્યાર્થી હોવો જોઈએ.

(b) લહિયાની માગણી કરનાર દરેક પરીક્ષાર્થી પાસેથી પ્રશ્નપત્ર દીઠ લહિયાની મહેનતાણા ફી રૂ. 25 સ્થળ-સંચાલકે અગાઉથી વસૂલ કરવી. તે રકમ બોર્ડની કચેરીમાં મોકલવાની નથી. પરીક્ષા પૂરી થયા પછી તરત જ લહિયાને તેનું મહેનતાણું સંચાલકે ચૂકવી દેવું. આ અંગેના ખર્ચનો હિસાબ સ્થળ-સંચાલકશ્રીએ રાખવાનો રહેશે. લહિયો માનદ સેવા આપવા માગતો

હોય તો તે પ્રમાણે કરવામાં હરકત નથી. પરંતુ લહિયાનું કામ કરનાર વ્યક્તિની વિગતો કેન્દ્રના દફતરે રાખી મૂકવી.

- (c) લહિયો સમગ્ર પરીક્ષામાં દરેક વિષય માટે એક જ રહેવો જોઈએ.
- (d) લહિયાવાળા બ્લોકમાં સંબંધિત વિષયના વિષય-શિક્ષકને નિરીક્ષક તરીકે મૂકવો નહિ. જે તે શાળાનો શિક્ષક નિરીક્ષક તરીકે રહેવો જોઈએ.
- (e) ઉપર પ્રમાણેની ખાસ બેઠકવ્યવસ્થા કરવી પડે તેવા કિસ્સામાં તે ઉમેદવારોની જવાબવહી, ગેરહાજર પત્રક વગેરે ફી રસીદ ઉપર ઉમેદવારને ફાળવેલા બ્લોકની કોથળીમાં જ કમાનુસાર મૂકવી. અને 001 માં તેની નોંધ કરવી.
- (24) સ્પાટિક - વિકલાંગ - (Spatics) પરીક્ષાર્થીઓને લેખિત પરીક્ષામાં નિર્ધારિત સમય ઉપરાંત 30 (ત્રીસ) મિનિટનો સમય વધારે આપવો.

જવાબવહી/પ્રશ્નપત્રો અંગે

- (1) પ્રશ્નપત્ર શરૂ થયાની 15 મિનિટ બાદ બ્લોકમાં વધેલી જવાબવહી અને પ્રશ્નપત્રો નિરીક્ષકશ્રી પાસેથી મેળવી લઈ પરીક્ષા શરૂ થયાના અર્ધા કલાકમાં બોર્ડના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં ચકાસણી કરી વધેલા પ્રશ્નપત્રો સીલ કરવાનાં રહેશે. પત્રક 002માં જરૂરી માહિતી ભરી પ્રશ્નપત્રોને ઝોનલ અધિકારીના પ્રતિનિધિને સુપરત કરવાનાં રહેશે.
- (2) પરીક્ષાસમય દરમિયાન પરીક્ષા વ્યવસ્થિત રીતે લઈ શકાય અને વિદ્યાર્થીઓને અગવડ ન પડે તથા કોઈ પણ જાતની ગેરરીતિને અવકાશ ન રહે તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવાની જવાબદારી સંચાલકની રહેશે.
- (3) પરીક્ષા પૂર્ણ થયાને 10 મિનિટ પહેલાં ચેતવણી ઘંટ વગાડીને પરીક્ષાર્થીઓ જવાબવહીની તમામ વિગતો ચકાસી લે તેવી સૂચના નિરીક્ષકોને આપવી.
- (4) ખંડ-નિરીક્ષકે પરીક્ષાર્થીઓની જવાબવહીઓની સ્થળ-સંચાલક તથા બોર્ડના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં ચકાસણી કરવાની રહેશે.
- માર્ચ-1995ની પરીક્ષાથી દરેક બ્લોકની જવાબવહીના બંડલ ઉપર એક બંડલ સ્લીપ ભરીને રબર ટેગથી બાંધી મૂકવાની રહેશે.
- (5) પેકેટો ગણી આપેલ બેગમાં એકત્ર કરી ઝોનલ પ્રતિનિધિને આપવાના રહેશે.
- (6) બોર્ડ અથવા પ્રતિનિધિઓની સ્થાનિક સંસ્થાના કાબૂબહારના અસાધારણ સંજોગોના કારણે પ્રશ્નપત્ર મોડું આપવામાં આવે તો તેટલો સમય પરીક્ષાર્થીને વધુ આપવો.

- (7) એસ. એસ. સી. પરીક્ષાના નિમ્નસ્તરના વિષયો જેવા કે વિષયક્રમાંક - 14 થી 19ના વિષયોના પ્રશ્નપત્રો જે તે એક જ માધ્યમમાં તૈયાર કરવામાં આવે છે. તે વિષય કોડના પ્રશ્નપત્રો અલગ અલગ માધ્યમમાં તૈયાર કરવામાં આવતાં નથી. દાખલા તરીકે હિન્દી (નિમ્નસ્તર) વિષયક્રમાંક-14 વિષય લઈને એસ. એસ. સી.ની પરીક્ષા આપનાર ગુજરાતી, હિન્દી, મરાઠી, અંગ્રેજી, ઉર્દૂ પરીક્ષાર્થીઓને હિન્દી - નિમ્નસ્તર - 14(H) નું પત્ર આપવાનું રહેશે. તેથી ગુજરાતી, મરાઠી, અંગ્રેજી, ઉર્દૂ, સિંધી, તામીલ પરીક્ષાર્થીઓ માટે તેમની ભાષાનું અલગ અલગ પ્રશ્નપત્ર ઉપલબ્ધ થશે નહીં તેથી તેની માગણી ન કરવા વિનંતી છે. આ પ્રમાણેની વ્યવસ્થા વિષયક્રમાંક 15 થી 19 સુધીની અન્ય ભાષાઓમાં પણ કરવાની રહેશે.

ધો. 10ની એસ. એસ. સી. પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રોના પેકેટ વિષય કોડ સાથે ભાષા પણ લખાયેલ છે જેવી કે, સમાજવિદ્યા વિષય હોય તો 25(G), 25(H), 25(M), 25 (E), 25(U), 25 (SA), 25 (SD), 25(T) છે. સંજ્ઞા G એટલે ગુજરાતી, H= હિન્દી, M = મરાઠી, E = અંગ્રેજી, U = ઉર્દૂ, SA = સિન્ધી એરેબિક, SD = સિંધી દેવનાગરી, T = તામીલ

મરાઠી ભાષા માટે (M) કોડ છે તેથી ૨૫(M) નું પ્રશ્નપત્ર એટલે સમાજવિદ્યાના મરાઠી ભાષાનું પ્રશ્નપત્ર ઉપલબ્ધ થશે. આ જ પ્રમાણે અન્ય ભાષાઓમાં ગણવાનું રહેશે.

- (8) પરીક્ષા શરૂ થયા પહેલાં ગેરરીતિ આચરવામાં મદદરૂપ થાય તેવું સાધન-સાહિત્ય હોય તો વર્ગખંડની બહાર મુકાવી દેવું. તેમ છતાં કોઈ પરીક્ષાર્થી ગેરરીતિ આચરતા પકડાય તો પરીક્ષાર્થીને સંબંધિત ગેરવર્તણૂક માટે શિક્ષા બાબતે માધ્યમિક શાળાંત પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા વિનિયમોનો ભંગ કરતો કે ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત દેખાય કે નકલ કરતો માલૂમ પડે અથવા પરીક્ષામાં ગેરવાજબી રીતરસમ અજમાવતો માલૂમ પડે તો કેન્દ્ર ખાતે કેન્દ્ર સંચાલકશ્રી તેને કાઢી મૂકશે.

પરીક્ષામાં ગેરરીતિ આચરતાં કોઈ પરીક્ષાર્થી પકડાય તો નિયમ અનુસાર કાર્યવાહી કરી પરીક્ષાર્થીનું સ્ટેટમેન્ટ લઈ ખંડ-નિરીક્ષકના સ્ટેટમેન્ટ સાથે જવાબવહી અને સંલગ્ન સાહિત્ય સહિત કેસ તૈયાર કરી પરીક્ષાર્થીને ઉઠાડી મૂકવો. પરંતુ તેને પરીક્ષા પૂરી થાય ત્યાં સુધી પરીક્ષાસ્થળ છોડવા દેવું નહીં.

એસ. એસ. સી. પરીક્ષામાં વિષય ક્રમાંક 8, 9, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 23 અને 24માં પ્રીક્ષાર્થીઓ નોંધાયેલ નથી તેથી આ વિષયોના પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યા નથી. તેમ છતાં કોઈ ઉમેદવાર આ

વિષયમાં બેસનાર હોય તો ઉમેદવારનું નામ, શાળા ક્રમાંક, બેઠક ક્રમાંક વગેરે માહિતી સાથે વડોદરા બોર્ડની કચેરીએ રિપોર્ટ કરવો.

(25) ખંડ-નિરીક્ષક માટે સૂચનાઓ :

- (1) નોંધાયેલી માન્ય માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકો માટે જાહેર પરીક્ષાનું નિરીક્ષણકાર્ય ફરજિયાત છે. પરીક્ષાની કામગીરીમાં કોઈ પણ શિક્ષક ના પાડી શકશે નહીં. માંદગી જેવા પ્રસંગોમાં સિવિલ સર્જનના પ્રમાણપત્રના આધારે સ્થળ-સંચાલક મુક્તિ આપવા વિચારી શકે છે.
- (2) પરીક્ષા શરૂ થવાના એક દિવસ અગાઉ સ્થળ-સંચાલક નિરીક્ષકોની સભા બોલાવે ત્યારે નિરીક્ષકોએ હાજર રહી પરીક્ષાની કામગીરીની સંપૂર્ણ સમજ મેળવી લેવાની રહેશે.
- (3) નિરીક્ષકે બ્લોકમાં પરીક્ષા આપનાર પ્રત્યેક પરીક્ષાર્થી સાચા બેઠક નંબર ઉપર બેઠા છે તથા તેણે પોતાની ફીની રસીદમાં દર્શાવેલ સાચો બેઠક નંબર અને વિષયનો નંબર તથા વિષયનું નામ જવાબવહીમાં સાચાં લખ્યાં છે તે ચકાસી લેવાં. પરીક્ષાર્થીની પ્રવેશિકામાં રજૂ થયેલ ફોટો અને પરીક્ષા આપવા આવેલ પરીક્ષાર્થીના સાચાપણાની ખાતરી ફોટો જોઈ કરવી.
- (4) પરીક્ષા શરૂ થયા બાદ પહેલી પંદર મિનિટમાં દરેક પરીક્ષાર્થીની જવાબવહી પર લખાયેલ બેઠક ક્રમાંક ચકાસવો અને પોતાના હસ્તાક્ષર તારીખ સાથે કરવા.
- (5) નિરીક્ષકે પરીક્ષાર્થીની મુખ્ય જવાબવહી, પુરવણી તેમ જ પત્રક 001માં નિયત જગાએ જ સહી કરવી. નિયત જગ્યા સિવાય નિરીક્ષકે કે પરીક્ષાર્થીએ અન્ય કોઈ જગાએ સહી કરવાની નથી.
- (6) પ્રશ્નપત્રનો સમય પૂરો થયા સિવાય પરીક્ષાર્થી ખંડ છોડી શકશે નહીં તથા પ્રશ્નપત્ર લઈને વર્ગખંડ બહાર જઈ શકશે નહીં. પ્રશ્નપત્રનો સમય પૂરો થયા બાદ તમામ જવાબવહીઓ ન લેવાઈ જાય ત્યાં સુધી પરીક્ષાર્થીને પરીક્ષાખંડ છોડવા દેવો નહીં.
- (7) પરીક્ષા દરમિયાન કોઈ પણ જાતની ગેરરીતિ માલૂમ પડે કે જવાબવહી કે પ્રશ્નપત્ર લઈને પરીક્ષાર્થી વર્ગખંડ બહાર જતો રહે તો તાત્કાલિક સ્થળ-સંચાલકને જાણ કરવી.
- (8) ખંડ-નિરીક્ષણ દરમિયાન પરીક્ષાર્થી ગેરરીતિ આચરતાં અન્ય કોઈથી ઝડપાશે તો તે અંગે ખંડ-નિરીક્ષક વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર લેખાશે. આ માટે આચરસંહિતાની જોગવાઈ મુજબ ખંડ-નિરીક્ષક સામે જરૂરી કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.

(26) પરીક્ષામાં ગેરરીતિઓ :

- (1) પરીક્ષા-સ્થળે (મકાનમાં કે કંપાઉન્ડમાં) પરીક્ષાર્થી કંઈ પણ લખેલું કે છાપેલું સાહિત્ય (ફીની રસીદ સિવાય) લાવી શકશે નહિ.
- (2) પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમિયાન જે કોઈ પરીક્ષાર્થી ચોરી કરતાં કે બીજા પરીક્ષાર્થી સાથે વાતચીત કરતાં માલૂમ પડે અથવા જેમની પાસે (ફીની રસીદ સિવાય) કંઈ પણ લખેલું કે છાપેલું સાહિત્ય અગર ઘાતક હથિયાર મળી આવે તેવા પરીક્ષાર્થી પાસેથી લેખિત નિવેદન મેળવી લેવું. આવી સામગ્રી પરીક્ષાર્થીઓ આપે તો તે નિરીક્ષકે લઈ લેવી. પરીક્ષાર્થી લેખિત નિવેદન ન આપે તો ખંડનિરીક્ષક પાસેથી તે પ્રમાણે અહેવાલ મેળવી ઝોનના માધ્યમથી બોર્ડને મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવી. તેવા પરીક્ષાર્થીની જવાબવહી ગેરરીતિ સબબ નોંધી ગેરરીતિના અન્ય કિસ્સા સાથે બોર્ડને મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવી.
- (3) ઉમેદવારો જે વિષયની પરીક્ષામાં ગેરરીતિ આચરતાં પકડાયા હોય તેમનું લેખિત નિવેદન સ્થળ-સંચાલક તથા ખંડ-નિરીક્ષક સમક્ષ મેળવી લેવું. ગેરરીતિમાં પકડાયેલ સાહિત્યના દરેક પાન ઉપર પરીક્ષાર્થી અને ખંડ-નિરીક્ષકની સહી લેવી. જે વિષયની ગેરરીતિ આચરતાં પકડાય ત્યાં સુધી જવાબવહીમાં જે જવાબો લખ્યા હોય ત્યાં (કોપી કેસ) નોંધ લેવી. આ વિષયની પરીક્ષા પૂરી થયે જવાબવહી તથા ઉમેદવારનું લેખિત નિવેદન, ગેરરીતિનું સાહિત્ય, બ્લોક નિરીક્ષકનો લેખિત અહેવાલ, સ્થળ-સંચાલકનો અહેવાલ ઝોનના પ્રતિનિધિને આપવો અને સદર કેસ ઉપર 'ગેરરીતિ કેસ' એમ લખવું. નિવેદન આપનાર પરીક્ષાર્થીને પોતાના સ્વહસ્તાક્ષરમાં નિવેદન આપવા જણાવવું. રોજબરોજ ગેરરીતિના કિસ્સાઓ નોંધાયા હોય તેની વિગતો પત્રક-004, 004(અ), 004(બ)માં ભરી ગેરરીતિના સાહિત્ય સાથે આ પત્રક ઝોનલ અધિકારીના પ્રતિનિધિને આપવું.
- (4) દરેક સેશનમાં પરીક્ષા શરૂ થતાં અગાઉ પરીક્ષાર્થી પાસે કંઈ પણ લખેલું કે છાપેલું સાહિત્ય (ફીની રસીદ સિવાય) અથવા ઘાતક હથિયાર હોય તો તે ખંડ-નિરીક્ષકને આપી દેવાની પરીક્ષાર્થીને સૂચના આપવી. આવી જે સામગ્રી પરીક્ષાર્થીઓ આપે તે નિરીક્ષકે લઈ લેવી. પરીક્ષાસમય દરમિયાન સાહિત્યની ચકાસણીના નેજા હેઠળ (વારંવાર ચકાસણીના બહાના હેઠળ) પરીક્ષાર્થીને માનસિક રીતે પરેશાન કરવો નહિ.
- (5) પોતાની મુખ્ય જવાબવહી ઉપર નિયત જગ્યા ઉપરાંત બીજી જગ્યાએ બેઠક નંબર લખનાર તથા જવાબવહીમાં કોઈ પણ સંજ્ઞા દ્વારા યા અન્ય રીતે પોતાની ઓળખ આપવાનો પ્રયત્ન કરનાર પરીક્ષાર્થી શિક્ષાને પાત્ર ઠરે છે. તેની જાણ તમામ પરીક્ષાર્થીઓને કરવી.

(6) ગેરરીતિના કે કોઈ અન્ય કારણસર પરીક્ષાર્થી પરીક્ષાખંડમાંથી બહાર જઈ શકશે નહીં. પરીક્ષાર્થી ખંડ બહાર નાસી જાય તો જે તે ખંડના નિરીક્ષક પાસેથી તે પ્રમાણેનો અહેવાલ મેળવી ઝોનલ અધિકારીને મોકલવો.

(7) ખરા પરીક્ષાર્થીને બદલે બીજી કોઈ વ્યક્તિ પરીક્ષા આપી રહી છે એવી સ્થળ-સંચાલકને ખાતરી/જાણ થાય તો તે બાબતમાં કાયદા મુજબ કામ ચલાવવા પોલીસને જણાવવું. આવા પ્રત્યેક કેસમાં સંપૂર્ણ અહેવાલ ઝોન મારફતે બોર્ડને મોકલવો. પરીક્ષાર્થી જે બ્લોકમાં બેઠો હોય તે બ્લોકનો ફોટો અન્ય પરીક્ષાર્થીઓ સહિત લેવો.

(8) પરીક્ષામાં ગેરરીતિ અંગેનું શિક્ષા કોષ્ટક, કેન્દ્ર ઉપર પરીક્ષા આપનાર તમામ પરીક્ષાર્થીઓને તેની જાણ થાય એ રીતે યોગ્ય સ્થાને ચોંટાડવું. (પરીક્ષા શરૂ થવાના આગલા દિવસે)

(27) ટાઈપની પરીક્ષા :

(1) ટાઈપની પરીક્ષા અંગે સ્થળ નક્કી કરાશે અને સંબંધિત પરીક્ષાર્થીને સમયસર બેઠકવ્યવસ્થા, સમય, સ્થળ વગેરેની જાણ કરાશે.

(2) ટાઈપની પરીક્ષાનો સમય બે કલાકનો છે. આ બે કલાકમાં પ્રશ્નપત્ર લખવાના છે. મશીન ટેસ્ટિંગ, બેઠક ક્રમાંક, વિષય, તારીખ વગેરે વિગતો ભરવાનો સમય આ કલાકમાં ગણાશે નહીં તેવી સ્પષ્ટતા અવશ્ય કરવાની રહેશે.

(3) ટાઈપની પરીક્ષામાં વિષય, તારીખ, સેશન, બેચ નંબર જેવી માહિતી અવશ્ય ભરવી તેવી સૂચના આપશો.

(4) ટુકડીઓની પરીક્ષા નિયત સમયે જ શરૂ થાય તેની કાળજી રાખવાની રહેશે તથા કાર્યક્રમનો ચુસ્ત અમલ કરવાનો રહેશે.

(5) ટાઈપના પરીક્ષાર્થીઓને પરીક્ષા શરૂ થવાના નિયત સમય પૂર્વે 15 મિનિટ અગાઉ પરીક્ષાખંડમાં દાખલ થવાની પરવાનગી આપવી.

(6) પરીક્ષાર્થીને જરૂરી એવી સાઈઝના દસ કાગળો, પરીક્ષાર્થી દીઠ જરૂર પ્રમાણેના માપના જવાબપત્ર બાંધવા માટે બોર્ડ દ્વારા કવર પેઈજ, દોરો વગેરે સામગ્રી સંચાલક મારફતે આપવામાં આવશે.

(7) પરીક્ષાર્થીએ પોતાનું મશીન લાવવાની વ્યવસ્થા જાતે જ કરવાની રહે છે. સ્ટાન્ડર્ડ પોર્ટેબલ મશીન વાપરવાની છૂટ છે, તેમ છતાંય મશીનની અછતને પરિણામે પરીક્ષાર્થીને મશીન મળી શકે તેમ ન હોય તો ઉપલબ્ધ મશીનોની સંખ્યા ધ્યાનમાં લઈને, જરૂરી ટુકડીઓ પાડીને એક દિવસમાં પરીક્ષા પૂરી કરવાની વ્યવસ્થા કરવી.

(8) એક દિવસમાં પરીક્ષા પૂરી ન થઈ શકે તો બાકી રહેલા પરીક્ષાર્થીની પરીક્ષા બોર્ડની કચેરી નક્કી કરે તે સમયે તથા તારીખે લેવાની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.

(9) સમગ્ર પરીક્ષા નિયત કાર્યક્રમ પ્રમાણે જ થાય તેવી ખાસ કાળજી લેવી. જાહેર કરેલા કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત થતાં ઉમેદવાર જરૂરી સામગ્રી સહિત હાજર ન થાય તો તેની પરીક્ષા પાછળથી લેવામાં આવશે નહીં તેવી સ્પષ્ટ સૂચના સંબંધિત ઉમેદવારોને આપવી.

(10) દરેક સેશન માટે દર 30 પરીક્ષાર્થીનો એક બ્લોકના હિસાબે દર બ્લોક દીઠ એક નિરીક્ષક અને 10 બ્લોક કે તેના ભાગ માટે એક રિલીવર મળવાપાત્ર રહેશે. એક વ્યક્તિ એક દિવસમાં વધુમાં વધુ બે સેશનના મહેનતાણાને પાત્ર રહેશે.

(11) દરેક દિવસે દર ત્રણ બ્લોક કે તેના ભાગ માટે વર્ગ-4 નો એક કર્મચારી મળવાપાત્ર રહેશે.

ટાઈપરાઈટિંગ વિષયના પ્રશ્નપત્ર અંગે :

પ્રસ્તુત વિષયના પ્રશ્નપત્રમાં બે જૂથ હોય છે :

જૂથ-1 સ્પીડ ટેસ્ટ (ઝડપી કસોટી) :

આ જૂથના પ્રશ્નપત્ર માટે 15 મિનિટ ફાળવેલી હોય છે. સમય પૂરો થયે ટાઈપ બંધ કરવાની સૂચના આપવાની રહેશે. જૂથ-1નું પ્રશ્નપત્ર તથા જવાબવહી પરીક્ષાર્થી પાસેથી લઈ લેવાની રહેશે.

જૂથ-2 ચોકસાઈ કસોટી :

પ્રથમ જૂથનું પ્રશ્નપત્ર પૂરું થયે, પાંચ મિનિટ બાદ જ પ્રશ્નપત્ર આપવાનું રહેશે. જૂથ-2 માટેનો સમય 1 કલાક 45 મિનિટનો છે. પ્રશ્નપત્રનો સમય પૂરો થયે પ્રશ્નપત્ર તથા જવાબપત્ર પરત સ્વીકારી લેવાના રહેશે.

સ્થળ-સંચાલકે ટાઈપની પરીક્ષાર્થી સંપૂર્ણ વાકેફ બની તથા નિયમબદ્ધતાનો ચુસ્તપણે અમલ થાય છે તે જોવાનું રહેશે.

ટાઈપ પરીક્ષાનું જૂથ-1 તથા જૂથ-2નું પ્રશ્નપત્ર દોરાથી બાંધવાની વ્યવસ્થા કરવી.

(28) વિશેષ સૂચનાઓ :

(1) પોતાના બ્લોકમાં પરીક્ષા આપનાર પ્રત્યેક પરીક્ષાર્થીની સહી દરેક સેશનમાં પત્રક 001માં નિરીક્ષકે લેવાની રહે છે. સદર પત્રકમાં ગેરહાજર પરીક્ષાર્થી સામે તેનો બેઠક નંબર લખીને સામે લાલ અક્ષરે ગેરહાજર લખી સળંગ આડી લીટી બેઠક નંબરની સામે દોરવી.

(2) કેન્દ્ર ઉપરનું પરીક્ષાનું તમામ દફતર સ્થળ-સંચાલકે એક વર્ષ સુધી જાળવી રાખવું.

(3) વર્ગખંડના નિરીક્ષક દ્વારા 001 પત્રકમાં દરેક ખાના સ્વયંસ્પષ્ટ ભરવા જરૂરી છે. દરેક મુખ્ય જવાબવહી

ઉપર સીરિયલ નંબર છાપવામાં આવેલા છે, તેથી જે પરીક્ષાર્થીને જે વિષયમાં જે મુખ્ય જવાબવહી આપવામાં આવે તે મુખ્ય જવાબવહી સિરીયલ નંબર 001 પત્રકમાં જે તે પરીક્ષા વર્ગના બેઠકક્રમાંક સામે ચોકસાઈથી અચૂક લખવો. વધુમાં 001 પત્રકમાં આપવામાં આવેલી તે પત્રક ભરવા માટેની સૂચનાનો ચુસ્તપણે અમલ કરવો.

- (4) પરીક્ષાર્થી, તેના વાલી કે અન્ય કોઈને પણ પરીક્ષાના રેકર્ડની નકલ કેન્દ્ર દ્વારા આપવાની નથી. તેમ કરવાથી બિનજરૂરી કોર્ટ કિસ્સા નિર્માણ થાય છે. જે કોઈને કોઈ દફતરની આવશ્યકતા પડે, તેઓને બોર્ડની કચેરીનો સંપર્ક સાધવા જણાવવું.

(29) કેન્દ્ર ખર્ચ :

આઈટમ 20, 21, 22 અને 27 પ્રમાણે પ્રત્યેક સ્થળ-સંચાલક જરૂરી માનવબળ રોકી શકશે. તેના મહેનતાણાનો દર નીચે પ્રમાણે છે :

મહેકમ

- (1) સ્થળ-સંચાલક સેશનદીઠ રૂ. 40 લેખે
- (2) વહીવટી મદદનીશ સેશનદીઠ રૂ. 20 લેખે
- (3) નિરીક્ષક સેશનદીઠ રૂ. 15 લેખે
- (4) વર્ગ-૪ કર્મચારી સેશનદીઠ રૂ. 7.50 લેખે

ખરફ

દર 100 પરીક્ષાર્થીએ સેશનદીઠ 5 કિલોગ્રામ.

સ્ટેશનરી

નોંધાયેલ પરીક્ષાર્થી દીઠ 0.20 પૈસા

ટપાલ

ટપાલ ઝોનના માધ્યમથી આપવી.

ફર્નિચર

કોઈ કિસ્સામાં સ્થળને વધારાના ફર્નિચરની જરૂરિયાત (ઝિભી થાય તો તે માટેની વ્યવસ્થા કરવા ઝોનલ અધિકારીની પૂર્વમંજૂરી મેળવવાની રહેશે.

(30) ચૂકવણા અંગેની વ્યવસ્થા :

ઝોન તરફથી સ્થળ-સંચાલકને સ્થળના ખર્ચનું ચૂકવણું કરવામાં આવશે. આ રકમ સ્થળ-સંચાલકે સ્વીકારી પહોંચ આપવાની રહેશે. વિગતવાર વાઉચરો સ્થળના સંચાલકે પોતાની પાસે રાખવાના રહેશે. આ સિવાય ખાસ સંજોગોમાં કોઈ વિશેષ ખર્ચ થયો/કરવો જરૂરી છે તે બાબતની પૂર્વ મંજૂરી ઝોનલ અધિકારીની મેળવવી અને તેના વાઉચરસહિત ચૂકવણું મેળવી લેવું.

પરીક્ષા-સ્થળના કર્મચારીઓને ચૂકવણું કરવાની જવાબદારી જે તે સ્થળ-સંચાલકની રહેશે.

પરીક્ષા સંચાલન અંગે, ઉક્ત વિગતોમાં લગભગ શક્ય તેટલાં તમામ પાસાં આવરી લેવાનો પ્રયાસ કરેલો છે, તેમ છતાં કેન્દ્ર પર ઉપસ્થિત થતા તાકીદના પ્રસંગોના પ્રકારમાં વૈવિધ્ય રહે તે સ્વાભાવિક છે. આવી વિવિધતાને પહોંચી વળવા માટે કોઈ ચોક્કસ માપદંડ અજમાવી ન શકાય તે પણ સ્વાભાવિક છે. તેથી એવા અણધાર્યા, અણકલ્યા પ્રસંગે વિવેકબુદ્ધિનો અનિવાર્ય સદુપયોગ કરવો અને સમગ્ર સંચાલન, એક વ્યક્તિની જ નહીં, પરંતુ સમગ્ર શિક્ષણક્ષેત્રની આગવી પ્રતિભા વિકસાવનારું, શિક્ષણ ક્ષેત્રનું ગૌરવ વધારનારું બને તેવા નિષ્ઠાપૂર્વકના પ્રયત્નો કરવા આગ્રહભરી વિનંતી છે.

(ડૉ. જી. કે. પટેલ)

પરીક્ષા સચિવ,
ગાંધીનગર.

તા. 27-1-95

(અશોક એચ. પટેલ)

સંયુક્ત સચિવ,
વડોદરા.

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ

પત્રક : 004 (અ)

ગેરરીતિ આચરતાં પકડાયેલ પરીક્ષાર્થીની સંપૂર્ણ માહિતી તેમજ નિવેદન

એસ. એસ. સી. / એચ. એસ. સી પરીક્ષા માર્ચ / ઓક્ટોબર : 19 .... S.S.C. H.S.C.

કેન્દ્રનું નામ : ..... તારીખ : .....

1. પરીક્ષાર્થીનું નામ : .....
(અટક પહેલા લખવી)

2. બેઠક ક્રમાંક : (જૂથ પ્રવાહ અવશ્ય લખવો) : .....

3. પરીક્ષાર્થીનું પુરેપુરું સરનામું : .....
(ભવિષ્યમાં પત્ર વ્યવહાર માટે)

4. શાળાનો ઈન્ડેક્સ નંબર (અત્યંત જરૂરી છે) : એસ. એસ. સી માટે એચ. એસ. સી માટે

5. પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ : .....

6. કયા વિષયો સાથે પરીક્ષા આપી છે?

1)	2) .....
3)	4) .....
5)	6) .....
7)	8) .....

7. કયા વિષયમાં ગેરરીતિ આચરી છે ? .....

પ્રતિ,

સંવાહકશ્રી
પરીક્ષા સ્થળ .....

નિરીક્ષકની સહી / સ્થળ સંચાલકની સહી

શ્રીમાન,

જયભારત સાથે જણાવવાનું કે, આજે હું તારીખ ..... ના રોજ ..... વિષયની S.S.C./H.S.C.ની પરીક્ષા આપી રહ્યો હતો/હતી. ત્યારે મને નિરીક્ષક / સ્થળ સંચાલક / ઝોનના પ્રતિનિધિ / સ્કવોર્ડના સભ્યો દ્વારા ..... કલાકે ગેરરીતિના આરોપસર પકડેલ છે. આ અંગે મારું લેખિત નિવેદન નીચે મુજબ છે જે મેં કોઈપણ જાતના દબાણ વિના આપેલ છે.

સ્થળ _____

તા. _____

આપનો/આપની વિશ્વાસુ,

પરીક્ષાર્થીની સહી

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ

પત્રક : 004 (બ)

ગેરરીતિ પકડનાર પ્રતિનિધિ / ખંડ નિરીક્ષક / સ્થળ સંચાલકોના નિવેદનો માર્ચ / ઓક્ટોબર 19.....

એસ. એસ. સી. પરીક્ષા / એચ. એસ. સી પરીક્ષા માર્ચ / ઓક્ટોબર : 19 .... S.S.C. H.S.C.

પરીક્ષાર્થીનું નામ : (અટક પહેલા) .....

વિષય : ..... બેઠક ક્રમાંક : .....

પરીક્ષાર્થી મજકૂર મારી રૂબરૂમાં નિવેદન આપ્યું છે જે આ સાથે સામેલ છે. (જુઓ પત્રક અ) અને તેઓ ગેરરીતિમાં પકડાયેલ છે.

પરીક્ષાર્થી પાસેથી પકડાયેલ નીચે દર્શાવેલ સાહિત્ય તેણે લખેલ બેઠક નંબર અને તેની સહી તેમજ ખંડ નિરીક્ષકની સહી સાથે રજૂ કરું છું.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

પરીક્ષાર્થીએ નીચે મુજબ ગેરરીતિ આચરી છે.

તારીખ : ગેરરીતિ પકડનાર પ્રતિનિધિ/ખંડ નિરીક્ષક/સ્થળ સંચાલક/સ્કવોર્ડના સત્ય
સ્થળ : સહી :
નિરીક્ષકનું નામ અને સહી :
બ્લોક નંબર :
સંસ્થાનું નામ :

સ્થળ સંચાલકનું / સંવાહકનું નિવેદન

પરીક્ષાર્થી પાસેથી જે વિષયનું સાહિત્ય પકડાયેલ છે તે પ્રશ્નપત્રના વિષયને અનુરૂપ છે.

તારીખ : ..... સંચાલકનું નામ : .....

સ્થળ : ..... સ્થળ સંચાલકની સહી : .....

કેન્દ્રનું નામ : .....

